

Dz.U. 2018 poz. 771**USTAWA**

z dnia 22 marca 2018 r.

o komornikach sądowych¹⁾

Rozdział 1

Przepisy ogólne**Art. 1.** 1. Ustawa określa:

- 1) zasady pełnienia służby na stanowisku komornika sądowego, zwanego dalej „komornikiem”,
- 2) prawa i obowiązki komorników,
- 3) zasady naboru do zawodu komornika i przygotowania do wykonywania tego zawodu,
- 4) funkcjonowanie samorządu komorniczego,
- 5) zasady sprawowania nadzoru nad komornikami i samorządem komorniczym

– z uwzględnieniem konieczności zapewnienia należytego wykonywania zadań państwa w zakresie sprawnej, skutecznej i rzetelnej egzekucji sądowej.

2. Minister Sprawiedliwości realizuje politykę państwa w zakresie zadań powierzonych komornikom.

Art. 2. 1. Komornik jest funkcjonariuszem publicznym działającym przy sądzie rejonowym.

2. Komornik podlega nadzorowi sądu oraz nadzorowi odpowiedzialnemu prezesa sądu rejonowego, przy którym działa, zwanego dalej „prezesem właściwego sądu rejonowego”.

3. Komornik przy wykonywaniu zadań kieruje się dobrem wymiaru sprawiedliwości oraz interesem publicznym.

Art. 3. 1. Komornik jest organem władzy publicznej w zakresie wykonywania czynności w postępowaniu egzekucyjnym i zabezpieczającym. Czynności te wykonuje komornik, z uwzględnieniem wyjątków przewidzianych w ustawach.

2. Czynności w postępowaniu egzekucyjnym i zabezpieczającym oraz inne ustawowe zadania komornik wykonuje osobiście. W przypadkach przewidzianych w ustawach komornik może zlecić wykonywanie określonych czynności asesorowi komorniczemu, zwanemu dalej „asesorem”. Zlecenie wykonywania tych czynności jest dopuszczalne jedynie w celu przygotowania do wykonywania zawodu komornika.

3. Komornikom powierza się następujące zadania:

- 1) wykonywanie orzeczeń sądowych w sprawach o roszczenia pieniężne i niepieniężne oraz zabezpieczenie roszczeń, w tym europejskich nakazów zabezpieczenia na rachunku bankowym, z uwzględnieniem wyjątków przewidzianych w ustawie z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2018 r. poz. 155, z późn. zm.²⁾);

¹⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego, ustawę z dnia 13 października 1995 r. o zasadach ewidencji i identyfikacji podatników i płatników, ustawę z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne, ustawę z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego, ustawę z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa, ustawę z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, ustawę z dnia 10 września 1999 r. – Kodeks karny skarbowy, ustawę z dnia 26 października 2000 r. o giełdach towarowych, ustawę z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych, ustawę z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi, ustawę z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi, ustawę z dnia 5 listopada 2009 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych, ustawę z dnia 4 marca 2010 r. o świadczeniu usług na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, ustawę z dnia 9 kwietnia 2010 r. o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych, ustawę z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności, ustawę z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, ustawę z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej i ustawę z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym oraz uchyla się ustawę z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji.

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2017 r. poz. 2491 oraz z 2018 r. poz. 5, 138, 398, 416, 650, 730, 756 i 770.

- 2) wykonywanie innych tytułów wykonawczych oraz tytułów egzekucyjnych, które podlegają wykonaniu w drodze egzekucji sądowej bez zaopatrywania ich w klauzulę wykonalności;
- 3) wykonywanie postanowień o zabezpieczeniu spadku lub sporządzanie spisu inwentarza;
- 4) wykonywanie zadań określonych w innych ustawach.

4. Komornik, poza zadaniami określonymi w ust. 3, wykonuje następujące czynności:

- 1) na zlecenie sądu – osobiście doręcza bezpośrednio adresatowi zawiadomienia sądowe, pisma procesowe oraz inne dokumenty sądowe za potwierdzeniem odbioru i oznaczeniem daty;
- 2) sporządza protokół stanu faktycznego;
- 3) na wniosek organizatora licytacji – sprawuje urzędowy nadzór nad dobrowolnymi publicznymi licytacjami, z przybyciem najniższej lub najwyższej oferty.

5. Na czynności komornika, o których mowa w ust. 4 pkt 1 i 2, przysługuje skarga do sądu rejonowego. Przepisy ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego, w szczególności art. 759 § 2 i art. 767–767⁴, stosuje się odpowiednio. Zażalenie na postanowienie sądu nie przysługuje, z wyjątkiem postanowień w przedmiocie kosztów komorniczych.

Art. 4. Protokół stanu faktycznego, o którym mowa w art. 3 ust. 4 pkt 2, jest zapisem naocznych spostrzeżeń komornika poczynionych w toku osobistych oględzin. Przedmiotem protokołu nie mogą być spostrzeżenia poczynione na podstawie dostępnych komornikowi rejestrów i innych publicznych źródeł informacji, jak też hipotezy dotyczące określonych zjawisk, relacji oraz związków przyczynowo-skutkowych. W toku osobistych oględzin komornikowi nie wolno stosować środków przymusu ani przełamywać oporu osób uczestniczących w czynnościach. Przepis art. 809 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego stosuje się odpowiednio.

Art. 5. Komornik używa tytułu: „Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym ... Kancelaria Komornicza nr ... w ...” z podaniem imienia i nazwiska oraz adresu kancelarii komorniczej.

Art. 6. 1. Komornik używa okrągłej pieczęci urzędowej z godłem Rzeczypospolitej Polskiej, wskazującej w otoku pełnią funkcję, sąd rejonowy, przy którym działa, siedzibę kancelarii oraz oznaczony cyfrą rzymską jej numer porządkowy. Komornik używa również pieczęci imiennej.

2. Zastępca komornika używa pieczęci urzędowej zastępowanego komornika oraz własnej pieczęci imiennej, z zaznaczeniem, że działa w zastępstwie.

3. Obowiązek używania pieczęci nie dotyczy pism w postaci elektronicznej.

Art. 7. 1. Komornik, w ramach pełnionej służby, organizuje indywidualną kancelarię komorniczą, zwaną dalej „kancelarią”.

2. Kancelaria to zespół osób i środków materialnych służących do obsługi komornika w zakresie powierzonych mu zadań i czynności.

3. Siedziba kancelarii znajduje się w rewirze komorniczym, zwanym dalej „rewirem”, w którym komornik został powołany.

4. Komornik może prowadzić tylko jedną kancelarię. Komornik nie może tworzyć filii kancelarii, oddziałów ani innych jednostek organizacyjnych służących jej obsłudze.

5. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, sposób i tryb nadawania numerów porządkowych kancelariom oraz sposób gromadzenia i przetwarzania informacji w tym zakresie przez właściwe organy nadzoru, mając na względzie zapewnienie przejrzystości numeracji oraz zagwarantowanie właściwego przepływu informacji między organami nadzoru.

Art. 8. 1. Komornik działa na obszarze swojego rewiru, z uwzględnieniem art. 10.

2. Rewirem jest obszar właściwości sądu rejonowego, przy którym działa komornik.

3. W rewirze może działać więcej niż jeden komornik.

4. Komornicy, których siedziby kancelarii są położone w obszarze właściwości nowo utworzonego sądu rejonowego, z chwilą jego utworzenia stają się z mocy prawa komornikami przy tym sądzie.

5. Jeżeli w obszarze właściwości nowo utworzonego sądu rejonowego nie ma siedziby kancelarii, do czasu powołania komornika w tym rewirze, czynności egzekucyjne wykonują komornicy dotychczasowi.

6. W przypadku zniesienia sądu rejonowego komornicy dotychczas działający przy tym sądzie stają się z mocy prawa komornikami przy sądzie, który swoją właściwością objął obszar właściwości zniesionego sądu.

7. Minister Sprawiedliwości na stronie internetowej Ministerstwa Sprawiedliwości prowadzi i na bieżąco aktualizuje wykaz komorników, w którym wskazuje rewiry położone w obszarach właściwości poszczególnych sądów apelacyjnych, imiona i nazwiska komorników działających w tych rewirach oraz numery porządkowe, siedziby i adresy ich kancelarii.

8. Prezes sądu rejonowego na stronie internetowej sądu prowadzi i na bieżąco aktualizuje wykaz komorników działających przy tym sądzie, w którym wskazuje imiona i nazwiska komorników oraz numery porządkowe, siedziby i adresy ich kancelarii. Wykaz podaje się również do publicznej wiadomości na tablicy informacyjnej w budynku sądu rejonowego.

9. W przypadku gdy w danym półroczu zaistnieją przesłanki odmowy przyjmowania przez komornika spraw z wyboru, na stronie internetowej sądu niezwłocznie zamieszcza się stosowną wzmiankę o tym fakcie. O zaistnieniu tych przesłanek komornik niezwłocznie powiadamia, w formie pisemnej, prezesa właściwego sądu rejonowego.

Art. 9. 1. Komornik nie może odmówić przyjęcia wniosku o:

- 1) wszczęcie egzekucji,
- 2) wykonanie postanowienia o udzieleniu zabezpieczenia,
- 3) wykonanie europejskiego nakazu zabezpieczenia na rachunku bankowym,
- 4) wykonanie postanowienia o zabezpieczeniu spadku,
- 5) sporządzenie spisu inwentarza

– do przeprowadzenia których jest właściwy zgodnie z przepisami ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego.

2. Komornik nie może odmówić wykonania czynności, o których mowa w art. 3 ust. 4 pkt 1 i 2, jeżeli zostały one zlecone przez sąd lub prokuratora.

Art. 10. 1. W sprawach, o których mowa w art. 3 ust. 3 pkt 1 i 2, wierzyciel ma prawo wyboru komornika na obszarze właściwości sądu apelacyjnego, na którym znajduje się siedziba kancelarii komornika właściwego zgodnie z przepisami ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego, z wyjątkiem spraw:

- 1) o egzekucję z nieruchomości;
- 2) o wydanie nieruchomości;
- 3) o wprowadzenie w posiadanie nieruchomości;
- 4) o opróżnienie pomieszczeń, w tym lokali mieszkalnych, z osób lub rzeczy;
- 5) w których przepisy o egzekucji z nieruchomości stosuje się odpowiednio.

2. W przypadku wyboru komornik działa poza obszarem swojego rewiru.

3. Wierzyciel, dokonując wyboru komornika, składa wraz z wnioskiem o wszczęcie egzekucji pisemne oświadczenie, że korzysta z prawa wyboru komornika.

4. Komornik wybrany przez wierzyciela odmawia wszczęcia egzekucji, wykonania postanowienia o udzieleniu zabezpieczenia albo wykonania europejskiego nakazu zabezpieczenia na rachunku bankowym, jeżeli spełniony został przynajmniej jeden z poniższych warunków:

- 1) w zakresie prowadzonych przez niego egzekucji zaległość przekracza 6 miesięcy, chyba że łączna liczba wszystkich spraw, jakie wpłynęły do kancelarii w roku poprzednim, nie przekroczyła 1000;
- 2) wpływ wszystkich spraw w danym roku przekroczył 2500, a skuteczność w zakresie prowadzonych przez niego egzekucji w roku poprzednim nie przekroczyła 35%;
- 3) wpływ wszystkich spraw w danym roku przekroczył 5000.

5. Zaległość, o której mowa w ust. 4 pkt 1, oblicza się, dzieląc liczbę spraw niezłatwionych w poprzednim półroczu przez średni miesięczny wpływ spraw w poprzednim półroczu. Skuteczność, o której mowa w ust. 4 pkt 2, oblicza się, ustalając procentowy stosunek liczby spraw załatwionych przez całkowite wyegzekwowanie dochodzonego świadczenia w roku poprzednim do liczby spraw, które wpłynęły w roku poprzednim.

6. W liczbie spraw, o których mowa w ust. 4 i 5, uwzględnia się sprawy, o których mowa w art. 3 ust. 3 pkt 1 i 2, z wyłączeniem spraw:

- 1) o egzekucję świadczeń powtarzających się;
- 2) w których komornik odmówił wszczęcia egzekucji na podstawie ust. 4 i 8;
- 3) w których nastąpił zwrot wniosku.

7. W stosunku do komornika, który rozpoczął działalność, zaległość i skuteczność, o których mowa w ust. 4, oblicza się po upływie roku następującego po roku, w którym złożył ślubowanie. W pierwszych dwóch latach kalendarzowych działalności komornik nie może przyjąć więcej niż 2500 spraw z wyboru wierzyciela w każdym roku.

8. Komornik wybrany przez wierzyciela może odmówić danemu wierzycielowi przyjęcia sprawy, jeżeli liczba wniosków egzekucyjnych, jakie wpłynęły do kancelarii w danym roku od tego wierzyciela, przekroczyła 100.

9. Na wniosek wierzyciela komornik przekazuje sprawę egzekucyjną wskazanemu przez wierzyciela komornikowi właściwemu zgodnie z przepisami ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego. Do wniosku wierzyciela dołącza się pisemną zgodę wskazanego komornika na przyjęcie sprawy.

10. Jeżeli po wszczęciu postępowania komornik stwierdzi, że w momencie złożenia wniosku przez wierzyciela dłużnik zamieszkiwał poza jego rewirem, a zachodziły przesłanki do odmowy wszczęcia postępowania, o których mowa w ust. 4, komornik wyda postanowienie o przekazaniu sprawy komornikowi właściwości ogólnej dłużnika. W przypadku gdy w rewirze właściwości ogólnej dłużnika działa kilku komorników, przed wydaniem postanowienia komornik wezwie wierzyciela do wskazania w terminie 7 dni komornika właściwego, któremu sprawa ma zostać przekazana. Jeżeli wierzyciel w określonym terminie nie wskaże komornika właściwego, komornik przekaże sprawę komornikowi właściwemu wybranemu według własnego uznania.

11. Przepisu art. 775¹ ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego nie stosuje się.

12. W przypadku odmowy wszczęcia egzekucji, wykonania postanowienia o udzieleniu zabezpieczenia albo wykonania europejskiego nakazu zabezpieczenia na rachunku bankowym, komornik wydaje postanowienie. Postanowienie to doręcza się tylko wierzycielowi wraz z tytułem wykonawczym i wnioskiem egzekucyjnym. W przypadkach, o których mowa w ust. 4 i 8, skarga na postanowienie nie przysługuje.

Rozdział 2

Powolywanie i odwoływanie komorników

Art. 11. 1. Na stanowisko komornika może zostać powołana osoba, która:

- 1) posiada obywatelstwo polskie;
- 2) ma pełną zdolność do czynności prawnych;
- 3) jest nieskazitelnego charakteru;
- 4) nie była karana za przestępstwo lub przestępstwo skarbowe;
- 5) nie jest podejrzana o przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub przestępstwo skarbowe;
- 6) ukończyła wyższe studia prawnicze w Rzeczypospolitej Polskiej i uzyskała tytuł magistra prawa lub zagraniczne studia prawnicze uznane w Rzeczypospolitej Polskiej;
- 7) jest zdolna, ze względu na stan zdrowia, do pełnienia obowiązków komornika;
- 8) odbyła aplikację komorniczą, zwaną dalej „aplikacją”;
- 9) złożyła egzamin komorniczy;
- 10) pracowała w charakterze asesora przez okres co najmniej 2 lata;
- 11) ukończyła 28 lat.

2. Wymogi, o których mowa w ust. 1 pkt 8–10, nie dotyczą osób, które:

- 1) uzyskały tytuł naukowy profesora lub stopień naukowy doktora habilitowanego nauk prawnych;
- 2) po uzyskaniu stopnia naukowego doktora nauk prawnych przez okres co najmniej 4 lat, w okresie nie dłuższym niż 6 lat przed dniem złożenia wniosku o powołanie na stanowisko komornika, były zatrudnione na podstawie umowy o pracę na stanowiskach związanych ze stosowaniem lub tworzeniem prawa;
- 3) zajmowały stanowisko sędziego lub prokuratora;
- 4) zajmowały stanowisko asesora sądowego przez okres co najmniej 2 lat;
- 5) zajmowały stanowisko referendarza sądowego przez okres co najmniej 2 lat;
- 6) wykonywały zawód adwokata, radcy prawnego lub notariusza przez okres co najmniej 2 lat;
- 7) zajmowały stanowisko radcy Prokuratorii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej przez okres co najmniej 2 lat.

3. Wymogi, o których mowa w ust. 1 pkt 8 i 9, nie dotyczą osób, które ukończyły aplikację sędziowską, prokuratorską, adwokacką, radcowską lub notarialną i zdały egzamin sędziowski, prokuratorski, adwokacki, radcowski lub notarialny, oraz osób, które były zatrudnione na stanowisku referendarza sądowego.

4. Wymóg, o którym mowa w ust. 1 pkt 8, nie dotyczy osób:

- 1) które w okresie nie dłuższym niż 6 lat przed dniem złożenia wniosku o dopuszczenie do egzaminu komorniczego przez okres co najmniej 3 lat wykonywały obowiązki aplikanta sądowego i aplikanta prokuratorskiego lub były zatrudnione na stanowisku asystenta prokuratora, starszego asystenta prokuratora, asystenta sędziego, starszego asystenta sędziego lub były zatrudnione w Sądzie Najwyższym, Naczelnym Sądzie Administracyjnym, Trybunale Konstytucyjnym lub międzynarodowym organie sądowym, w szczególności Trybunale Sprawiedliwości Unii Europejskiej lub Europejskim Trybunale Praw Człowieka, i wykonywały zadania odpowiadające czynnościom asystenta sędziego;
- 2) które po ukończeniu wyższych studiów prawnych przez okres co najmniej 3 lat, w okresie nie dłuższym niż 6 lat przed dniem złożenia wniosku o dopuszczenie do egzaminu komorniczego, wykonywały, na podstawie umowy o pracę lub umowy cywilnoprawnej, wymagające wiedzy prawniczej czynności bezpośrednio związane ze świadczeniem pomocy prawnej przez adwokata lub radcę prawnego w kancelarii adwokackiej, zespole adwokackim, spółce cywilnej, jawnej, partnerskiej, komandytowej lub komandytowo-akcyjnej, o której mowa w art. 4a ust. 1 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. – Prawo o adwokaturze (Dz. U. z 2017 r. poz. 2368 i 2400 oraz z 2018 r. poz. 723), lub kancelarii radcy prawnego, spółce cywilnej, jawnej, partnerskiej, komandytowej lub komandytowo-akcyjnej, o której mowa w art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1870 i 2400 oraz z 2018 r. poz. 138 i 723);
- 3) które po ukończeniu wyższych studiów prawnych przez okres co najmniej 3 lat, w okresie nie dłuższym niż 6 lat przed dniem złożenia wniosku o dopuszczenie do egzaminu komorniczego, wykonywały, na podstawie umowy o pracę lub umowy cywilnoprawnej, wymagające wiedzy prawniczej czynności bezpośrednio związane z czynnościami wykonywanymi przez notariusza w kancelarii notarialnej;
- 4) które w terminie określonym w art. 16 nie złożyły wniosku o powołanie na stanowisko komornika.

5. Okresy zatrudnienia, o których mowa w ust. 4 pkt 1–3, ustala się jako sumę okresów obliczonych z zachowaniem proporcjonalności ich wymiaru.

Art. 12. 1. Minister Sprawiedliwości na wniosek zainteresowanego powołuje go na stanowisko komornika, w drodze decyzji, po zasięgnięciu opinii rady właściwej izby komorniczej o zainteresowanym. Rada izby komorniczej nie ma statusu strony w toczącym się postępowaniu administracyjnym.

2. Minister Sprawiedliwości może odmówić powołania na stanowisko komornika, jeżeli utworzenie nowej kancelarii w rewirze objętym wnioskiem nie jest celowe lub liczba komorników działających w danym rewirze jest wystarczająca. Oceny tej Minister Sprawiedliwości dokonuje, uwzględniając potrzebę prawidłowego i sprawnego wykonywania czynności, o których mowa w art. 3, stan zaległości i wielkość wpływu spraw w danym rewirze. Minister Sprawiedliwości może odmówić powołania na stanowisko komornika, zwłaszcza gdy na skutek powołania komornika średnia liczba spraw w danym rewirze byłaby niższa niż 1000 spraw przypadających na jednego komornika. Średnią liczbę spraw oblicza się, dzieląc liczbę spraw, o których mowa w art. 3 ust. 3 pkt 1 i 2, z wyłączeniem spraw z wyboru wierzyciela, które wpłynęły do wszystkich komorników w tym rewirze w roku kalendarzowym poprzedzającym złożenie wniosku o powołanie na stanowisko komornika, przez liczbę komorników, co do których wydano decyzję o powołaniu na stanowisko komornika w rewirze na dzień rozpoznawania wniosku, powiększoną o jeden.

3. Ogłoszenie o zwolnionym stanowisku komornika Minister Sprawiedliwości udostępnia niezwłocznie w Biuletynie Informacji Publicznej, chyba że powołanie nowego komornika na zwolnione stanowisko nie jest celowe. W ogłoszeniu wskazuje się rewir, imię, nazwisko, numer porządkowy oraz siedzibę i adres kancelarii dotychczasowego komornika oraz zaznacza się, że osoba, która zostanie powołana na stanowisko komornika, przejmie prowadzenie spraw dotychczas prowadzonych i niezakończonych przez tego komornika. Wnioski o powołanie na zwolnione stanowisko składa się do Ministra Sprawiedliwości w terminie miesiąca od dnia wskazanego w ogłoszeniu.

4. Minister Sprawiedliwości przesyła odpisy wniosków, o których mowa w ust. 1 i 3, wraz z załącznikami, radzie właściwej izby komorniczej w celu wyrażenia opinii w terminie 21 dni. Brak opinii nie stanowi przeszkody do nadania wnioskowi dalszego biegu.

5. W tym samym czasie zainteresowany może ubiegać się o powołanie tylko na jedno stanowisko komornika.

6. Minister Sprawiedliwości pozostawia bez rozpoznania wnioski złożone po terminie, o którym mowa w ust. 3, wszystkie wnioski zainteresowanego w przypadku złożenia wniosków o powołanie na więcej niż jedno stanowisko komornika, a także wnioski, do których nie załączono dokumentów, o których mowa w art. 13.

Art. 13. 1. Do wniosku o powołanie na stanowisko komornika zainteresowany załącza:

- 1) życiorys;
- 2) dokumenty potwierdzające spełnienie wymogów, o których mowa w art. 11 ust. 1 pkt 1 i 6;

- 3) dokumenty potwierdzające spełnienie wymogów, o których mowa w art. 11 ust. 1 pkt 8–11, albo dokumenty potwierdzające zaistnienie okoliczności, o których mowa w art. 11 ust. 2–4;
- 4) oświadczenie, że nie jest przeciwko niemu prowadzone postępowanie o przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub przestępstwo skarbowe;
- 5) oświadczenie, że nie toczyło się i nie toczy przeciwko niemu postępowanie dyscyplinarne;
- 6) zaświadczenie potwierdzające, że jest zdolny, ze względu na stan zdrowia, do pełnienia obowiązków komornika.

2. Oświadczenia, o których mowa w ust. 1 pkt 4 i 5, składa się pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia. Składający oświadczenie zamieszcza w nim klauzulę następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.”. Klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

3. Do wydania zaświadczenia, o którym mowa w ust. 1 pkt 6, stosuje się odpowiednio przepisy określające zasady wydawania zaświadczeń dla kandydatów na stanowisko sędziowskie.

4. Do wniosku, o którym mowa w ust. 1, zainteresowany może załączyć opinie, świadectwa i zaświadczenia.

5. Do wniosku, o którym mowa w ust. 1, zainteresowany urodzony przed dniem 1 sierpnia 1972 r. załącza również oświadczenie, o którym mowa w art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944–1990 oraz treści tych dokumentów (Dz. U. z 2017 r. poz. 2186 oraz z 2018 r. poz. 538, 650, 651 i 730), albo informację, o której mowa w art. 7 ust. 3a tej ustawy.

Art. 14. Minister Sprawiedliwości zasięga z Krajowego Rejestru Karnego aktualnej informacji o zainteresowanym powołaniem na stanowisko komornika.

Art. 15. 1. W terminie miesiąca od dnia zawiadomienia o tym, że decyzja o powołaniu na stanowisko komornika jest ostateczna, komornik jest obowiązany utworzyć albo objąć kancelarię i zgłosić ten fakt Ministrowi Sprawiedliwości. W przypadku utworzenia kancelarii, w zgłoszeniu, o którym mowa w zdaniu pierwszym, komornik podaje również jej adres.

2. O utworzeniu albo objęciu kancelarii i jej adresie komornik zawiadamia prezesa właściwego sądu rejonowego, który w terminie 14 dni sprawdza, czy kancelaria spełnia wymogi przewidziane w przepisach prawa oraz zapewnia możliwość samodzielnego i niezależnego wykonywania zadań, o których mowa w art. 3. O wyniku przeprowadzonych czynności sprawdzających prezes właściwego sądu rejonowego niezwłocznie zawiadamia Ministra Sprawiedliwości.

3. Komornik zgłasza Ministrowi Sprawiedliwości i prezesowi właściwego sądu rejonowego każdą zmianę adresu kancelarii w terminie 14 dni od dnia tej zmiany.

4. Minister Sprawiedliwości, w uzasadnionych przypadkach, może przedłużyć termin, o którym mowa w ust. 1. Na postanowienie Ministra Sprawiedliwości w tym przedmiocie nie przysługują zażalenia.

5. W przypadku nieutworzenia albo nieobjęcia kancelarii w terminie, o którym mowa w ust. 1 albo 4, powołanie na stanowisko komornika traci moc. Okoliczność tę stwierdza Minister Sprawiedliwości.

Art. 16. Wniosek o powołanie na stanowisko komornika można złożyć w terminie 5 lat od odbycia asesury komorniczej.

Art. 17. 1. Po uzyskaniu od prezesa właściwego sądu rejonowego informacji potwierdzających spełnienie przez kancelarię wymogów, o których mowa w art. 15 ust. 2, Minister Sprawiedliwości zawiadamia o tym fakcie prezesa właściwego sądu apelacyjnego.

2. W terminie 14 dni od dnia otrzymania zawiadomienia, prezes właściwego sądu apelacyjnego odbiera od komornika ślubowanie według następującej roty:

„Ślubuję uroczyście jako komornik powierzone mi obowiązki wypełniać zgodnie z prawem i sumieniem, dochować tajemnicy prawnie chronionej, w postępowaniu swym kierować się zasadami uczciwości, godności i honoru.”.

3. Składający ślubowanie może dodać na końcu zwrot: „Tak mi dopomóż Bóg.”.

4. Prezes właściwego sądu apelacyjnego zawiadamia Ministra Sprawiedliwości, prezesa właściwego sądu okręgowego, prezesa właściwego sądu rejonowego oraz radę właściwej izby komorniczej o odebraniu od komornika ślubowania.

5. Jeżeli komornik odmówi złożenia ślubowania lub z własnej winy nie złoży go we wskazanym terminie, powołanie na stanowisko komornika traci moc. Okoliczność tę stwierdza Minister Sprawiedliwości.

6. Z dniem złożenia ślubowania komornik uzyskuje prawo wykonywania czynności, o których mowa w art. 3. Z tym dniem nawiązuje się stosunek podległości służbowej komornika wobec prezesa właściwego sądu rejonowego.

Art. 18. 1. Minister Sprawiedliwości zawiesza komornika w czynnościach, jeżeli:

- 1) przeciwko komornikowi wszczęto postępowanie o umyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub umyślne przestępstwo skarbowe, z wyjątkiem przypadku, o którym mowa w ust. 2 pkt 3;
- 2) przy wszczęciu lub w toku postępowania o częściowe albo całkowite ubezwłasnowolnienie komornika ustanowiono doradcę tymczasowego;
- 3) nieusprawiedliwiona nieobecność komornika trwa dłużej niż 7 dni albo jeżeli mimo przesłanek, o których mowa w art. 43 ust. 1, w terminie 7 dni od dnia ich zaistnienia komornik nie wystąpił o wyznaczenie zastępcy.

2. Minister Sprawiedliwości może zawiesić komornika w czynnościach, jeżeli:

- 1) wniósł o to sam komornik z powodu długotrwałej choroby lub innych ważnych przyczyn;
- 2) przeciwko komornikowi wszczęto postępowanie o nieumyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub nieumyślne przestępstwo skarbowe;
- 3) przeciwko komornikowi wniesiono akt oskarżenia w trybie art. 55 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2017 r. poz. 1904, z późn. zm.³⁾), w którym zarzucono mu popełnienie przestępstwa, o którym mowa w ust. 1 pkt 1;
- 4) prezes właściwego sądu złożył wniosek o odwołanie komornika z zajmowanego stanowiska lub Minister Sprawiedliwości z urzędu wszczął postępowanie w przedmiocie odwołania komornika z zajmowanego stanowiska w przypadkach, o których mowa w art. 19 ust. 1 pkt 3 i 4;
- 5) przeciwko komornikowi wszczęto postępowanie dyscyplinarne, w którym zażądano orzeczenia kary wydalenia ze służby komorniczej albo mimo braku wniosku orzeczono wobec komornika taką karę.

3. Na postanowienie Ministra Sprawiedliwości o zawieszeniu komornika w czynnościach przysługuje zażalenie do Sądu Okręgowego w Warszawie, w terminie 7 dni od dnia doręczenia postanowienia. Do rozpoznania zażalenia stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego o środkach odwoławczych. Przepisów o środkach zapobiegawczych nie stosuje się.

4. Wniesienie zażalenia na postanowienie o zawieszeniu komornika w czynnościach nie wstrzymuje jego wykonania.

5. Sąd rozpoznaje zażalenie na postanowienie o zawieszeniu komornika w czynnościach na rozprawie w składzie 3 sędziów.

6. W trakcie zawieszenia komornika w czynnościach:

- 1) komornik nie ma prawa dokonywać jakichkolwiek czynności wymienionych w art. 3 ani asystować przy tych czynnościach innemu komornikowi lub zastępcy komornika, również w charakterze świadka;
- 2) komornik nie ma prawa przebywać w pomieszczeniach kancelarii, mieć wglądu w akta prowadzonych spraw oraz dokumentację, o której mowa w art. 156;
- 3) komornik ma prawo uzyskiwać informacje o należnym mu na podstawie art. 48 ust. 2 dochodzie jedynie za pośrednictwem prezesa właściwego sądu rejonowego;
- 4) komornik zostaje z mocy prawa zawieszony w pełnieniu wszelkich funkcji w samorządzie komorniczym.

7. Minister Sprawiedliwości może w każdym stanie sprawy uchylić postanowienie o zawieszeniu komornika w czynnościach, z wyjątkiem postanowienia wydanego na podstawie ust. 1 pkt 1. Na postanowienie oddalające wniosek o uchylenie prawomocnego postanowienia o zawieszeniu komornika w czynnościach zażalenie nie przysługuje, z wyjątkiem postanowienia wydanego na podstawie ust. 1 pkt 3. Przepis ust. 3 stosuje się odpowiednio.

8. Zawieszenie komornika w czynnościach ustaje z dniem:

- 1) prawomocnego zakończenia postępowania, o którym mowa w ust. 1 pkt 1 i ust. 2 pkt 2–5, chyba że zawieszenie zostało uchylone wcześniej;
- 2) oddalenia wniosku o odwołanie komornika z zajmowanego stanowiska ostateczną decyzją, umorzenia postępowania, stwierdzenia braku podstaw do odwołania, a w przypadku odwołania komornika z zajmowanego stanowiska ostateczną decyzją – z dniem upływu terminu do wniesienia skargi do sądu administracyjnego lub prawomocnego oddalenia skargi;
- 3) oddalenia lub odrzucenia wniosku o ubezwłasnowolnienie albo umorzenia postępowania lub uchylenia postanowienia o ustanowieniu doradcy tymczasowego;

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2017 r. poz. 2405 oraz z 2018 r. poz. 5, 106, 138, 201 i 730.

4) wskazanym we wniosku złożonym w tym przedmiocie przez komornika w przypadku, o którym mowa w ust. 2 pkt 1.

Art. 19. 1. Minister Sprawiedliwości z urzędu odwołuje, w drodze decyzji, komornika z zajmowanego stanowiska, jeżeli komornik:

- 1) z powodu choroby lub utraty sił został uznany przez lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych za całkowicie niezdolnego do pełnienia obowiązków komornika lub bez uzasadnionej przyczyny odmówił poddania się badaniu, o którym mowa w art. 26;
- 2) ukończył 65. rok życia;
- 3) spowodował niedobór finansowy, polegający na wydatkowaniu środków podlegających dokumentacji na działalność niezgodną z ich przeznaczeniem, w wysokości przekraczającej 15 000 złotych;
- 4) nie zawarł umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej, zgodnie z przepisami wykonawczymi wydanymi na podstawie art. 37 ust. 4, lub utracił to ubezpieczenie z zawinionych przez siebie przyczyn.

2. Minister Sprawiedliwości, z urzędu lub na wniosek prezesa właściwego sądu rejonowego, prezesa właściwego sądu okręgowego lub prezesa właściwego sądu apelacyjnego, odwołuje, w drodze decyzji, komornika z zajmowanego stanowiska, jeżeli komornik:

- 1) nie wykonał zarządzeń, o których mowa w art. 176 ust. 3;
- 2) nie wykonał zaleceń powizytacyjnych sędziego wizytatora;
- 3) uporczywie lub rażąco nie stosuje się do orzeczeń sądu wydawanych w trybie nadzoru judykacyjnego;
- 4) uporczywie lub rażąco narusza przepisy w zakresie ustalenia wysokości opłat;
- 5) uporczywie lub rażąco narusza przepisy o dopuszczalności przyjmowania spraw z wyboru wierzyciela;
- 6) uporczywie lub rażąco narusza przepisy o dopuszczalności powierzania czynności asesorum;
- 7) uporczywie lub rażąco narusza zasady korzystania z prawa do nieobecności, usprawiedliwiania tych nieobecności albo korzystania z wyznaczonego zastępcy określone w art. 39–41 i art. 43;
- 8) podejmował czynności w okresie zawieszenia w czynnościach komornika;
- 9) dopuścił się innego uporczywego lub rażącego naruszenia przepisów prawa.

3. Minister Sprawiedliwości, w przypadku prawomocnego skazania komornika za nieumyślne przestępstwo lub nieumyślne przestępstwo skarbowe, może, w drodze decyzji, odwołać go z zajmowanego stanowiska, mając na uwadze interes publiczny i dobro wymiaru sprawiedliwości.

4. Odwołanie komornika z zajmowanego stanowiska w przypadkach, o których mowa w ust. 2 i 3, następuje po uprzednim wysłuchaniu komornika, chyba że nie jest to możliwe, oraz zasięgnięciu opinii rady właściwej izby komorniczej, która przedstawia opinię w terminie 21 dni od dnia otrzymania wniosku o wyrażenie opinii. Nieprzedstawienie opinii w tym terminie przez radę właściwej izby komorniczej nie wstrzymuje wydania decyzji w przedmiocie odwołania komornika z zajmowanego stanowiska. Rada właściwej izby komorniczej nie ma statusu strony w toczącym się postępowaniu administracyjnym.

Art. 20. 1. Powołanie na stanowisko komornika wygasa z mocy prawa, jeżeli komornik:

- 1) zmarł;
- 2) zrezygnował z pełnienia obowiązków komornika;
- 3) został prawomocnie ukarany karą dyscyplinarną wydalenia ze służby komorniczej;
- 4) został prawomocnie skazany za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe;
- 5) został prawomocnie ubezwłasnowolniony częściowo albo całkowicie;
- 6) utracił obywatelstwo polskie.

2. O wygaśnięciu powołania na stanowisko komornika z mocy prawa Minister Sprawiedliwości zawiadamia komornika, prezesa właściwego sądu apelacyjnego, prezesa właściwego sądu rejonowego oraz radę właściwej izby komorniczej.

Art. 21. 1. Rezygnacja komornika z pełnienia obowiązków następuje z dniem wskazanym w oświadczeniu o rezygnacji, przy czym dzień ten nie może przypadać wcześniej niż miesiąc ani później niż 3 miesiące od dnia złożenia Ministrowi Sprawiedliwości oświadczenia o rezygnacji. W przypadku oznaczenia przez komornika dnia przypadającego wcześniej niż miesiąc od dnia złożenia oświadczenia o rezygnacji lub braku jego oznaczenia, rezygnacja staje się skuteczna z upływem miesiąca od dnia jej złożenia. W przypadku oznaczenia przez komornika dnia przypadającego później niż 3 miesiące od dnia złożenia oświadczenia o rezygnacji, rezygnacja następuje z upływem 3 miesięcy od dnia jej złożenia.

2. O przyjęciu rezygnacji Minister Sprawiedliwości zawiadamia komornika, prezesa właściwego sądu apelacyjnego, prezesa właściwego sądu rejonowego oraz radę właściwej izby komorniczej, informując jednocześnie o dniu, z którym rezygnacja staje się skuteczna. W przypadku skutecznego uchylenia się przez komornika od skutków złożonej rezygnacji Minister Sprawiedliwości zawiadamia o tym fakcie komornika, prezesa właściwego sądu apelacyjnego, prezesa właściwego sądu rejonowego oraz radę właściwej izby komorniczej.

Art. 22. 1. W przypadku stwierdzenia oczywistego i rażącego naruszenia przepisów prawa, prezes właściwego sądu rejonowego, w drodze zarządzenia, odsuwa komornika od wykonywania czynności na okres do 30 dni. W tym okresie prezes właściwego sądu rejonowego występuje do Ministra Sprawiedliwości z wnioskiem o odwołanie komornika z zajmowanego stanowiska.

2. Prezes właściwego sądu rejonowego niezwłocznie zawiadamia prezesa właściwego sądu apelacyjnego o odsunięciu komornika od wykonywania czynności.

3. Do komornika odsuniętego od wykonywania czynności stosuje się odpowiednio przepisy o komorniku zawieszonym w czynnościach.

Art. 23. Minister Sprawiedliwości może przenieść komornika, na jego wniosek, na stanowisko komornika do innego rewiru, jeżeli przemawiają za tym potrzeby prawidłowego i sprawnego prowadzenia czynności, o których mowa w art. 3, lub uzasadniony interes komornika. Przeniesienie oznacza prawo utworzenia nowej kancelarii lub objęcia kancelarii po komorniku odwołanym, przeniesionym lub komorniku, którego powołanie wygasło z mocy prawa, o ile ogłoszenie o zwolnionym stanowisku komornika, o którym mowa w art. 12 ust. 3, okazało się w tych przypadkach bezskuteczne.

Art. 24. 1. W przypadku:

- 1) odwołania komornika z zajmowanego stanowiska z przyczyn, o których mowa w art. 19 ust. 1 pkt 4, lub
- 2) wygaśnięcia powołania na stanowisko komornika z mocy prawa z przyczyn, o których mowa w art. 20 ust. 1 pkt 2 i 4–6

– osoba może zostać ponownie powołana na stanowisko komornika, jeżeli spełnia wymogi określone w art. 11 ust. 1 pkt 1–7.

2. Jeżeli osoba, o której mowa w ust. 1, co najmniej przez 10 lat nie wykonywała zawodu, może zostać ponownie powołana na stanowisko komornika po złożeniu egzaminu komorniczego.

Rozdział 3

Prawa i obowiązki komorników

Art. 25. 1. Komornik jest obowiązany postępować zgodnie z przepisami prawa, orzeczeniami sądu wydanymi w trybie nadzoru judykacyjnego, zarządzeniami lub zaleceniami uprawnionych organów nadzoru administracyjnego, złożonym słubowaniem i zasadami etyki zawodowej oraz podnosić kwalifikacje zawodowe.

2. Minister Sprawiedliwości, po zasięgnięciu opinii Dyrektora Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury oraz Krajowej Rady Komorniczej, określi, w drodze rozporządzenia, minimum szkoleniowe komorników i asesorów oraz sposób dokumentowania wykonywania przez nich obowiązku podnoszenia kwalifikacji zawodowych, uwzględniając efektywność wykonywania tego obowiązku oraz funkcjonujące systemy punktowe.

Art. 26. Minister Sprawiedliwości, prezes właściwego sądu rejonowego, prezes właściwego sądu okręgowego, prezes właściwego sądu apelacyjnego albo rada właściwej izby komorniczej, z urzędu lub na wniosek zainteresowanego, może skierować komornika na badanie przeprowadzane przez lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w celu ustalenia trwałej niezdolności do pełnienia obowiązków komornika. Koszty badania pokrywa podmiot kierujący na badanie.

Art. 27. 1. Komornik jest obowiązany zachować w tajemnicy okoliczności sprawy, o których powziął wiadomość ze względu na wykonywane czynności.

2. Obowiązek, o którym mowa w ust. 1, trwa także po odwołaniu komornika z zajmowanego stanowiska albo wygaśnięciu powołania na stanowisko komornika z mocy prawa.

3. Obowiązek, o którym mowa w ust. 1, ustaje, gdy komornik składa zeznanie jako świadek lub strona przed sądem lub prokuratorem, chyba że ujawnienie tajemnicy zagraża dobru państwa. W tym przypadku od obowiązku może zwolnić komornika Minister Sprawiedliwości.

4. W postępowaniu dyscyplinarnym oraz postępowaniu o odwołanie komornika z zajmowanego stanowiska w trybie przewidzianym w art. 19 ust. 2 przepis ust. 3 stosuje się odpowiednio.

Art. 28. Komornik, wykonując czynności, o których mowa w art. 3 ust. 3, ma prawo legitymowania osób w celu ustalenia ich tożsamości.

Art. 29. 1. Przy wykonywaniu czynności poza kancelarią komornik jest obowiązany okazać identyfikator.

2. Identyfikator zawiera imię i nazwisko komornika, jego zdjęcie, określenie pełnionej funkcji i oznaczenie sądu rejonowego, przy którym działa.

3. Identyfikator wydaje Krajowa Rada Komornicza.

4. Minister Sprawiedliwości, po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Komorniczej, określi, w drodze rozporządzenia, wzór identyfikatora, mając na względzie konieczność zachowania odpowiedniej przejrzystości i czytelności danych oraz konieczność zabezpieczenia przed podrobieniem.

Art. 30. 1. Czas pracy komornika jest określony wymiarem jego zadań.

2. Komornik dostosowuje dni i godziny przyjęć interesantów do miejscowych warunków.

3. Dni i godziny przyjęć interesantów są zatwierdzane przez prezesa właściwego sądu rejonowego.

4. Komornik podaje informację o dniach i godzinach przyjęć interesantów na tablicy informacyjnej umieszczonej przy wejściu do kancelarii.

5. W sprawach pilnych komornik może przyjąć interesantów poza ustalonymi dniami i godzinami przyjęć, jeżeli ważny interes strony wymaga niezwłocznego działania komornika.

Art. 31. 1. Należności wyegzekwowane z rachunku bankowego komornik przekazuje wierzycielowi w terminie 14 dni od dnia ich otrzymania. Pozostałe wyegzekwowane należności komornik przekazuje wierzycielowi w terminie 4 dni od dnia ich otrzymania. W przypadku egzekucji świadczeń alimentacyjnych i rentowych komornik przekazuje wierzycielowi wyegzekwowane należności niezwłocznie, niezależnie od sposobu ich wyegzekwowania.

2. Jeżeli komornik dopuści do opóźnienia w przekazaniu wyegzekwowanych należności, jest obowiązany zapłacić uprawnionemu odsetki ustawowe za opóźnienie od kwot otrzymanych i nierozliczonych w terminie, chyba że nieprzekazanie należności było spowodowane zawieszeniem postępowania egzekucyjnego lub wstrzymaniem wykonalności tytułu wykonawczego przez sąd lub wstrzymaniem przez sąd przekazywania wyegzekwowanych kwot wierzycielowi w trybie art. 767² § 2 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego. O każdym przypadku opóźnienia przekazania należności przekraczającego 7 dni komornik zawiadamia prezesa właściwego sądu rejonowego.

Art. 32. 1. Komornik jest obowiązany do złożenia oświadczenia o swoim stanie majątkowym, zwanego dalej „oświadczeniem majątkowym”. Oświadczenie majątkowe dotyczy majątku osobistego oraz objętego małżeńską wspólnością majątkową.

2. Oświadczenie majątkowe zawiera informacje o:

- 1) posiadanych zasobach pieniężnych;
- 2) posiadanych nieruchomościach i tytułach prawnych do ich posiadania;
- 3) posiadanych rzeczach ruchomych o wartości jednostkowej powyżej 10 000 złotych;
- 4) posiadanych udziałach i akcjach w spółkach prawa handlowego;
- 5) posiadanych instrumentach finansowych w rozumieniu ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz. U. z 2017 r. poz. 1768, z późn. zm.⁴⁾), innych niż wskazane w pkt 4;
- 6) dochodach podlegających opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób fizycznych, uzyskanych w okresie roku przed dniem, na który składane jest oświadczenie, o ile ich łączna wartość przekracza 10 000 złotych, i ich źródłach;
- 7) nabytym przez składającego oświadczenie albo jego małżonka od Skarbu Państwa, innej państwowej osoby prawnej, jednostek samorządu terytorialnego, ich związków lub samorządowej osoby prawnej, mieniu, które podlegało zbyciu w drodze przetargu;
- 8) wierzytelnościach i zobowiązaniach pieniężnych o wartości powyżej 10 000 złotych.

3. Oświadczenie majątkowe składa się pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia. Składający oświadczenie jest obowiązany do zawarcia w nim klauzuli o następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.”. Klauzula ta zastępuje pouczenie organu uprawnionego do odebrania oświadczenia o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

4. Oświadczenie majątkowe składa się przed objęciem stanowiska komornika, a następnie co roku do dnia 30 kwietnia, według stanu na dzień 31 grudnia roku poprzedniego, a także w terminie 30 dni od dnia zwolnienia stanowiska komornika.

⁴⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2017 r. poz. 2486 i 2491 oraz z 2018 r. poz. 106, 138, 650, 685 i 723.

5. Oświadczenie majątkowe komornik składa prezesowi właściwego sądu apelacyjnego w 2 egzemplarzach.

6. Analizy danych zawartych w oświadczeniu majątkowym dokonuje kolegium właściwego sądu apelacyjnego.

7. Informacje zawarte w oświadczeniu majątkowym są jawne, także co do imienia i nazwiska, z wyjątkiem danych adresowych, informacji o miejscu położenia nieruchomości, a także informacji umożliwiających identyfikację ruchomości komornika.

8. Na wniosek komornika, który złożył oświadczenie majątkowe, prezes właściwego sądu apelacyjnego może zdecydować o objęciu informacji zawartych w tym oświadczeniu ochroną przewidzianą dla informacji niejawnych o klauzuli „zastrzeżone”, określoną w przepisach ustawy z dnia 5 sierpnia 2010 r. o ochronie informacji niejawnych (Dz. U. z 2018 r. poz. 412 i 650), jeżeli ujawnienie tych informacji mogłoby powodować zagrożenie dla komornika lub osób dla niego najbliższych. Do zniesienia tej klauzuli uprawnieni są prezes właściwego sądu apelacyjnego oraz Minister Sprawiedliwości. Przepisu art. 6 ust. 3 ustawy z dnia 5 sierpnia 2010 r. o ochronie informacji niejawnych nie stosuje się.

9. Jawne informacje zawarte w oświadczeniach majątkowych prezes właściwego sądu apelacyjnego udostępnia w Biuletynie Informacji Publicznej, nie później niż do dnia 30 czerwca każdego roku.

10. Oświadczenie majątkowe przechowuje się przez 6 lat.

11. Jeden egzemplarz oświadczenia majątkowego podmiot uprawniony do odebrania oświadczenia przekazuje do urzędu skarbowego właściwego ze względu na miejsce zamieszkania komornika. Właściwy urząd skarbowy jest uprawniony do analizy danych zawartych w oświadczeniu, w tym również do porównania jego treści z treścią uprzednio złożonych oświadczeń oraz rocznych zeznań podatkowych (PIT). Jeżeli wynik analizy budzi uzasadnione wątpliwości co do legalności pochodzenia majątku ujawnionego w oświadczeniu, urząd skarbowy kieruje sprawę do właściwego postępowania, prowadzonego na podstawie odrębnych przepisów.

12. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, wzór formularza oświadczenia majątkowego, zawierający szczegółowy zakres informacji zawieranych w oświadczeniu oraz klauzulę, o której mowa w ust. 3, mając na uwadze konieczność rzetelnego wykazania stanu majątkowego osób obowiązanych do składania oświadczeń.

Art. 33. 1. Komornik nie jest przedsiębiorcą w rozumieniu przepisów regulujących podejmowanie, wykonywanie i zakończenie działalności gospodarczej.

2. Komornik nie może prowadzić działalności gospodarczej.

3. Do komornika stosuje się przepisy ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2018 r. poz. 200, z późn. zm.⁵⁾), ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1778, z późn. zm.⁶⁾) oraz ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1938, z późn. zm.⁷⁾), dotyczące osób prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą.

4. Komornik nie może:

- 1) być członkiem zarządu, rady nadzorczej lub komisji rewizyjnej spółki prawa handlowego;
- 2) być członkiem zarządu, rady nadzorczej lub komisji rewizyjnej spółdzielni;
- 3) być członkiem zarządu fundacji prowadzącej działalność gospodarczą;
- 4) posiadać w spółce prawa handlowego więcej niż 10% akcji lub udziałów przedstawiających więcej niż 10% kapitału zakładowego.

5. Przepisy ust. 2–4 stosuje się do asesorów.

Art. 34. 1. Komornik nie może podejmować dodatkowego zatrudnienia, z wyjątkiem zatrudnienia na stanowisku dydaktycznym, naukowo-dydaktycznym lub naukowym w szkole wyższej w łącznym wymiarze nieprzekraczającym pełnego wymiaru czasu pracy pracowników zatrudnionych na tych stanowiskach, o ile wykonywanie tego zatrudnienia nie przeszkadza w pełnieniu obowiązków komornika.

2. Komornik nie może podejmować innego zajęcia ani sposobu zarobkowania, które przeszkadzałoby w pełnieniu obowiązków komornika, mogło osłabiać zaufanie do jego bezstronności lub przynieść ujmę godności urzędu komornika.

⁵⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2017 r. poz. 2494 oraz z 2018 r. poz. 106, 138, 317, 398, 650 i 685.

⁶⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2018 r. poz. 106, 138, 357, 398, 650, 697 i 730.

⁷⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2017 r. poz. 2110, 2217, 2361 i 2434 oraz z 2018 r. poz. 107, 138, 650, 697 i 730.

3. O zamiarze podjęcia lub kontynuowania dodatkowego zatrudnienia na stanowisku dydaktycznym, naukowo-dydaktycznym lub naukowym w szkole wyższej oraz zamiarze podjęcia lub kontynuowania innego zajęcia lub sposobu zarobkowania komornik zawiadamia prezesa właściwego sądu rejonowego.

4. Prezes właściwego sądu rejonowego, w terminie 14 dni od dnia otrzymania zawiadomienia, wydaje decyzję o sprzeciwie wobec zamiaru podjęcia lub kontynuowania przez komornika zatrudnienia na stanowisku dydaktycznym, naukowo-dydaktycznym lub naukowym w szkole wyższej, jeżeli uzna, że będzie ono przeszkadzało w pełnieniu obowiązków komornika, oraz decyzję o sprzeciwie wobec zamiaru podjęcia lub kontynuowania przez komornika innego zajęcia lub sposobu zarobkowania, które przeszkadzałyby w pełnieniu obowiązków komornika, mogło osłabiać zaufanie do jego bezstronności lub przynieść ujmę godności urzędu komornika.

5. Od decyzji, o której mowa w ust. 4, służy komornikowi odwołanie do Ministra Sprawiedliwości w terminie 14 dni od dnia jej otrzymania.

6. Przepisy ust. 1–5 stosuje się do asesorów.

Art. 35. 1. Komornik jest obowiązany niezwłocznie zawiadomić prezesa właściwego sądu rejonowego o toczącej się sprawie sądowej, w której występuje jako strona lub uczestnik postępowania.

2. W przypadku wszczęcia przeciwko komornikowi postępowania karnego, komornik zawiadamia o tym fakcie prezesa właściwego sądu rejonowego oraz Ministra Sprawiedliwości.

Art. 36. 1. Komornik jest obowiązany do naprawienia szkody wyrządzonej przez niezgodne z prawem działanie lub zaniechanie przy wykonywaniu czynności.

2. Skarb Państwa jest odpowiedzialny za szkodę solidarnie z komornikiem. Skarb Państwa w przypadku naprawienia szkody ma zwrotne roszczenie do komornika, chyba że szkoda powstała wyłącznie na skutek stosowania się przez komornika do zarządzeń sądu lub organów nadzoru administracyjnego. Komornik w przypadku naprawienia szkody ma zwrotne roszczenie do Skarbu Państwa, jeżeli szkoda powstała wyłącznie na skutek stosowania się przez komornika do zarządzeń sądu lub organów nadzoru administracyjnego.

3. Komornik jest obowiązany do naprawienia szkody wyrządzonej przez niezgodne z prawem działanie lub zaniechanie przy wykonywaniu czynności przez zastępcę będącego asesorem wyznaczonym w trybie art. 43 ust. 1.

4. Komornik będący zastępcą innego komornika jest obowiązany do naprawienia szkody wyrządzonej przez niezgodne z prawem działanie lub zaniechanie przy wykonywaniu czynności podejmowanych w roli zastępcy innego komornika.

Art. 37. 1. Komornik jest obowiązany do zawarcia umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej za szkody, które mogą zostać wyrządzone w związku z wykonywaniem czynności określonych w art. 3, w tym czynności wykonywanych jako zastępca innego komornika, a w przypadku gdy zatrudnia pracowników, również do zawarcia umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej za szkody, które mogą zostać wyrządzone ich działaniem lub zaniechaniem w związku z wykonywaniem tych czynności, jak również za działania lub zaniechania asesorów wyznaczonych w trybie art. 43 ust. 1.

2. Prezes właściwego sądu rejonowego kontroluje spełnienie obowiązku, o którym mowa w ust. 1, w ramach kontroli, o której mowa w art. 176 ust. 1. Spełnienie tego obowiązku ustala się na podstawie okazanej przez komornika polisy lub innego dokumentu ubezpieczenia, potwierdzającego zawarcie umowy.

3. W przypadku stwierdzenia niespełnienia obowiązku, o którym mowa w ust. 1, prezes właściwego sądu rejonowego niezwłocznie informuje o tym Ministra Sprawiedliwości.

4. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości, po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Komorniczej oraz Polskiej Izby Ubezpieczeń, określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy zakres ubezpieczenia obowiązkowego, o którym mowa w ust. 1, termin powstania obowiązku ubezpieczenia oraz minimalną sumę gwarancyjną, biorąc w szczególności pod uwagę specyfikę i zakres realizowanych zadań.

Art. 38. 1. Komornicy opłacają, na potrzeby organów samorządu komorniczego, składki miesięczne, których procentową wysokość ustala corocznie walne zgromadzenie izby komorniczej. Wysokość składek różnicuje wyłącznie liczba spraw wpływających w danym roku do prowadzonej przez komornika kancelarii. Wysokość składki miesięcznej nie może być niższa niż 0,3% i wyższa niż 1% wynagrodzenia prowizyjnego, uzyskanego w poprzednim miesiącu.

2. Komornicy w pierwszym roku działalności kancelarii oraz komornicy, do których kancelarii w poprzednim roku kalendarzowym wpłynęło nie więcej niż 1000 spraw, uiszczają składkę miesięczną w wysokości nie większej niż 100 złotych.

Art. 39. 1. Komornikowi przysługuje uprawnienie do wypoczynku w wymiarze 26 dni w roku. Przepisy art. 152, art. 154², art. 155¹–155³, art. 158, art. 161, art. 162 i art. 164–167³ ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 2018 r. poz. 108, 4, 138, 305 i 357) stosuje się odpowiednio, o ile nie są one sprzeczne z przepisami regulującymi pełnienie służby przez komornika.

2. Po dziesięciu latach pełnienia służby komornikowi przysługuje corocznie dodatkowe uprawnienie do wypoczynku w wymiarze 6 dni.

3. Do okresu służby, od którego zależy wymiar dodatkowego uprawnienia do wypoczynku, wlicza się wszystkie okresy zatrudnienia w sądzie lub prokuraturze na stanowiskach asesora sądowego, asesora prokuratorskiego, sędziego i prokuratora, w Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej na stanowiskach prezesa, wiceprezesa lub radcy, a także okresy wykonywania zawodu adwokata, radcy prawnego lub zajmowania samodzielnego stanowiska w organach władzy publicznej, z którym związana była praktyka prawnicza, oraz inne okresy zatrudnienia, jeżeli z tytułu tego zatrudnienia lub wykonywania zawodu przysługiwał zwiększony wymiar urlopu.

Art. 40. 1. Komornik ma prawo – za uprzednim powiadomieniem prezesa właściwego sądu rejonowego – do usprawiedliwionej nieobecności w związku z udokumentowanym wykonywaniem obowiązków w ramach organów samorządu komorniczego w maksymalnym wymiarze 10 dni w roku.

2. Prezes właściwego sądu rejonowego wyraża zgodę na dodatkową nieobecność komornika w związku z udokumentowanym wykonywaniem obowiązków w Krajowej Radzie Komorniczej, komisji dyscyplinarnej, komisji lub zespołach właściwych w sprawach egzaminu wstępnego na aplikację, zwanego dalej „egzaminem wstępnym”, i egzaminu komorniczego, obowiązków komornika wizytatora lub przewodniczącego rady izby komorniczej.

Art. 41. 1. Prezes właściwego sądu rejonowego prowadzi wykaz służbowy komornika, w którym odnotowuje się dni, w których komornik był nieobecny, ze wskazaniem przyczyn nieobecności. Do wykazu załącza się dowody usprawiedliwiające nieobecność komornika.

2. Komornikowi przysługuje uprawnienie do nieobecności na analogicznych zasadach i w wymiarze jak przysługujące pracownikowi w związku z usprawiedliwioną nieobecnością w pracy.

3. W zakresie sposobu i przyczyn usprawiedliwiania nieobecności komornika przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 298² ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy stosuje się odpowiednio.

Rozdział 4

Zastępstwo komornika

Art. 42. Jeżeli komornik nie może wykonywać obowiązków z powodu przeszkód prawnych lub faktycznych, wyznacza się zastępcę komornika.

Art. 43. 1. W przypadku niemożności wykonywania obowiązków z powodu wypoczynku, choroby albo innej usprawiedliwionej nieobecności, prezes właściwego sądu rejonowego, na wniosek komornika zawierający wskazanie przyczyny nieobecności, jej okresu oraz osoby zastępcy, wyznacza, w drodze zarządzenia, zastępcę komornika. O wyznaczeniu zastępcy komornika prezes właściwego sądu rejonowego zawiadamia za pośrednictwem poczty elektronicznej radę właściwej izby komorniczej, przesyłając kopię wniosku komornika wraz z załącznikami.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, zastępcą komornika może być:

- 1) inny komornik albo
- 2) asesor zatrudniony w kancelarii nieobecnego komornika, który przepracował na stanowisku asesora co najmniej 2 lata – jeżeli wyraził zgodę na pełnienie obowiązków zastępcy komornika w okresie przewidywanej nieobecności.

3. Komornik nie może być zastępowany przez asesora dłużej niż 60 dni w roku kalendarzowym.

4. W zakresie wykonywania czynności, o których mowa w art. 3, asesorowi pełniącemu funkcję zastępcy komornika przysługują prawa i obowiązki komornika.

5. Prezes właściwego sądu rejonowego odmawia wyznaczenia zastępcy komornika w przypadku wyczerpania przez komornika przysługującego mu uprawnienia do wypoczynku lub gdy nieobecność jest nieusprawiedliwiona.

6. W przypadku gdy wskazany przez komornika zastępca nie spełnia wymogów, o których mowa w ust. 2, prezes właściwego sądu rejonowego wyraża sprzeciw wobec osoby zastępcy, o czym niezwłocznie informuje zainteresowanego komornika i wskazanego zastępcę komornika, wskazując jednocześnie osobę zastępcy według własnego uznania spośród komorników działających w tym samym rewirze. Jeżeli w tym samym rewirze nie ma komornika, który może pełnić obowiązki zastępcy komornika, prezes właściwego sądu rejonowego informuje o tym fakcie prezesa właściwego sądu apelacyjnego, który wskazuje zastępcę komornika z obszaru okręgu sądu okręgowego, w którym działa komornik.

Art. 44. 1. W przypadku gdy komornik mimo zaistnienia przesłanek, o których mowa w art. 43 ust. 1, nie wystąpił z wnioskiem o wyznaczenie zastępcy komornika lub nie był w stanie wskazać osoby zastępcy, stosuje się odpowiednio przepis art. 45 ust. 1.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, zastępcą komornika może być inny komornik lub asesor, który pracował na stanowisku asesora co najmniej 2 lata. Przepis art. 43 ust. 3 stosuje się.

Art. 45. 1. W przypadku odwołania komornika z zajmowanego stanowiska, wygaśnięcia powołania na stanowisko komornika z mocy prawa, przeniesienia komornika albo zawieszenia komornika w czynnościach, zastępcę komornika wyznacza, w drodze zarządzenia, prezes właściwego sądu apelacyjnego na wniosek rady właściwej izby komorniczej. We wniosku wskazuje się osobę kandydata na zastępcę komornika i przyczyny zastępstwa.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, zastępcą komornika może być wyłącznie inny komornik.

3. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, zastępca komornika może z ważnych przyczyn, za zgodą prezesa właściwego sądu apelacyjnego, zwalniać lub zatrudniać pracowników kancelarii.

4. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, w sprawach związanych z organizacją pracy kancelarii zastępca komornika działa w imieniu zastępowanego komornika. Dokonanie czynności przekraczających zakres zwykłego zarządu wymaga zgody prezesa właściwego sądu apelacyjnego.

5. W przypadku niezłożenia przez radę właściwej izby komorniczej wniosku o wyznaczenie zastępcy komornika w terminie 7 dni od dnia zaistnienia podstaw jego wyznaczenia określonych w ust. 1, prezes właściwego sądu apelacyjnego wyznacza zastępcę komornika spośród członków rady właściwej izby komorniczej.

Art. 46. Z ważnych powodów Minister Sprawiedliwości może, w drodze zarządzenia, dokonać zmiany zastępcy komornika wyznaczonego przez prezesa właściwego sądu apelacyjnego. Przepis art. 45 ust. 2 stosuje się odpowiednio.

Art. 47. 1. W zarządzeniu o wyznaczeniu zastępcy komornika wskazuje się osobę zastępcy oraz czas, na jaki został on wyznaczony, lub że wyznaczono go na czas nieokreślony. Zarządzenie zawiera uzasadnienie.

2. O wyznaczeniu zastępcy komornika prezes właściwego sądu apelacyjnego zawiadamia Ministra Sprawiedliwości oraz prezesa właściwego sądu rejonowego, doręczając odpis zarządzenia o wyznaczeniu zastępcy komornika.

3. Z ważnych powodów, mając na względzie interes publiczny i dobro wymiaru sprawiedliwości, Minister Sprawiedliwości, w terminie 7 dni od dnia otrzymania zawiadomienia, o którym mowa w ust. 2, może wnieść sprzeciw co do osoby zastępcy. Sprzeciw zawiera uzasadnienie. Od sprzeciwu nie przysługuje odwołanie.

4. Zarządzenie o wyznaczeniu zastępcy komornika traci moc z dniem wskazanym w sprzeciwie. O wniesieniu sprzeciwu Minister Sprawiedliwości zawiadamia prezesa właściwego sądu rejonowego, prezesa właściwego sądu apelacyjnego, zainteresowanego komornika i wyznaczonego zastępcę komornika oraz radę właściwej izby komorniczej, która niezwłocznie wskazuje prezesowi właściwego sądu apelacyjnego innego kandydata na zastępcę komornika.

Art. 48. 1. W braku odmiennej umowy między komornikiem a zastępcą komornika, zastępca komornika pobiera 25% dochodu zastępowanego komornika w pierwszym miesiącu zastępstwa, a w następnych miesiącach – 50% tego dochodu. Po 6 miesiącach zastępstwa zastępca komornika pobiera 75% dochodu zastępowanego komornika.

2. Zastępca komornika wyznaczony w związku z zawieszeniem komornika w czynnościach pobiera 75% dochodu zastępowanego komornika, do czasu ustania zawieszenia komornika w czynnościach, nie dłużej jednak niż przez okres roku od dnia zawieszenia komornika w czynnościach. Po upływie tego okresu zastępca komornika pobiera 100% dochodu zastępowanego komornika.

3. Zastępca komornika wyznaczony w związku z odwołaniem komornika z zajmowanego stanowiska, wygaśnięciem powołania na stanowisko komornika z mocy prawa albo przeniesieniem komornika, zwany dalej „kuratorem kancelarii”, pobiera 100% dochodu zastępowanego komornika.

4. Dochodem komornika, o którym mowa w ust. 1–3, są:

- 1) należne wynagrodzenie prowizyjne od uzyskanych w danym miesiącu opłat egzekucyjnych oraz
- 2) pobrane i ściągnięte w danym miesiącu opłaty komornicze za czynności inne niż wymienione w art. 3 ust. 3 pkt 1 i 2 – pomniejszone o koszty działalności egzekucyjnej.

Art. 49. 1. Po upływie roku od dnia zawieszenia komornika w czynnościach komornik może, za zgodą prezesa właściwego sądu rejonowego, podjąć dodatkowe zatrudnienie, inne zajęcie lub sposób zarobkowania, o ile nie przyniesie to ujemny godności urzędu komornika.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, do czasu ustania zawieszenia komornika w czynnościach, przepisów art. 34 ust. 1–3 nie stosuje się, a przepisy art. 34 ust. 4 i 5 stosuje się odpowiednio.

Art. 50. 1. W przypadku odwołania komornika z zajmowanego stanowiska, wygaśnięcia powołania na stanowisko komornika z mocy prawa albo przeniesienia komornika, z wyjątkiem sytuacji gdy wygaśnięcie powołania nastąpiło na skutek śmierci albo ubezwłasnowolnienia, jeżeli należne kuratorowi kancelarii wynagrodzenie prowizyjne oraz pobrane i ściągnięte

opłaty komornicze, o których mowa w art. 48 ust. 4 pkt 2, nie wystarczają na bieżące zaspokojenie należności powstałych w terminie 3 miesięcy od dnia zwolnienia stanowiska, a wynikających z zatrudnienia osób, o których mowa w art. 153, oraz kosztów działalności egzekucyjnej, o których mowa w art. 152 ust. 1 pkt 1, za zobowiązania te odpowiedzialny jest, do wysokości, w jakiej nie zostały one zaspokojone, odwołany lub przeniesiony komornik albo komornik, którego powołanie wygasło z mocy prawa. Przepis zdania pierwszego stosuje się wyłącznie do zobowiązań wynikających z umów, które komornik zawarł przed zwolnieniem stanowiska.

2. Odwołany lub przeniesiony komornik albo komornik, którego powołanie wygasło z mocy prawa, może uchylić się od odpowiedzialności, o której mowa w ust. 1, jeżeli wykaże, że do nieuregulowania należności doszło na skutek działań lub zaniechań zastępcy komornika lub kuratora kancelarii.

Art. 51. Do czasu powołania nowego komornika na zwolnione stanowisko kurator kancelarii prowadzi jedynie postępowania w sprawach niezakończonych oraz sprawach przekazanych w trybie zbiegu egzekucji. W takim przypadku do kuratora kancelarii stosuje się odpowiednio przepis art. 33 ust. 3.

Art. 52. 1. Kurator kancelarii sporządza spisy:

- 1) spraw zakończonych;
- 2) spraw niezakończonych;
- 3) urzędzeń ewidencyjnych niezbędnych do prowadzenia spraw niezakończonych;
- 4) zbędnych urzędzeń ewidencyjnych;
- 5) dokumentacji w kancelarii;
- 6) ruchomości stanowiących wyposażenie kancelarii.

2. Kurator kancelarii doręcza odwołanemu lub przeniesionemu komornikowi albo komornikowi, którego powołanie wygasło z mocy prawa, a w przypadku śmierci komornika – jego następcy prawnemu odpisy spisów, o których mowa w ust. 1 pkt 5 i 6.

3. W terminie 14 dni od dnia doręczenia odpisów spisów, o których mowa w ust. 1 pkt 5 i 6, odwołany lub przeniesiony komornik albo komornik, którego powołanie wygasło z mocy prawa, a w przypadku śmierci komornika – jego następcę prawny może wnieść do nich zastrzeżenia lub uwagi.

Art. 53. 1. Kurator kancelarii jest uprawniony do korzystania z pomieszczeń kancelarii na dotychczasowych zasadach do czasu powołania nowego komornika na zwolnione stanowisko, nie dłużej jednak niż przez 3 miesiące od dnia wyznaczenia zastępcy. Jeżeli osoba, która zajmowała stanowisko komornika, była uprawniona do korzystania z pomieszczeń kancelarii jako właściciel albo uprawniony z tytułu ograniczonego prawa rzeczowego, wysokość wynagrodzenia za korzystanie z pomieszczeń kancelarii określa umowa między kuratorem kancelarii a osobą, której przysługuje prawo do korzystania z pomieszczeń kancelarii. W braku porozumienia wynagrodzenie należy się według cen rynkowych.

2. Do czasu powołania nowego komornika na zwolnione stanowisko, a w przypadku zarządzenia likwidacji kancelarii – do dnia jej zakończenia, kurator kancelarii ma prawo korzystania z ruchomości stanowiących wyposażenie kancelarii, o ile są one niezbędne dla zapewnienia ciągłości wykonywania zadań i czynności, o których mowa w art. 3 ust. 3 i 4.

Art. 54. 1. W przypadku powołania na stanowisko po odwołanym lub przeniesionym komorniku albo komorniku, którego powołanie wygasło z mocy prawa, kurator kancelarii przekazuje komornikowi obejmującemu kancelarię sprawy niezakończone i urzędzenia ewidencyjne niezbędne do prowadzenia spraw niezakończonych, wraz ze spisami, o których mowa w art. 52 ust. 1 pkt 2, 3, 5 i 6, zastrzeżeniami i uwagami, o których mowa w art. 52 ust. 3, oraz pieczęcią urzędową.

2. Z przekazania, o którym mowa w ust. 1, sporządza się protokół, który podpisują kurator kancelarii i komornik obejmujący kancelarię.

3. Komornik obejmujący kancelarię może przejść za wynagrodzeniem ruchomości, o których mowa w art. 53 ust. 2. Wysokość wynagrodzenia określa umowa między komornikiem obejmującym kancelarię a osobą, która zajmowała stanowisko komornika, lub innymi osobami, które wykażą swoje uprawnienia do tych rzeczy. W braku porozumienia wysokość wynagrodzenia określi sąd, mając na względzie aktualną wartość rynkową rzeczy.

Art. 55. 1. Kurator kancelarii przekazuje komornikowi obejmującemu kancelarię zaliczki na wydatki i opłaty oraz wszelkie pobrane i nierozchodowane sumy, zgromadzone na wyodrębnionych rachunkach bankowych kancelarii, o których mowa w art. 154 ust. 2, lub w kasie kancelarii prowadzonej przez odwołanego lub przeniesionego komornika albo komornika, którego powołanie wygasło z mocy prawa.

2. Z przekazania, o którym mowa w ust. 1, sporządza się protokół, który podpisują kurator kancelarii i komornik obejmujący kancelarię.

Art. 56. Kurator kancelarii, w terminie 14 dni od dnia przekazania kancelarii komornikowi obejmującemu kancelarię, sporządza sprawozdanie z pełnienia funkcji, które składa prezesowi właściwego sądu apelacyjnego, przesyłając odpisy tego sprawozdania prezesowi właściwego sądu rejonowego i radzie właściwej izby komorniczej. Protokoły, o których mowa w art. 54 ust. 2 i art. 55 ust. 2, wraz z odpisami spisów, o których mowa w art. 52 ust. 1, stanowią załączniki do sprawozdania.

Rozdział 5

Likwidacja kancelarii

Art. 57. W przypadku gdy na skutek ogłoszenia, o którym mowa w art. 12 ust. 3, we wskazanym terminie nie zgłosi się żaden kandydat na zwolnione stanowisko i nie doszło do objęcia kancelarii w trybie przeniesienia albo gdy powołanie nowego komornika na zwolnione stanowisko nie było celowe, kurator kancelarii, na zlecenie Ministra Sprawiedliwości, przeprowadza likwidację kancelarii zastępowanego komornika.

Art. 58. 1. W przypadku likwidacji kancelarii, kurator kancelarii przekazuje prezesowi właściwego sądu apelacyjnego sprawy niezakończone i urzędzenia ewidencyjne niezbędne do prowadzenia spraw niezakończonych, wraz ze spisami, o których mowa w art. 52 ust. 1 pkt 2, 3 i 5, oraz pieczęcią urzędową. Spis, o którym mowa w art. 52 ust. 1 pkt 6, wraz z pozostałymi ruchomościami należącymi do odwołanego lub przeniesionego komornika albo komornika, którego powołanie wygasło z mocy prawa, zwraca się osobie, która zajmowała stanowisko komornika, lub innym osobom, które wykażą swoje uprawnienia do tych rzeczy.

2. Z przekazania, o którym mowa w ust. 1, sporządza się protokół, który podpisują kurator kancelarii i prezes właściwego sądu apelacyjnego. Z przekazania ruchomości oraz ich spisu sporządza się odrębny protokół, który podpisują kurator kancelarii i osoby, które wykażą swoje uprawnienia do tych ruchomości.

Art. 59. 1. Niezwłocznie po sporządzeniu spisów, o których mowa w art. 52 ust. 1 pkt 2 i 3, kurator kancelarii przekazuje Krajowej Radzie Komorniczej akta spraw zakończonych i zbędne urzędzenia ewidencyjne, wraz ze spisami, o których mowa w art. 52 ust. 1 pkt 1 i 4. Przekazaniu podlega również dokumentacja osobowa, płacowa i podatkowa, którą Krajowa Rada Komornicza przechowuje na podstawie odrębnych przepisów.

2. Z przekazania, o którym mowa w ust. 1, sporządza się protokół, który podpisują kurator kancelarii i Prezes Krajowej Rady Komorniczej.

Art. 60. 1. W przypadku likwidacji kancelarii, prezes właściwego sądu apelacyjnego w porozumieniu z prezesem właściwego sądu rejonowego rozdziela sprawy niezakończone między komorników działających w rewirze, w którym działał odwołany lub przeniesiony komornik albo komornik, którego powołanie wygasło z mocy prawa.

2. Jeżeli przy sądzie rejonowym, na skutek odwołania lub przeniesienia komornika albo wygaśnięcia powołania na stanowisko komornika z mocy prawa, nie działa żaden komornik albo rozdzielanie spraw między komorników działających w tym rewirze napotykałoby trudne do przezwyciężenia przeszkody, prezes właściwego sądu apelacyjnego rozdziela sprawy niezakończone między komorników działających w obszarze właściwości sądu okręgowego przełożonego nad sądem rejonowym, przy którym działał komornik odwołany, przeniesiony albo komornik, którego powołanie wygasło z mocy prawa.

3. Prezes właściwego sądu apelacyjnego rozdziela sprawy niezakończone, uwzględniając w szczególności zaległość i skuteczność w sprawach prowadzonych przez komorników w ostatnim okresie sprawozdawczym.

4. Prezes właściwego sądu apelacyjnego przekazuje komornikom, którzy otrzymali sprawy w wyniku rozdzielania spraw niezakończonych, urzędzenia ewidencyjne niezbędne do prowadzenia spraw niezakończonych, wraz ze spisami, o których mowa w art. 52 ust. 1 pkt 2 i 3.

5. Z czynności, o których mowa w ust. 1 lub 2 oraz 4, sporządza się protokół, który podpisują prezes właściwego sądu apelacyjnego i komornicy, którzy otrzymali sprawy w wyniku rozdzielania spraw niezakończonych.

6. O rozdzieleniu spraw niezakończonych prezes właściwego sądu apelacyjnego niezwłocznie zawiadamia kuratora kancelarii.

7. Komornik, który otrzymał sprawę w wyniku rozdzielania spraw niezakończonych, niezwłocznie zawiadamia o tym wierzyciela oraz dłużnika.

Art. 61. 1. W przypadku likwidacji kancelarii kurator kancelarii przekazuje komornikom, którzy otrzymali sprawy w wyniku rozdzielania spraw niezakończonych, przypadające na każdą z tych spraw zaliczki na wydatki i opłaty oraz wszelkie pobrane i nierozchodowane sumy, zgromadzone na wyodrębnionych rachunkach bankowych kancelarii, o których mowa w art. 154 ust. 2, lub w kasie kancelarii prowadzonej przez odwołanego lub przeniesionego komornika albo komornika, którego powołanie wygasło z mocy prawa.

2. Z przekazania, o którym mowa w ust. 1, sporządza się protokół, który podpisują kurator kancelarii i komornicy, którzy otrzymali sprawy w wyniku rozdzielania spraw niezakończonych.

Art. 62. Po dokonaniu czynności, o których mowa w art. 61 ust. 1, kurator kancelarii zamyka wyodrębnione rachunki bankowe kancelarii, o których mowa w art. 154 ust. 2, i księgę pieniężną oraz anuluje kwitariusze przychodowe. Zamknięcie wyodrębnionych rachunków kancelarii, o których mowa w art. 154 ust. 2, wymaga zgody prezesa właściwego sądu rejonowego.

Art. 63. Kurator kancelarii przeprowadzający jej likwidację może rozwiązać umowę o pracę zawartą przez odwołanego lub przeniesionego komornika albo komornika, którego powołanie wygasło z mocy prawa, z osobą zatrudnioną w tej kancelarii za jednomiesięcznym wypowiedzeniem.

Art. 64. 1. Kurator kancelarii, w terminie 14 dni od dnia zakończenia likwidacji, składa prezesowi właściwego sądu apelacyjnego sprawozdanie z likwidacji kancelarii, przesyłając odpisy sprawozdania Ministrowi Sprawiedliwości, prezesowi właściwego sądu rejonowego i radzie właściwej izby komorniczej.

2. Sprawozdanie z likwidacji kancelarii zawiera w szczególności informacje o stanie kasy kancelarii na dzień otwarcia i zamknięcia likwidacji oraz stwierdzonych niedoborach finansowych. Protokoły, o których mowa w art. 58 ust. 2, art. 59 ust. 2, art. 60 ust. 5 i art. 61 ust. 2, stanowią załączniki do tego sprawozdania.

3. Rada właściwej izby komorniczej wydaje odpis sprawozdania z likwidacji kancelarii osobie, której kancelaria została zlikwidowana, lub jej następcom prawnym.

Rozdział 6

Aplikanci komorniczy

Oddział 1

Egzamin wstępny

Art. 65. Nabór na aplikację przeprowadza się w drodze egzaminu wstępnego.

Art. 66. 1. Przy naborze na aplikację obowiązuje limit przyjęć.

2. Limit przyjęć na aplikację w danym roku nie może przekraczać 15% ogółu liczby komorników na dzień 31 grudnia roku poprzedniego.

3. Minister Sprawiedliwości, po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Komorniczej, w terminie do dnia 1 kwietnia każdego roku, określa limit przyjęć na aplikację z podziałem na poszczególne izby komornicze, mając na względzie liczbę oraz stopień obciążenia pracą komorników pełniących służbę na obszarze poszczególnych izb.

4. Informację o limicie przyjęć niezwłocznie zamieszcza się na stronie internetowej Ministerstwa Sprawiedliwości oraz udostępnia w Biuletynie Informacji Publicznej.

5. W przypadku gdy na ostatnie miejsce w ramach limitu przyjęć w danej izbie komorniczej wniosek o wpis na listę aplikantów komorniczych złożyła więcej niż jedna osoba, która uzyskała tę samą liczbę punktów z egzaminu wstępnego, limit przyjęć ulega zwiększeniu o liczbę tych osób.

Art. 67. 1. Egzamin wstępny przeprowadzają komisje egzaminacyjne do spraw aplikacji komorniczej przy Ministrze Sprawiedliwości, zwane dalej „komisjami kwalifikacyjnymi”.

2. Egzamin wstępny polega na sprawdzeniu wiedzy kandydata na aplikanta komorniczego, zwanego dalej „kandydatem”, z zakresu prawa konstytucyjnego, prawa cywilnego, postępowania cywilnego, prawa karnego materialnego, prawa gospodarczego, prawa spółek handlowych, prawa pracy i ubezpieczeń społecznych, prawa rodzinnego i opiekuńczego, prawa administracyjnego, postępowania administracyjnego, prawa finansowego, prawa europejskiego, prawa prywatnego międzynarodowego, ustroju sądów oraz ustroju i zasad wykonywania zawodu komornika.

3. Egzamin wstępny przeprowadza się raz w roku w terminie wyznaczonym przez Ministra Sprawiedliwości.

4. W przypadku zaistnienia przeszkody uniemożliwiającej przeprowadzenie egzaminu wstępnego przez daną komisję kwalifikacyjną w terminie, o którym mowa w ust. 3, Minister Sprawiedliwości wyznacza dodatkowy termin przeprowadzenia egzaminu wstępnego przez tę komisję kwalifikacyjną, o którym przewodniczący komisji kwalifikacyjnej zawiadamia kandydatów listem poleconym oraz obwieszcza na stronie internetowej właściwej izby komorniczej. Przepisy art. 75 ust. 2–4 oraz art. 79 ust. 7 i 8 stosuje się odpowiednio, z wyłączeniem terminu, o którym mowa w art. 75 ust. 4.

Art. 68. 1. Minister Sprawiedliwości udostępnia w Biuletynie Informacji Publicznej w terminie do dnia 30 czerwca każdego roku ogłoszenie o egzaminie wstępnym, w którym podaje w szczególności:

- 1) termin złożenia zgłoszenia o przystąpieniu do egzaminu wstępnego, zwanego dalej „zgłoszeniem”;
- 2) właściwość miejscową każdej komisji kwalifikacyjnej i adres jej siedziby;

- 3) termin przeprowadzenia egzaminu wstępnego;
- 4) wysokość opłaty za udział w egzaminie wstępnym.
 2. Zgłoszenie zawiera:
 - 1) wniosek o dopuszczenie do egzaminu wstępnego;
 - 2) kwestionariusz osobowy;
 - 3) życiorys;
 - 4) kopię dokumentu potwierdzającego ukończenie wyższych studiów prawniczych w Rzeczypospolitej Polskiej i uzyskanie tytułu magistra lub zagranicznych studiów prawniczych uznanych w Rzeczypospolitej Polskiej albo zaświadczenie o zdaniu egzaminu magisterskiego;
 - 5) zaświadczenie o posiadaniu zdolności psychicznej i fizycznej pozwalającej na pełnienie obowiązków aplikanta komorniczego, zwanego dalej „aplikantem”, wydane przez lekarza medycyny pracy;
 - 6) dowód uiszczenia opłaty za udział w egzaminie wstępnym;
 - 7) 3 zdjęcia zgodne z wymaganiami obowiązującymi przy wydawaniu dowodów osobistych;
 - 8) wskazanie adresu poczty elektronicznej kandydata do doręczeń, a w przypadku jego braku – oświadczenie o nieposiadaniu takiego adresu;
 - 9) aktualną informację z Krajowego Rejestru Karnego;
 - 10) oświadczenie, że nie jest przeciwko kandydatowi prowadzone postępowanie o przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub przestępstwo skarbowe;
 - 11) oświadczenie o wyrażeniu zgody na przetwarzanie danych osobowych w zakresie niezbędnym do przeprowadzenia egzaminu wstępnego.

3. Zamiast dokumentów, o których mowa w ust. 2 pkt 4, kandydat może złożyć zaświadczenie, z którego wynika, iż zdał wszystkie egzaminy i odbył praktyki przewidziane w planie wyższych studiów prawniczych oraz ma wyznaczony termin egzaminu magisterskiego. Warunkiem dopuszczenia do egzaminu wstępnego takiego kandydata jest złożenie przez niego w siedzibie komisji kwalifikacyjnej, nie później niż 7 dni przed terminem egzaminu wstępnego, dokumentów, o których mowa w ust. 2 pkt 4.

4. Wskazanie adresu poczty elektronicznej jest równoznaczne z wyrażeniem zgody na dokonywanie kandydatowi doręczeń za pośrednictwem poczty elektronicznej.

5. W przypadku wskazania adresu poczty elektronicznej do czasu przeprowadzenia egzaminu wstępnego doręczeń dokonuje się wyłącznie za pośrednictwem poczty elektronicznej na adres wskazany przez kandydata w zgłoszeniu. W przypadku braku wskazania adresu poczty elektronicznej przez kandydata doręczeń dokonuje się za pośrednictwem operatora pocztowego listem poleconym za potwierdzeniem odbioru.

6. Doręczenie za pośrednictwem poczty elektronicznej, o którym mowa w ust. 4 i 5, uznaje się za skuteczne, jeżeli adresat potwierdzi odbiór pisma, z dniem wskazanym w elektronicznym potwierdzeniu odbioru korespondencji, a w przypadku braku takiego potwierdzenia – z upływem 14 dni od dnia wysłania.

Art. 69. 1. Zgłoszenie składa się do komisji kwalifikacyjnej, nie później niż 45 dni przed dniem rozpoczęcia egzaminu wstępnego. Termin do złożenia zgłoszenia nie podlega przywróceniu.

2. Jeżeli zgłoszenie nie spełnia wymagań formalnych określonych w art. 68 ust. 2 i 3, przewodniczący komisji kwalifikacyjnej wzywa kandydata do uzupełnienia braków formalnych w terminie 7 dni pod rygorem pozostawienia zgłoszenia bez rozpoznania.

3. Jeżeli kandydat nie uzupełni braków formalnych zgłoszenia lub nie spełni warunku, o którym mowa w art. 68 ust. 3, zgłoszenie pozostawia się bez rozpoznania. O pozostawieniu zgłoszenia bez rozpoznania przewodniczący komisji kwalifikacyjnej orzeka postanowieniem. Na postanowienie przysługuje zażalenie do Ministra Sprawiedliwości. Jeżeli zażalenie jest zasadne, przewodniczący komisji kwalifikacyjnej może, nie przesyłając akt Ministrowi Sprawiedliwości, uchylić zaskarżone postanowienie i sprawę rozpoznać na nowo.

4. W przypadku niespełniania przez kandydata wymogów, o których mowa w art. 11 ust. 1 pkt 1–6, albo jeżeli zgłoszenie zostało złożone po terminie, o którym mowa w ust. 1, przewodniczący komisji kwalifikacyjnej wydaje decyzję odmawiającą dopuszczenia kandydata do udziału w egzaminie wstępnym. Od decyzji tej przysługuje odwołanie do Ministra Sprawiedliwości.

Art. 70. 1. Kandydat uiszcza opłatę za udział w egzaminie wstępnym, która stanowi dochód budżetu państwa.

2. Minister Sprawiedliwości, po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Komorniczej, określi, w drodze rozporządzenia, wysokość opłaty za udział w egzaminie wstępnym – nie wyższą niż równowartość minimalnego wynagrodzenia za pracę, o którym mowa w ustawie z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz. U. z 2017 r. poz. 847 oraz z 2018 r. poz. 650), zwanego dalej „minimalnym wynagrodzeniem” – uwzględniając konieczność prawidłowego i sprawnego przeprowadzenia egzaminu wstępnego.

Art. 71. 1. W przypadku wydania postanowienia o pozostawieniu zgłoszenia bez rozpoznania, wydania decyzji odmawiającej dopuszczenia kandydata do udziału w egzaminie wstępnym albo złożenia nie później niż 14 dni przed terminem egzaminu wstępnego pisemnego oświadczenia kandydata o odstąpieniu od udziału w egzaminie wstępnym, dwie trzecie uiszczonej opłaty podlega zwrotowi na pisemny wniosek kandydata złożony przewodniczącemu komisji kwalifikacyjnej w terminie 30 dni od dnia złożenia tego wniosku.

2. W szczególnie uzasadnionych przypadkach przewodniczący komisji kwalifikacyjnej może przywrócić termin do złożenia oświadczenia, o którym mowa w ust. 1. Przepis art. 58 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2017 r. poz. 1257 oraz z 2018 r. poz. 149 i 650) stosuje się odpowiednio. Na postanowienie o odmowie przywrócenia terminu przysługuje zażalenie do Ministra Sprawiedliwości.

Art. 72. O terminie i miejscu przeprowadzenia egzaminu wstępnego przewodniczący komisji kwalifikacyjnej zawiadamia kandydata, który został zakwalifikowany do udziału w egzaminie wstępnym, co najmniej 14 dni przed dniem rozpoczęcia egzaminu wstępnego.

Art. 73. 1. Minister Sprawiedliwości powołuje przed każdym egzaminem, w drodze zarządzenia, zespół do przygotowania pytań testowych na egzamin wstępny na aplikację komorniczą, zwany dalej „zespołem do przygotowania pytań testowych”.

2. W skład zespołu do przygotowania pytań testowych wchodzi:

- 1) 3 przedstawicieli Ministra Sprawiedliwości,
- 2) 2 komorników wskazanych przez Krajową Radę Komorniczą

– których wiedza i doświadczenie dają rękojmię prawidłowego przygotowania egzaminu wstępnego.

3. Krajowa Rada Komornicza wskazuje kandydatów do zespołu do przygotowania pytań testowych spośród osób, które posiadają co najmniej pięcioletni staż na stanowisku komornika oraz wobec których nie toczy się postępowanie dyscyplinarne i nie były karane dyscyplinarnie w ciągu ostatnich 5 lat.

4. Na uzasadniony wniosek Ministra Sprawiedliwości Krajowa Rada Komornicza wskazuje kolejnych kandydatów. Przepis ust. 3 stosuje się odpowiednio.

5. Minister Sprawiedliwości wyznacza przewodniczącego i zastępcę przewodniczącego zespołu do przygotowania pytań testowych spośród swoich przedstawicieli. Przewodniczący, a w przypadku jego nieobecności zastępca przewodniczącego, kieruje pracami zespołu do przygotowania pytań testowych. Przepis art. 80 stosuje się odpowiednio.

6. W posiedzeniach zespołu do przygotowania pytań testowych mogą uczestniczyć osoby wyznaczone przez Ministra Sprawiedliwości.

7. W trakcie posiedzeń zespołu do przygotowania pytań testowych nie wolno korzystać z urządzeń służących do przekazu lub odbioru informacji, z wyłączeniem urządzeń zapewnionych w ramach obsługi administracyjno-biurowej zespołu do przygotowania pytań testowych.

8. Obsługę administracyjno-biurową zespołu do przygotowania pytań testowych zapewnia Minister Sprawiedliwości. W ramach obsługi administracyjno-biurowej zespołu do przygotowania pytań testowych Minister Sprawiedliwości uzgadnia z przewodniczącym lub jego zastępcą terminarz pracy zespołu do przygotowania pytań testowych oraz zapewnia zespołowi do przygotowania pytań testowych miejsce i odpowiednie warunki pracy, mając na uwadze konieczność zabezpieczenia pytań testowych przed ich nieuprawnionym ujawnieniem.

Art. 74. 1. Przewodniczący, zastępca przewodniczącego i członkowie zespołu do przygotowania pytań testowych oraz osoby wyznaczone przez Ministra Sprawiedliwości do obsługi administracyjno-biurowej zespołu do przygotowania pytań testowych, przed rozpoczęciem jego prac, składają pisemne zobowiązania do zachowania w tajemnicy wszelkich informacji dotyczących przygotowywanych pytań testowych do czasu przeprowadzenia egzaminu wstępnego oraz oświadczenia, że żadna z osób, o których mowa w art. 81 ust. 1, nie zamierza przystąpić do egzaminu wstępnego.

2. Przewodniczącemu, zastępcy przewodniczącego i członkom zespołu do przygotowania pytań testowych za udział w jego pracach przysługuje wynagrodzenie.

3. Przewodniczącemu, zastępcy przewodniczącego i członkom zespołu do przygotowania pytań testowych przysługuje zwrot kosztów podróży i noclegów na zasadach określonych w przepisach dotyczących należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju.

Art. 75. 1. Nie później niż 90 dni przed terminem egzaminu wstępnego przewodniczący zespołu do przygotowania pytań testowych zamieszcza na stronie internetowej Ministerstwa Sprawiedliwości oraz udostępnia w Biuletynie Informacji Publicznej ustalony przez zespół do przygotowania pytań testowych i zatwierdzony przez Ministra Sprawiedliwości wykaz tytułów aktów prawnych, według stanu prawnego obowiązującego w dniu ogłoszenia, z których wybrane stanowią podstawę opracowania pytań testowych na egzamin wstępny.

2. Zespół do przygotowania pytań testowych sporządza zestaw 150 pytań w formie testu jednokrotnego wyboru na egzamin wstępny wraz z wykazem prawidłowych odpowiedzi, w sposób uwzględniający konieczność zabezpieczenia przed ich nieuprawnionym ujawnieniem. Zespół do przygotowania pytań testowych zapewnia zgodność wykazu prawidłowych odpowiedzi z obowiązującym stanem prawnym.

3. Dyrektor Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury może zgłaszać zespołowi do przygotowania pytań testowych propozycje pytań testowych wraz z wykazem prawidłowych odpowiedzi.

4. Sporządzony przez zespół do przygotowania pytań testowych zestaw pytań testowych wraz z wykazem prawidłowych odpowiedzi przewodniczący zespołu do przygotowania pytań testowych przekazuje Ministrowi Sprawiedliwości nie później niż 50 dni przed wyznaczonym terminem egzaminu wstępnego. Minister Sprawiedliwości zapewnia wydrukowanie odpowiedniej liczby egzemplarzy zestawu pytań testowych wraz z kartami odpowiedzi, wraz z wykazem prawidłowych odpowiedzi zgodnym ze stanem prawnym obowiązującym na dzień egzaminu, oraz ich doręczenie poszczególnym komisjom kwalifikacyjnym w sposób uwzględniający konieczność zabezpieczenia przed ich nieuprawnionym ujawnieniem.

5. Ostateczną treść wykazu tytułów aktów prawnych oraz pytań testowych zespół do przygotowania pytań testowych ustala większością głosów w obecności co najmniej 4 członków. W przypadku równej liczby głosów rozstrzyga głos przewodniczącego zespołu do przygotowania pytań testowych.

6. Członkowie zespołu do przygotowania pytań testowych są obowiązani przedstawić Ministrowi Sprawiedliwości pisemne uzasadnienie prawidłowych odpowiedzi sporządzonych przez nich pytań testowych, w przypadku zaistnienia wątpliwości dotyczących treści pytań testowych, a w szczególności w toku procedury odwoławczej od uchwały o wyniku egzaminu wstępnego.

Art. 76. 1. Do wydrukowania i doręczenia zestawów pytań testowych wraz z wykazem prawidłowych odpowiedzi poszczególnym komisjom kwalifikacyjnym nie stosuje się przepisów ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1579 i 2018), jeżeli wartość zamówienia jest mniejsza niż kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8 tej ustawy.

2. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, tryb i sposób udzielenia zamówienia, o którym mowa w ust. 1, zapewniając zachowanie uczciwej konkurencji i równe traktowanie wykonawców oraz mając na uwadze konieczność zabezpieczenia pytań testowych wraz z wykazem prawidłowych odpowiedzi przed ich nieuprawnionym ujawnieniem.

Art. 77. Minister Sprawiedliwości, po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Komorniczej, określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) tryb i sposób działania zespołu do przygotowania pytań testowych,
- 2) tryb i sposób ustalania wykazu tytułów aktów prawnych, o którym mowa w art. 75 ust. 1,
- 3) tryb i sposób zgłaszania propozycji pytań testowych wraz z wykazem prawidłowych odpowiedzi,
- 4) tryb i sposób przygotowania, przechowywania oraz przekazywania komisjom kwalifikacyjnym zestawu pytań testowych wraz z kartą odpowiedzi i wykazem prawidłowych odpowiedzi,
- 5) tryb i sposób zapewnienia zgodności wykazu prawidłowych odpowiedzi z obowiązującym stanem prawnym,
- 6) tryb i sposób zapewnienia obsługi administracyjno-biurowej zespołu do przygotowania pytań testowych,
- 7) wysokość wynagrodzenia przewodniczącego, zastępcy przewodniczącego i członków zespołu do przygotowania pytań testowych

– uwzględniając konieczność prawidłowego i sprawnego przeprowadzenia naboru na aplikację, w szczególności konieczność zapewnienia zgodności wykazu tytułów aktów prawnych z zakresem przedmiotowym egzaminu wstępnego, konieczność zabezpieczenia pytań testowych wraz z wykazem prawidłowych odpowiedzi przed ich nieuprawnionym ujawnieniem oraz nakład pracy i zakres obowiązków przewodniczącego, zastępcy przewodniczącego i członków zespołu do przygotowania pytań testowych.

Art. 78. 1. Komisje kwalifikacyjne powołuje Minister Sprawiedliwości, w drodze zarządzenia, określając ich właściwość miejscową. Właściwość miejscowa komisji kwalifikacyjnej obejmuje obszar właściwości jednej lub kilku izb komorniczych.

2. Minister Sprawiedliwości, nie później niż 21 dni przed wyznaczonym terminem egzaminu wstępnego, może powołać na obszarze właściwości izby komorniczej jedną lub więcej dodatkowych komisji kwalifikacyjnych, jeżeli przemawiają za tym względy organizacyjne, a w szczególności liczba kandydatów przystępujących do egzaminu wstępnego. Do dodatkowej komisji kwalifikacyjnej przepisu art. 79 ust. 5 nie stosuje się.

3. Minister Sprawiedliwości jest organem wyższego stopnia w stosunku do komisji kwalifikacyjnej.

Art. 79. 1. Komisja kwalifikacyjna składa się z 7 członków. W skład komisji kwalifikacyjnej wchodzi:

- 1) 4 przedstawiciele Ministra Sprawiedliwości,
- 2) 2 przedstawiciele wskazani przez Krajową Radę Komorniczą,
- 3) 1 pracownik naukowy, naukowo-dydaktyczny lub dydaktyczny na wydziale prawa w szkole wyższej w Rzeczypospolitej Polskiej lub Polskiej Akademii Nauk, posiadający co najmniej stopień naukowy doktora habilitowanego w dziedzinie nauk prawnych

– których wiedza, doświadczenie i autorytet dają rękojmię prawidłowego przebiegu egzaminu wstępnego.

2. Osoby, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 3, nie mogą być komornikami. Do osób, o których mowa w ust. 1 pkt 2, przepisy art. 73 ust. 3 i 4 stosuje się odpowiednio.

3. Minister Sprawiedliwości wyznacza przewodniczącego komisji kwalifikacyjnej i jego zastępcę spośród swoich przedstawicieli.

4. Komisja kwalifikacyjna czuwa nad prawidłowym przebiegiem egzaminu wstępnego. Przewodniczący komisji kwalifikacyjnej, a w przypadku jego nieobecności – zastępca przewodniczącego, kieruje jej pracami i reprezentuje ją na zewnątrz.

5. Kadencja komisji kwalifikacyjnej trwa 2 lata.

6. Niewskazanie przedstawicieli do pracy w komisji kwalifikacyjnej przez obowiązane organy lub niestawiennictwo członka komisji kwalifikacyjnej nie wstrzymuje jej prac.

7. Przewodniczącemu, zastępcy przewodniczącego i członkowi komisji kwalifikacyjnej przysługuje zwrot kosztów podróży i noclegów na zasadach określonych w przepisach dotyczących należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju.

8. Przewodniczącemu, zastępcy przewodniczącego i członkom komisji kwalifikacyjnej niebędącym pracownikami administracji rządowej przysługuje wynagrodzenie za udział w jej pracach.

9. Obsługę administracyjną i techniczną działalności komisji kwalifikacyjnej, w tym przeprowadzanie egzaminu wstępnego, jako zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej zapewnia właściwa ze względu na siedzibę komisji kwalifikacyjnej rada izby komorniczej.

10. Koszty przeprowadzenia egzaminu wstępnego oraz wydatki związane z działalnością komisji kwalifikacyjnej pokrywają rady właściwych izb komorniczych ze środków pochodzących z części budżetu państwa, która pozostaje w dyspozycji Ministra Sprawiedliwości, przekazanych na zadanie zlecone, o którym mowa w ust. 9, z wyjątkiem wynagrodzeń przewodniczącego, zastępcy przewodniczącego i członków komisji kwalifikacyjnej, które są pokrywane bezpośrednio przez Ministra Sprawiedliwości.

Art. 80. 1. Członkostwo w komisji kwalifikacyjnej wygasa w przypadku śmierci członka komisji kwalifikacyjnej.

2. Minister Sprawiedliwości odwołuje członka komisji kwalifikacyjnej w przypadku:

- 1) złożenia rezygnacji;
- 2) choroby trwale uniemożliwiającej sprawowanie przez niego funkcji członka komisji kwalifikacyjnej;
- 3) niespełnienia warunków, o których mowa w art. 79 ust. 1 pkt 3 oraz ust. 2;
- 4) niewykonywania lub nienależytego wykonywania obowiązków;
- 5) skazania prawomocnym wyrokiem sądu za przestępstwo umyślne ścigane z oskarżenia publicznego lub umyślne przestępstwo skarbowe.

3. Minister Sprawiedliwości, mając na względzie interes publiczny, może odwołać członka komisji kwalifikacyjnej w przypadku wszczęcia przeciwko niemu postępowania karnego w związku z podejrzeniem o popełnienie przez niego przestępstwa umyślnego ściganego z oskarżenia publicznego lub umyślnego przestępstwa skarbowego.

4. Wygaśnięcie członkostwa w komisji kwalifikacyjnej lub odwołanie członka komisji kwalifikacyjnej nie wstrzymuje jej prac.

5. W przypadku wygaśnięcia członkostwa w komisji kwalifikacyjnej lub odwołania członka komisji kwalifikacyjnej przed upływem kadencji, Minister Sprawiedliwości powołuje niezwłocznie nowego członka na okres do końca kadencji.

W przypadku członka, o którym mowa w art. 79 ust. 1 pkt 2, Krajowa Rada Komornicza, w terminie 7 dni od dnia jego odwołania lub wygaśnięcia kadencji, wskazuje nowego kandydata na członka komisji kwalifikacyjnej. Przepisy art. 73 ust. 3 i 4 stosuje się odpowiednio.

Art. 81. 1. Członek komisji kwalifikacyjnej podlega wyłączeniu z jej prac, jeżeli kandydat zakwalifikowany do egzaminu wstępnego przed tą komisją jest:

- 1) jego małżonkiem;
- 2) osobą pozostającą z nim w stosunku:
 - a) pokrewieństwa albo powinowactwa do drugiego stopnia,
 - b) przysposobienia;
- 3) osobą pozostającą z nim we wspólnym pożyciu;
- 4) osobą pozostającą wobec niego w stosunku osobistym innego rodzaju, który mógłby wywoływać wątpliwości co do bezstronności członka komisji kwalifikacyjnej.

2. Powody wyłączenia, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 2 lit. b, trwają pomimo ustania małżeństwa lub przysposobienia.

3. Członkowie komisji kwalifikacyjnej najpóźniej 14 dni przed dniem rozpoczęcia egzaminu wstępnego składają pisemne oświadczenia, iż nie występują okoliczności, o których mowa w ust. 1.

4. Oświadczenie, o którym mowa w ust. 3, składane jest pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia. Składający oświadczenie jest obowiązany do zawarcia w nim klauzuli o następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.”. Klauzula ta zastępuje pouczenie organu uprawnionego do odebrania oświadczenia o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Art. 82. Pracownikowi przysługuje zwolnienie od pracy z zachowaniem prawa do wynagrodzenia w celu uczestniczenia w egzaminie wstępnym.

Art. 83. 1. Egzamin wstępny odbywa się w obecności co najmniej 3 członków komisji kwalifikacyjnej.

2. Nieobecność kandydata podczas egzaminu wstępnego albo stawienie się na egzamin wstępny po jego rozpoczęciu, bez względu na przyczynę, uważa się za odstąpienie od udziału w egzaminie wstępnym.

3. Kandydaci podczas egzaminu wstępnego nie mogą korzystać z tekstów aktów prawnych, komentarzy, orzecznictwa oraz innej pomocy, a także nie mogą posiadać urządzeń służących do przekazu lub odbioru informacji.

4. Przewodniczący komisji kwalifikacyjnej wyklucza z egzaminu wstępnego kandydata, który podczas egzaminu wstępnego korzystał z pomocy innej osoby, posługiwał się niedozwolonymi materiałami lub posiadał niedozwolone urządzenia, pomagał pozostałym kandydatom lub w inny sposób zakłócał przebieg egzaminu wstępnego.

5. Wykluczenie, o którym mowa w ust. 4, następuje w drodze postanowienia, na które nie przysługuje zażalenie.

6. Postanowienie o wykluczeniu z egzaminu wstępnego kandydata stanowi podstawę do wydania przez komisję kwalifikacyjną w stosunku do tego kandydata uchwały o negatywnym wyniku egzaminu wstępnego.

Art. 84. 1. Egzamin wstępny polega na rozwiązaniu testu składającego się z zestawu 150 pytań, zawierających po trzy propozycje odpowiedzi, z których tylko jedna jest prawidłowa, oraz karty odpowiedzi. Kandydat może wybrać tylko jedną odpowiedź, którą zaznacza na karcie odpowiedzi stanowiącej integralną część testu. Za każdą prawidłową odpowiedź kandydat otrzymuje 1 punkt.

2. Wybór odpowiedzi polega na zakreśleniu na karcie odpowiedzi jednej z trzech propozycji odpowiedzi (A albo B, albo C).

3. Zmiana zakreślonej odpowiedzi jest niedozwolona.

4. Wyłączną podstawę ustalenia wyniku kandydata stanowią odpowiedzi zakreślone na karcie odpowiedzi.

5. Prawidłowość odpowiedzi ocenia się według stanu prawnego obowiązującego w dniu egzaminu wstępnego.

6. Test sprawdza komisja kwalifikacyjna w składzie, który przeprowadza egzamin wstępny.

7. Pozytywny wynik egzaminu wstępnego uzyskuje kandydat, który otrzymał z testu co najmniej 100 punktów.

Art. 85. 1. Z przebiegu egzaminu wstępnego sporządza się niezwłocznie protokół, który podpisują członkowie komisji kwalifikacyjnej uczestniczący w egzaminie wstępnym. Członkowie komisji kwalifikacyjnej mogą zgłaszać uwagi do protokołu.

2. W terminie 7 dni od dnia sporządzenia protokołu przewodniczący komisji kwalifikacyjnej przekazuje Ministrowi Sprawiedliwości poświadczony za zgodność z oryginałem odpis protokołu.

3. Dokumentację związaną z przeprowadzeniem egzaminu wstępnego, po jego zakończeniu, przewodniczący komisji kwalifikacyjnej przekazuje radzie właściwej izby komorniczej, z czego sporządza się protokół. W terminie 7 dni od dnia sporządzenia protokołu przewodniczący komisji kwalifikacyjnej przekazuje Ministrowi Sprawiedliwości odpis protokołu poświadczony za zgodność z oryginałem.

Art. 86. 1. Po przeprowadzeniu egzaminu wstępnego komisja kwalifikacyjna podejmuje uchwałę o wyniku egzaminu wstępnego. Uchwałę tę komisja kwalifikacyjna dołącza do akt osobowych kandydata oraz doręcza jej uwierzytelniony za zgodność z oryginałem odpis kandydatowi, Ministrowi Sprawiedliwości, Prezesowi Krajowej Rady Komorniczej i radzie właściwej izby komorniczej.

2. W terminie 14 dni od dnia doręczenia uchwały komisji kwalifikacyjnej o wyniku egzaminu wstępnego, kandydatowi służy odwołanie do Ministra Sprawiedliwości. Minister Sprawiedliwości rozstrzyga odwołanie w drodze decyzji.

3. Jeżeli w trakcie rozpoznania odwołania od uchwały, o której mowa w ust. 1, zostanie stwierdzony błąd rachunkowy w uchwale o wyniku egzaminu wstępnego, Minister Sprawiedliwości uchyla uchwałę i przekazuje sprawę komisji kwalifikacyjnej do ponownego rozpoznania. Przepis art. 138 § 2 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego stosuje się. W przypadku stwierdzenia oczywistej omyłki pisarskiej lub rachunkowej w uchwale o wyniku egzaminu wstępnego Minister Sprawiedliwości odsyła uchwałę w celu jej sprostowania.

4. Minister Sprawiedliwości zawiadamia o wynikach egzaminu wstępnego rady izb komorniczych i udostępnia w Biuletynie Informacji Publicznej imiona i nazwiska osób, które uzyskały pozytywny wynik egzaminu wstępnego, oraz imiona ich rodziców.

Art. 87. Minister Sprawiedliwości, po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Komorniczej, określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) tryb i termin zgłaszania kandydatów na członków komisji kwalifikacyjnej oraz powoływania i odwoływania członków komisji kwalifikacyjnej,
- 2) wysokość wynagrodzenia przewodniczącego, zastępcy przewodniczącego oraz członków komisji kwalifikacyjnej,
- 3) zakres informacji zawartych w kwestionariuszu osobowym kandydata,
- 4) szczegółowy sposób przeprowadzania egzaminu wstępnego, w szczególności sposób działania komisji kwalifikacyjnej oraz sposób zorganizowania obsługi administracyjnej i technicznej komisji kwalifikacyjnej przez izby komornicze, w tym przekazywania środków, sprawowania nadzoru nad ich wydatkowaniem i rozliczania wydatków związanych z tą obsługą

– uwzględniając konieczność prawidłowego, terminowego i sprawnego przeprowadzenia naboru na aplikację i przebiegu egzaminu wstępnego, zapewnienia zachowania bezstronności pracy komisji kwalifikacyjnej oraz liczbę osób, które złożyły zgłoszenie, zakres i nakład pracy przewodniczącego, zastępcy przewodniczącego i członków komisji kwalifikacyjnej oraz tryb wypłacania ich wynagrodzenia, a także konieczność uzyskania informacji niezbędnych do prawidłowego przeprowadzenia egzaminu wstępnego.

Oddział 2

Aplikacja

Art. 88. 1. Aplikantem może zostać ten, kto:

- 1) spełnia wymogi określone w art. 11 ust. 1 pkt 1–6;
- 2) uzyskał pozytywny wynik egzaminu wstępnego z liczbą punktów kwalifikującą kandydata do przyjęcia na aplikację w ramach określonego limitu przyjęć.

2. Wpis na listę aplikantów komorniczych następuje na wniosek kandydata, na podstawie uchwały rady izby komorniczej właściwej ze względu na miejsce złożenia zgłoszenia. W uchwale o wpisie na listę aplikantów komorniczych rada izby komorniczej jest obowiązana wskazać komornika, w którego kancelarii aplikant jest albo zostanie zatrudniony.

3. Wniosek o wpis na listę aplikantów komorniczych może zostać złożony w ciągu 2 lat od dnia doręczenia uchwały o wyniku egzaminu wstępnego. Do wniosku kandydat załącza informację o niekaralności z Krajowego Rejestru Karnego opatrzoną datą nie wcześniejszą niż miesiąc przed dniem złożenia wniosku oraz oświadczenie, że nie jest przeciwko niemu prowadzone postępowanie o przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub przestępstwo skarbowe.

4. Oświadczenie, o którym mowa w ust. 3, składa się pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia. Składający oświadczenie zamieszcza w nim klauzulę następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.”. Klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

5. Kandydatowi spełniającemu warunki, o których mowa w ust. 1, nie można odmówić wpisu na listę aplikantów komorniczych.

Art. 89. 1. Rada izby komorniczej podejmuje uchwałę w sprawie wpisu na listę aplikantów komorniczych w terminie 30 dni od dnia złożenia wniosku o wpis.

2. Od uchwały, o której mowa w ust. 1, służy odwołanie do Krajowej Rady Komorniczej w terminie 14 dni od dnia doręczenia uchwały.

3. Od ostatecznej uchwały o odmowie wpisu na listę aplikantów komorniczych kandydatowi służy skarga do sądu administracyjnego w terminie 30 dni od dnia doręczenia uchwały.

4. W przypadku niepodjęcia uchwały przez radę izby komorniczej w terminie 30 dni od dnia złożenia wniosku o wpis na listę aplikantów komorniczych lub niepodjęcia uchwały przez Krajową Radę Komorniczą w terminie 30 dni od dnia doręczenia odwołania, kandydatowi służy skarga na bezczynność do sądu administracyjnego.

Art. 90. 1. Rada izby komorniczej doręcza Ministrowi Sprawiedliwości uchwałę o wpisie na listę aplikantów komorniczych wraz z aktami osobowymi kandydata w terminie 30 dni od dnia jej podjęcia. Rada izby komorniczej zawiadamia Ministra Sprawiedliwości o każdej uchwale o odmowie wpisu na listę aplikantów komorniczych w terminie 30 dni od dnia jej podjęcia.

2. Jeżeli zawarty w aktach osobowych wniosek o wpis nie zawiera wszystkich wymaganych informacji lub dokumentów, Minister Sprawiedliwości zwraca uchwałę wraz z aktami osobowymi kandydata radzie właściwej izby komorniczej w celu uzupełnienia.

Art. 91. 1. Wpis na listę aplikantów komorniczych uważa się za dokonany, jeżeli Minister Sprawiedliwości nie wyrazi sprzeciwu od wpisu w terminie 30 dni od dnia doręczenia uchwały, o której mowa w art. 90 ust. 1, wraz z aktami osobowymi kandydata. W przypadku, o którym mowa w art. 90 ust. 2, bieg tego terminu liczy się od dnia ponownego doręczenia uchwały wraz z aktami osobowymi kandydata. Minister Sprawiedliwości wyraża sprzeciw w formie decyzji.

2. Decyzja Ministra Sprawiedliwości może być zaskarżona do sądu administracyjnego przez kandydata w terminie 30 dni od dnia jej doręczenia.

Art. 92. 1. Niezwłocznie po dokonaniu wpisu na listę aplikantów komorniczych rada izby komorniczej wyznacza aplikantowi termin ślubowania. Przewodniczący rady właściwej izby komorniczej odbiera od aplikanta ślubowanie według następującej roty:

„Ślubuję uroczyście jako aplikant komorniczy powierzone mi obowiązki wypełniać zgodnie z prawem i sumieniem, dochować tajemnicy prawnie chronionej, w postępowaniu swym kierować się zasadami uczciwości, godności i honoru.”.

2. Składający ślubowanie może dodać na końcu zwrot: „Tak mi dopomóż Bóg.”.

Art. 93. 1. Aplikacja rozpoczyna się 1 stycznia każdego roku, trwa 2 lata i polega na zaznajomieniu aplikanta z całokształtem pracy komornika, przygotowaniu do należytego i samodzielnego wykonywania zawodu komornika oraz przyswojeniu zasad etyki zawodowej.

2. Aplikanci odbywają w trakcie pierwszego roku aplikacji szkolenie z zakresu działania sądownictwa powszechnego.

3. Krajowa Rada Komornicza zawiera co roku z Dyrektorem Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury porozumienie w sprawie odbywania przez aplikantów szkolenia z zakresu działania sądownictwa powszechnego, w którym ustala się plan szkolenia, mając na uwadze zarówno praktyczne, jak i teoretyczne zapoznanie aplikantów ze sposobem funkcjonowania sądów powszechnych, sposób jego odbywania i czas trwania, a także wysokość wynagrodzenia za przeprowadzenie szkolenia.

4. Aplikantowi, który odbył aplikację, rada właściwej izby komorniczej wydaje niezwłocznie, nie później niż w terminie 14 dni od dnia zakończenia aplikacji, zaświadczenie o jej odbyciu.

Art. 94. 1. Aplikację organizuje i prowadzi rada właściwej izby komorniczej na podstawie ramowego programu aplikacji ustalonego przez Krajową Radę Komorniczą w porozumieniu z Dyrektorem Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury, zatwierdzonego przez Ministra Sprawiedliwości.

2. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, sposób i tryb uzgadniania i zatwierdzania ramowego programu aplikacji oraz zakres przedmiotowy szkolenia na aplikacji, mając na względzie prawidłowe i efektywne przygotowanie aplikantów do wykonywania zawodu komornika.

Art. 95. 1. Aplikacja jest odpłatna.

2. Koszty szkolenia aplikantów są pokrywane z opłat rocznych wnoszonych przez aplikantów do właściwej izby komorniczej.

3. Rada właściwej izby komorniczej może zwolnić aplikanta od ponoszenia opłaty rocznej w całości lub części, a także odroczyć jej płatność lub rozłożyć ją na raty.

4. W przypadku podjęcia uchwały o zwolnieniu aplikanta od ponoszenia opłaty w całości lub części, koszty szkolenia tego aplikanta pokrywane są, proporcjonalnie do wysokości zwolnienia, ze środków własnych właściwej izby komorniczej.

5. Minister Sprawiedliwości, po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Komorniczej, określi, w drodze rozporządzenia, wysokość opłaty rocznej za aplikację, przy czym wysokość tej opłaty nie może być wyższa niż sześciokrotność minimalnego wynagrodzenia, kierując się koniecznością zapewnienia aplikantom właściwego poziomu szkolenia.

Art. 96. 1. Aplikanta zatrudnia komornik.

2. Komornik ma obowiązek zatrudnić w okresie 3 lat co najmniej jednego aplikanta.

3. Prezes właściwego sądu apelacyjnego może zwolnić komornika z obowiązku, o którym mowa w ust. 2, po zasięgnięciu opinii prezesa właściwego sądu rejonowego i rady właściwej izby komorniczej.

4. Prezes właściwego sądu apelacyjnego albo rada właściwej izby komorniczej może zobowiązać komornika do zatrudnienia wskazanego aplikanta.

Art. 97. 1. Do obowiązków aplikanta należy:

- 1) uczestniczenie w przewidzianych ramowym programem aplikacji zajęciach seminaryjnych oraz praktykach;
- 2) samodzielne pogłębianie wiedzy prawnej i praktycznych umiejętności niezbędnych do zajmowania stanowiska komornika;
- 3) przestrzeganie dyscypliny szkolenia i pracy;
- 4) przystępowanie, w wyznaczonym terminie, do kolokwium oraz sprawdzianów wiedzy przeprowadzanych w czasie aplikacji.

2. Prezes właściwego sądu rejonowego, prezes właściwego sądu okręgowego, prezes właściwego sądu apelacyjnego albo rada właściwej izby komorniczej, z urzędu lub na wniosek zainteresowanego, może skierować aplikanta na badanie przeprowadzane przez lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w celu ustalenia trwałej niezdolności do pełnienia obowiązków aplikanta. Koszty badania pokrywa podmiot kierujący na badanie.

Art. 98. 1. W ramach praktycznego przygotowania do wykonywania zawodu komornika aplikant może w szczególności:

- 1) dokonywać analizy akt sprawy we wskazanym przez komornika zakresie;
- 2) kontrolować stan spraw zawieszonych lub oczekujących na podjęcie czynności przez komornika;
- 3) kontrolować stan spraw, w których komornik jest obowiązany prowadzić dochodzenie w celu ustalenia zarobków i stanu majątkowego dłużnika;
- 4) sporządzać projekty odpowiedzi na pisma w toku postępowania;
- 5) sporządzać projekty uzasadnienia zaskarżonej czynności;
- 6) sporządzać projekty zarządzeń, postanowień lub ich uzasadnień oraz zaświadczeń;
- 7) w obecności i za zgodą komornika asystować w czynnościach egzekucyjnych przeprowadzanych poza siedzibą kancelarii;
- 8) pełnić obowiązki protokolanta lub utrzymywać przebieg czynności za pomocą urządzenia rejestrującego obraz i dźwięk.

2. Komornik może upoważnić aplikanta do doręczania korespondencji bezpośrednio adresatowi.

3. Aplikant, po upływie roku od dnia rozpoczęcia aplikacji, może zostać upoważniony przez komornika do:

- 1) wzywania do uzupełnienia braków formalnych wniosków o wszczęcie egzekucji i innych pism składanych w toku postępowania;
- 2) wzywania do uiszczenia opłat stałych;
- 3) wzywania do uiszczenia zaliczek na pokrycie wydatków;
- 4) zwracania się do osób i instytucji o nadesłanie informacji lub dokumentów niezbędnych do przeprowadzenia postępowania;

5) ustalania, czy dłużnik faktycznie zamieszkuje lub prowadzi działalność pod wskazanym adresem albo czy we wskazanym miejscu znajduje się majątek dłużnika, przy czym czynności te nie mogą się wiązać z zastosowaniem środków przymusu oraz działaniami, o których mowa w art. 814 § 1 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego.

4. W przypadku wykonywania czynności wskazanych w ust. 3 pkt 1–4 aplikant powołuje się w treści swych wystąpień na upoważnienie komornika. Upoważnienie wystawia się na piśmie i określa w nim zakres czynności, do których aplikant został upoważniony.

5. Komornik w każdym stanie sprawy ma obowiązek badania prawidłowości czynności podjętych przez aplikanta w ramach upoważnienia, o którym mowa w ust. 2 i 3, a w przypadku stwierdzenia uchybień, podjęcia niezbędnych czynności – w zakresie przewidzianym przepisami prawa – mających na celu uchylenie lub zmianę wadliwie dokonanych czynności.

Art. 99. 1. Rada izby komorniczej zawiesza w czynnościach aplikanta, jeżeli:

- 1) przeciwko aplikantowi wszczęto postępowanie o umyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub umyślne przestępstwo skarbowe, z wyjątkiem przypadku, o którym mowa w ust. 2 pkt 3;
- 2) przy wszczęciu lub w toku postępowania o częściowe albo całkowite ubezwłasnowolnienie aplikanta ustanowiono doradcę tymczasowego.

2. Rada izby komorniczej może zawiesić aplikanta w czynnościach, jeżeli:

- 1) wniósł o to sam aplikant z powodu długotrwałej choroby lub innych ważnych przyczyn;
- 2) przeciwko aplikantowi wszczęto postępowanie o nieumyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub nieumyślne przestępstwo skarbowe;
- 3) przeciwko aplikantowi wniesiono akt oskarżenia w trybie art. 55 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego, w którym zarzucono mu popełnienie przestępstwa, o którym mowa w ust. 1 pkt 1;
- 4) wszczęto postępowanie w przedmiocie skreślenia aplikanta z listy aplikantów komorniczych;
- 5) przeciwko aplikantowi wszczęto postępowanie dyscyplinarne, w którym zażądano orzeczenia kary wydalenia z aplikacji albo mimo braku wniosku orzeczono wobec niego taką karę.

3. Uprawnienie do zawieszenia aplikanta w czynnościach, w przypadkach, o których mowa w ust. 1 i 2, przysługuje również prezesowi właściwego sądu apelacyjnego oraz Ministrowi Sprawiedliwości.

4. Zawieszenie aplikanta w czynnościach ustaje z dniem:

- 1) prawomocnego zakończenia postępowania, o którym mowa w ust. 1 pkt 1 i ust. 2 pkt 2, 3 i 5;
- 2) oddalenia lub odrzucenia wniosku o ubezwłasnowolnienie lub umorzenie postępowania lub uchylenia postanowienia o ustanowieniu doradcy tymczasowego;
- 3) złożenia wniosku w tym przedmiocie przez aplikanta w przypadku zawieszenia na podstawie ust. 2 pkt 1;
- 4) oddalenia wniosku o skreślenie aplikanta z listy aplikantów komorniczych ostateczną decyzją, umorzenia postępowania, stwierdzenia braku podstaw do skreślenia z listy aplikantów komorniczych w postępowaniu wszczętym z urzędu, a w przypadku skreślenia z listy aplikantów komorniczych ostateczną decyzją – z dniem upływu terminu do wniesienia skargi do sądu administracyjnego lub prawomocnego oddalenia skargi.

Art. 100. Wpis na listę aplikantów komorniczych wygasa z mocy prawa z dniem, w którym aplikant:

- 1) zmarł;
- 2) zrezygnował z odbywania aplikacji;
- 3) został prawomocnie skazany za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe;
- 4) został ubezwłasnowolniony częściowo albo całkowicie;
- 5) został prawomocnie ukarany karą dyscyplinarną wydalenia z aplikacji.

Art. 101. 1. Rada izby komorniczej skreśla aplikanta z listy aplikantów komorniczych, jeżeli aplikant:

- 1) nie ukończył, bez usprawiedliwionej przyczyny, aplikacji w terminie, o którym mowa w art. 93 ust. 1;
- 2) odbył aplikację i otrzymał zaświadczenie o jej odbyciu;
- 3) został uznany za trwale niezdolnego do pełnienia obowiązków aplikanta.

2. Rada izby komorniczej może skreślić aplikanta z listy aplikantów komorniczych, jeżeli aplikant:

- 1) nie czyni postępów w nauce, w szczególności dwukrotnie uzyskał negatywny wynik kolokwium;

- 2) nie wniósł opłat związanych z odbywaniem aplikacji;
- 3) rażąco naruszył obowiązki aplikanta;
- 4) rażąco uchybił godności aplikanta;
- 5) został prawomocnie skazany za nieumyślne przestępstwo lub nieumyślne przestępstwo skarbowe.

3. Skreślenie aplikanta z listy aplikantów komorniczych z przyczyn, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 3 oraz ust. 2, następuje po uprzednim wysłuchaniu aplikanta, chyba że nie jest to możliwe.

4. Uprawnienie do skreślenia aplikanta z listy aplikantów komorniczych, w przypadkach, o których mowa w ust. 1 i 2, przysługuje również prezesowi właściwego sądu apelacyjnego.

Art. 102. 1. Do rezygnacji aplikanta z odbywania aplikacji przepis art. 147 ust. 1 stosuje się odpowiednio.

2. O przyjęciu rezygnacji rada właściwej izby komorniczej niezwłocznie zawiadamia aplikanta, informując jednocześnie o dacie, z jaką rezygnacja będzie skuteczna.

3. W przypadku skutecznego uchylecia się przez aplikanta od skutków złożonego oświadczenia o rezygnacji, rada właściwej izby komorniczej niezwłocznie zawiadamia o tym fakcie aplikanta.

Art. 103. Minister Sprawiedliwości, po zasięgnięciu opinii Dyrektora Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury oraz Krajowej Rady Komorniczej, określi, w drodze rozporządzenia, organizację i przebieg aplikacji, w tym:

- 1) zadania aplikanta i sposób ich wykonywania,
- 2) termin rozpoczęcia i zakończenia zajęć seminaryjnych oraz przerwy w ich odbywaniu, a także tryb wyznaczenia dodatkowego terminu rozpoczęcia zajęć seminaryjnych,
- 3) tryb i sposób organizacji zajęć seminaryjnych i praktyk oraz ich rodzaj,
- 4) okres niemożności pełnienia przez aplikanta jego obowiązków wliczany do okresu aplikacji oraz tryb postępowania w przypadku jego przekroczenia, a także tryb i sposób usprawiedliwiania niemożności pełnienia przez aplikanta jego obowiązków

– mając na względzie konieczność zapewnienia właściwego prowadzenia aplikacji, wysokiego poziomu szkolenia aplikantów oraz właściwego przygotowania do zawodu komornika, a także mając na uwadze ustawowy czas trwania aplikacji oraz biorąc pod uwagę możliwość zaistnienia szczególnych sytuacji uniemożliwiających rozpoczęcie zajęć seminaryjnych w wyznaczonym terminie.

Oddział 3

Egzamin komorniczy

Art. 104. 1. Minister Sprawiedliwości, przed każdym egzaminem komorniczym powołuje, w drodze zarządzenia, zespół do przygotowania zadań na egzamin komorniczy, zwany dalej „zespołem”.

2. W skład zespołu wchodzi:

- 1) 3 przedstawicieli Ministra Sprawiedliwości,
- 2) 2 komorników wskazanych przez Krajową Radę Komorniczą

– których wiedza i doświadczenie dają rękojmię prawidłowego przygotowania egzaminu komorniczego.

3. Przepisy art. 73 ust. 3–8 oraz art. 74 stosuje się odpowiednio.

4. Przedstawicielem Ministra Sprawiedliwości jest sędzia mający przynajmniej trzyletnie doświadczenie orzecznicze, w szczególności w sprawach cywilnych i egzekucyjnych albo wykonujący obowiązki sędziego wizytatora zajmującego się sprawami egzekucyjnymi.

Art. 105. 1. Na każdą część egzaminu komorniczego zespół przygotowuje zadania dotyczące czynności wchodzących w zakres ustawowych zadań komorników wraz z opisami istotnych zagadnień.

2. Dyrektor Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury może zgłaszać zespołowi propozycje zadań wraz z opisami istotnych zagadnień.

3. Ostateczną treść zadań wraz z opisami istotnych zagadnień ustala zespół większością głosów w obecności co najmniej 4 członków zespołu. W przypadku równej liczby głosów rozstrzyga głos przewodniczącego zespołu.

4. Przepis art. 75 ust. 4 stosuje się odpowiednio.

Art. 106. 1. Do wydrukowania i doręczenia zadań wraz z opisami istotnych zagadnień poszczególnym komisjom egzaminacyjnym do przeprowadzenia egzaminu komorniczego, zwanym dalej „komisjami egzaminacyjnymi”, nie stosuje się przepisów ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych, jeżeli wartość zamówienia jest mniejsza niż kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8 tej ustawy.

2. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, tryb i sposób udzielenia zamówienia, o którym mowa w ust. 1, mając na uwadze konieczność zachowania zasad uczciwej konkurencji i równego traktowania wykonawców oraz zabezpieczenia zadań wraz z opisami istotnych zagadnień przed ich nieuprawnionym ujawnieniem.

Art. 107. Minister Sprawiedliwości, po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Komorniczej, określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) tryb i sposób działania zespołu,
- 2) tryb i sposób zgłaszania propozycji zadań wraz z opisami istotnych zagadnień, ich przygotowania, przechowywania oraz przekazywania komisjom egzaminacyjnym zadań na egzamin komorniczy wraz z opisami istotnych zagadnień,
- 3) tryb i sposób zapewnienia obsługi administracyjno-biurowej zespołu,
- 4) wysokość wynagrodzenia przewodniczącego, zastępcy przewodniczącego i członków zespołu

– uwzględniając konieczność prawidłowego i sprawnego przeprowadzenia egzaminu komorniczego, w szczególności konieczność zabezpieczenia zadań wraz z opisami istotnych zagadnień przed ich nieuprawnionym ujawnieniem oraz nakład pracy i zakres obowiązków przewodniczącego, zastępcy przewodniczącego i członków zespołu.

Art. 108. 1. Do egzaminu komorniczego może przystąpić osoba, która odbyła aplikację i otrzymała zaświadczenie o jej odbyciu, oraz osoba, o której mowa w art. 11 ust. 4, art. 24 ust. 2 i art. 148 ust. 2.

2. Egzamin komorniczy przeprowadza się raz w roku w terminie wyznaczonym przez Ministra Sprawiedliwości.

3. W przypadku zaistnienia przeszkody uniemożliwiającej przeprowadzenie egzaminu komorniczego przez daną komisję egzaminacyjną w terminie, o którym mowa w ust. 2, Minister Sprawiedliwości wyznacza dodatkowy termin przeprowadzenia egzaminu komorniczego przez tę komisję egzaminacyjną. Przewodniczący komisji egzaminacyjnej zawiadamia osoby przystępujące do egzaminu komorniczego, zwane dalej „zdającymi” o dodatkowym terminie przeprowadzenia egzaminu komorniczego oraz obwieszcza tę informację na stronie internetowej właściwej izby komorniczej. Przepisy art. 79 ust. 7 i 8, art. 105 oraz art. 106 ust. 1 stosuje się odpowiednio.

Art. 109. 1. Egzamin komorniczy przeprowadzają komisje egzaminacyjne, które powołuje Minister Sprawiedliwości, w drodze zarządzenia, określając ich właściwość miejscową. Właściwość miejscowa komisji egzaminacyjnej obejmuje obszar właściwości jednej lub kilku izb komorniczych.

2. Minister Sprawiedliwości, nie później niż 21 dni przed wyznaczonym terminem egzaminu komorniczego, może powołać na obszarze właściwości izby komorniczej jedną lub więcej dodatkowych komisji egzaminacyjnych, jeżeli przemaszają za tym względy organizacyjne, a w szczególności liczba zdających. Do dodatkowej komisji egzaminacyjnej przepisy art. 79 ust. 5 nie stosuje się.

Art. 110. 1. Komisja egzaminacyjna składa się z 6 członków. W skład komisji egzaminacyjnej wchodzi:

- 1) 4 przedstawiciele Ministra Sprawiedliwości, spełniających wymagania, o których mowa w art. 104 ust. 4,
- 2) 2 komorników wskazanych przez Krajową Radę Komorniczą spełniających wymagania, o których mowa w art. 73 ust. 3

– których wiedza i doświadczenie dają rękojmię prawidłowego przebiegu egzaminu komorniczego.

2. Do członków komisji egzaminacyjnej przepisy art. 73 ust. 4, art. 79 ust. 3–8 oraz art. 80 i art. 81 ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio.

3. Członkowie komisji egzaminacyjnych składają pisemne oświadczenia, iż nie pozostają z żadnym ze zdających w stosunku, o którym mowa w art. 81 ust. 1, w terminie 7 dni od dnia upływu terminu do złożenia wniosku o dopuszczenie do egzaminu komorniczego.

4. Oświadczenie, o którym mowa w ust. 3, składane jest pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia. Składający oświadczenie jest obowiązany do zawarcia w nim klauzuli o następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.”. Klauzula ta zastępuje pouczenie organu uprawnionego do odebrania oświadczenia o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Art. 111. 1. Obsługę administracyjną i techniczną działalności komisji egzaminacyjnej, w tym przeprowadzanie egzaminu komorniczego, jako zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej zapewnia właściwa ze względu na siedzibę komisji egzaminacyjnej rada izby komorniczej.

2. Koszty przeprowadzenia egzaminu komorniczego oraz wydatki związane z działalnością komisji egzaminacyjnej pokrywają rady właściwych izb komorniczych ze środków pochodzących z części budżetu państwa, która pozostaje w dyspozycji Ministra Sprawiedliwości, przekazanych na zadanie zlecone, o którym mowa w ust. 1, z wyjątkiem wynagrodzeń przewodniczącego, zastępcy przewodniczącego i członków komisji egzaminacyjnej, które są pokrywane bezpośrednio przez Ministra Sprawiedliwości.

Art. 112. Minister Sprawiedliwości udostępnia w Biuletynie Informacji Publicznej, nie później niż 90 dni przed terminem egzaminu komorniczego, ogłoszenie o egzaminie komorniczym, w którym podaje w szczególności:

- 1) termin złożenia wniosku o dopuszczenie do egzaminu komorniczego;
- 2) właściwość miejscową każdej komisji egzaminacyjnej i adres jej siedziby;
- 3) termin przeprowadzenia każdej części egzaminu komorniczego;
- 4) wysokość opłaty za udział w egzaminie komorniczym.

Art. 113. 1. Osoba, która odbyła aplikację, składa wniosek o dopuszczenie do egzaminu komorniczego do komisji egzaminacyjnej na obszarze właściwości rady izby komorniczej, w której odbyła aplikację.

2. Osoba, o której mowa w art. 11 ust. 4, składa wniosek o dopuszczenie do egzaminu komorniczego do komisji egzaminacyjnej na obszarze właściwości rady izby komorniczej właściwej ze względu na miejsce swojego zamieszkania, a w przypadku braku miejsca zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej – do wybranej komisji egzaminacyjnej.

3. Rady izb komorniczych, każdego roku, w terminie 7 dni od dnia zakończenia aplikacji, przekazują właściwej miejscowo komisji egzaminacyjnej oraz Ministrowi Sprawiedliwości listę osób, które odbyły aplikację.

Art. 114. 1. Osoba, która odbyła aplikację, dołącza do wniosku o dopuszczenie do egzaminu komorniczego zaświadczenie o odbyciu aplikacji oraz dowód uiszczenia opłaty za udział w egzaminie komorniczym.

2. Osoba, o której mowa w art. 11 ust. 4, dołącza do wniosku o dopuszczenie do egzaminu komorniczego:

- 1) kwestionariusz osobowy;
- 2) życiorys;
- 3) kopię dokumentu potwierdzającego ukończenie wyższych studiów prawniczych w Rzeczypospolitej Polskiej i uzyskanie tytułu magistra lub zagranicznych studiów prawniczych uznanych w Rzeczypospolitej Polskiej;
- 4) dokumenty potwierdzające co najmniej 3-letni okres wykonywania obowiązków aplikanta sądowego i aplikanta prokuratorskiego lub 3-letni okres zatrudnienia na stanowiskach asystenta prokuratora, starszego asystenta prokuratora, asystenta sędziego, starszego asystenta sędziego, a w przypadku osób, które były zatrudnione w Sądzie Najwyższym, Naczelnym Sądzie Administracyjnym, Trybunale Konstytucyjnym lub międzynarodowym organie sądowym, w szczególności w Trybunale Sprawiedliwości Unii Europejskiej lub Europejskim Trybunale Praw Człowieka, i wykonywały zadania odpowiadające czynnościom asystenta sędziego – również dokumenty określające zakres ich obowiązków;
- 5) dokumenty potwierdzające co najmniej 3-letni okres wykonywania, na podstawie umowy o pracę lub umów cywilnoprawnych, wymagających wiedzy prawniczej czynności bezpośrednio związanych ze świadczeniem pomocy prawnej przez adwokata lub radcę prawnego w kancelarii adwokackiej, zespole adwokackim, spółce cywilnej, jawnej, partnerskiej, komandytowej lub komandytowo-akcyjnej, o której mowa w art. 4a ust. 1 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. – Prawo o adwokaturze, lub kancelarii radcy prawnego, spółce cywilnej, jawnej, partnerskiej, komandytowej lub komandytowo-akcyjnej, o której mowa w art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych;
- 6) dokumenty potwierdzające co najmniej 3-letni okres wykonywania, na podstawie umowy o pracę lub umów cywilnoprawnych, wymagających wiedzy prawniczej czynności bezpośrednio związanych z czynnościami wykonywanymi przez notariusza w kancelarii notarialnej;
- 7) zaświadczenie o posiadaniu zdolności psychicznej i fizycznej pozwalającej na pełnienie obowiązków asesora wydane przez lekarza medycyny pracy;
- 8) aktualną informację z Krajowego Rejestru Karnego;
- 9) dowód uiszczenia opłaty za udział w egzaminie komorniczym;
- 10) 3 zdjęcia zgodne z wymaganiami obowiązującymi przy wydawaniu dowodów osobistych;
- 11) oświadczenie, że nie jest przeciwko niemu prowadzone postępowanie o przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub przestępstwo skarbowe;
- 12) oświadczenie o wyrażeniu zgody na przetwarzanie danych osobowych w zakresie niezbędnym do przeprowadzenia egzaminu komorniczego.

3. Wniosek o dopuszczenie do egzaminu komorniczego składa się nie później niż 50 dni przed dniem rozpoczęcia egzaminu komorniczego. Przepisy art. 68 ust. 2 pkt 8 i ust. 4–6, art. 69 ust. 1–3 i art. 72 stosuje się odpowiednio.

4. W przypadku niespełnienia przez osobę uprawnioną do przystąpienia do egzaminu komorniczego wymogów, o których mowa w art. 11 ust. 1 pkt 1–6 oraz art. 108 ust. 1, albo złożenia wniosku o dopuszczenie do egzaminu komorniczego po terminie, o którym mowa w ust. 3, przewodniczący komisji egzaminacyjnej wydaje decyzję odmawiającą dopuszczenia osoby do udziału w egzaminie komorniczym. Od decyzji tej przysługuje odwołanie do Ministra Sprawiedliwości.

Art. 115. 1. Zdający uiszcza opłatę za udział w egzaminie komorniczym, która stanowi dochód budżetu państwa.

2. Przepis art. 71 stosuje się odpowiednio.

3. Minister Sprawiedliwości, po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Komorniczej, określi, w drodze rozporządzenia, wysokość opłaty za udział w egzaminie komorniczym – nie wyższą niż równowartość minimalnego wynagrodzenia – uwzględniając konieczność prawidłowego i sprawnego przeprowadzenia egzaminu komorniczego.

Art. 116. 1. Pracownikowi przysługuje prawo do urlopu płatnego w wysokości 80% wynagrodzenia, w wymiarze 30 dni kalendarzowych, na przygotowanie się do egzaminu komorniczego. Z uprawnień tego można skorzystać tylko raz.

2. Pracownikowi przysługuje zwolnienie od pracy z zachowaniem prawa do wynagrodzenia w celu uczestniczenia w egzaminie komorniczym.

Art. 117. 1. Egzamin komorniczy polega na sprawdzeniu przygotowania prawniczego zdającego do samodzielnego i należytego wykonywania zawodu komornika.

2. Egzamin komorniczy składa się z 4 części pisemnych.

3. Pierwsza i druga część egzaminu komorniczego obejmuje rozwiązanie zadań, dotyczących czynności wchodzących w zakres ustawowych zadań komorników w oparciu o akta lub przedstawiony stan faktyczny opracowane na potrzeby egzaminu.

4. Trzecia część egzaminu komorniczego obejmuje rozwiązanie zadania, polegającego na przygotowaniu projektu czynności, o których mowa w art. 767 § 5 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego, w oparciu o akta lub przedstawiony stan faktyczny opracowane na potrzeby egzaminu.

5. Czwarta część egzaminu komorniczego obejmuje rozwiązanie zadania z zakresu zasad wykonywania zawodu i zasad etyki polegającego na przygotowaniu opinii prawnej w oparciu o akta lub przedstawiony stan faktyczny opracowane na potrzeby egzaminu.

Art. 118. 1. Egzamin komorniczy odbywa się w obecności co najmniej 3 członków komisji egzaminacyjnej.

2. Nieobecność zdającego podczas egzaminu komorniczego lub jego części albo stawienie się na egzamin komorniczy po rozpoczęciu którejkolwiek jego części, bez względu na przyczynę, uważa się za odstąpienie od udziału w egzaminie komorniczym.

3. W trakcie egzaminu komorniczego zdający nie może posiadać urządzeń służących do przekazu lub odbioru informacji.

4. W trakcie egzaminu komorniczego zdający może korzystać z tekstów aktów prawnych i komentarzy oraz orzecnictwa.

5. Przewodniczący komisji egzaminacyjnej wyklucza z egzaminu komorniczego zdającego, który w trakcie egzaminu komorniczego korzystał z pomocy innej osoby, posługiwał się niedozwolonymi materiałami lub posiadał niedozwolone urządzenia, pomagał pozostałym zdającym lub w inny sposób zakłócał przebieg egzaminu komorniczego.

6. Wykluczenie, o którym mowa w ust. 5, następuje w drodze postanowienia, na które nie przysługuje zażalenie.

7. Postanowienie, o którym mowa w ust. 6, stanowi podstawę do wydania przez komisję egzaminacyjną w stosunku do tego zdającego uchwały o negatywnym wyniku egzaminu komorniczego.

Art. 119. 1. Egzaminatorzy dokonują oceny każdej części egzaminu komorniczego z zastosowaniem następującej skali ocen:

1) oceny pozytywne:

- a) celująca (6),
- b) bardzo dobra (5),
- c) dobra (4),
- d) dostateczna (3);

2) ocena negatywna – niedostateczna (2).

2. Oceny rozwiązania zadań z części od pierwszej do czwartej egzaminu komorniczego dokonują niezależnie od siebie dwaj egzaminatorzy, biorąc pod uwagę w szczególności zachowanie wymogów formalnych, zastosowanie właściwych przepisów prawa i umiejętność ich interpretacji oraz poprawność zaproponowanego przez zdającego sposobu rozstrzygnięcia problemu.

3. Każdy egzaminator sprawdzający pracę pisemną wystawia ocenę cząstkową i sporządza pisemne uzasadnienie wystawionej oceny cząstkowej oraz niezwłocznie przekazuje je przewodniczącemu komisji egzaminacyjnej, który załącza wszystkie uzasadnienia ocen cząstkowych z pracy pisemnej zdającego do protokołu z przebiegu egzaminu komorniczego.

4. Ostateczną ocenę z pracy pisemnej dotyczącej danego zadania z części egzaminu komorniczego stanowi średnia ocen cząstkowych wystawionych przez każdego egzaminatora, przy czym:

1) oceny pozytywne to:

- a) celująca – jeżeli średnia arytmetyczna wystawionych ocen wynosi 6,00,
- b) bardzo dobra – jeżeli średnia arytmetyczna wystawionych ocen wynosi 5,00 lub 5,50,
- c) dobra – jeżeli średnia arytmetyczna wystawionych ocen wynosi 4,00 lub 4,50,
- d) dostateczna – jeżeli średnia arytmetyczna wystawionych ocen wynosi 3,00 lub 3,50;

2) ocena negatywna to niedostateczna – jeżeli średnia arytmetyczna wystawionych ocen wynosi 2,00 lub 2,50.

Art. 120. 1. Pozytywny wynik egzaminu komorniczego uzyskuje zdający, który z każdej części egzaminu komorniczego otrzymał ocenę pozytywną.

2. Komisja egzaminacyjna podejmuje uchwałę o wyniku egzaminu komorniczego większością głosów w obecności co najmniej 4 członków komisji egzaminacyjnej. Uchwałę tę komisja egzaminacyjna dołącza do akt osobowych zdającego oraz doręcza jej uwierzytelniony za zgodność z oryginałem odpis zdającemu, Ministrowi Sprawiedliwości, Prezesowi Krajowej Rady Komorniczej i radzie właściwej izby komorniczej.

3. Minister Sprawiedliwości zawiadamia o wynikach egzaminu komorniczego rady izb komorniczych i udostępnia w Biuletynie Informacji Publicznej imiona i nazwiska osób, które uzyskały pozytywny wynik z egzaminu komorniczego, oraz imiona ich rodziców.

Art. 121. W przypadku uzyskania negatywnego wyniku egzaminu komorniczego, zdający może przystępować do kolejnych egzaminów komorniczych, z tym że egzamin ten zdaje w całości.

Art. 122. 1. Z przebiegu egzaminu komorniczego sporządza się niezwłocznie protokół, który podpisują członkowie komisji egzaminacyjnej uczestniczący w egzaminie komorniczym. Członkowie komisji egzaminacyjnej mogą zgłaszać uwagi do protokołu.

2. Dokumentację związaną z przeprowadzeniem egzaminu komorniczego, po jego zakończeniu, przewodniczący komisji egzaminacyjnej przekazuje radzie właściwej izby komorniczej, z czego sporządza się protokół.

3. W terminie 7 dni od dnia sporządzenia protokołu przewodniczący komisji egzaminacyjnej przekazuje Ministrowi Sprawiedliwości poświadczony za zgodność z oryginałem odpis protokołu z przebiegu egzaminu oraz poświadczony za zgodność z oryginałem odpis protokołu z przekazania dokumentacji.

Art. 123. Minister Sprawiedliwości, po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Komorniczej, określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) tryb i termin zgłaszania kandydatów na członków komisji egzaminacyjnej oraz powoływania i odwoływania członków komisji egzaminacyjnej,
- 2) rodzaj dokumentów, o których mowa w art. 114 ust. 2 pkt 4–6,
- 3) wysokość wynagrodzenia przewodniczącego, zastępcy przewodniczącego i członków komisji egzaminacyjnej,
- 4) zakres informacji zawartych w kwestionariuszu osobowym osoby uprawnionej do przystąpienia do egzaminu komorniczego,
- 5) szczegółowy tryb i sposób przeprowadzania egzaminu komorniczego, w szczególności:
 - a) sposób działania komisji egzaminacyjnej,
 - b) czas trwania poszczególnych części egzaminu komorniczego,

- c) sposób zorganizowania obsługi administracyjnej i technicznej komisji egzaminacyjnej przez izby komornicze, w tym przekazywania środków, sprawowania nadzoru nad ich wydatkowaniem i rozliczania wydatków związanych z tą obsługą

– uwzględniając konieczność prawidłowego, terminowego i sprawnego przeprowadzenia egzaminu komorniczego, zapewnienia zachowania bezstronności pracy komisji egzaminacyjnej, liczbę zdających, zakres i nakład pracy przewodniczącego, zastępcy przewodniczącego i członków komisji egzaminacyjnej oraz tryb wypłacania ich wynagrodzenia, a także konieczność uzyskania informacji niezbędnych do prawidłowego przeprowadzenia egzaminu komorniczego.

Art. 124. Od uchwały o wyniku egzaminu komorniczego zdającemu przysługuje odwołanie do komisji egzaminacyjnej II stopnia przy Ministrze Sprawiedliwości, zwanej dalej „komisją odwoławczą”, w terminie 14 dni od dnia doręczenia uchwały, o której mowa w art. 120 ust. 2.

Art. 125. 1. Minister Sprawiedliwości powołuje, w drodze zarządzenia, komisję odwoławczą.

2. W przypadku gdy przemawiają za tym względy organizacyjne, a w szczególności liczba odwołań od uchwał o wynikach egzaminu komorniczego, Minister Sprawiedliwości może powołać jedną lub więcej komisji odwoławczych, wskazując ich właściwość miejscową. Do dodatkowej komisji odwoławczej przepisu art. 79 ust. 5 nie stosuje się.

Art. 126. 1. Komisja odwoławcza składa się z 7 członków. W skład komisji odwoławczej wchodzi:

- 1) 5 przedstawicieli Ministra Sprawiedliwości, spełniających wymagania, o których mowa w art. 104 ust. 4;
- 2) 2 komorników wskazanych przez Krajową Radę Komorniczą, spełniających wymagania, o których mowa w art. 73 ust. 3.

2. Do członków komisji odwoławczej przepisu art. 73 ust. 4 stosuje się odpowiednio.

3. Minister Sprawiedliwości wyznacza przewodniczącego komisji odwoławczej oraz jego zastępcę spośród swoich przedstawicieli.

4. Pracami komisji odwoławczej kieruje przewodniczący komisji odwoławczej, a w przypadku jego nieobecności zastępca przewodniczącego.

5. Przewodniczącemu, zastępcy przewodniczącego i członkom komisji odwoławczej za udział w jej pracach przysługuje wynagrodzenie.

6. Przepisy art. 79 ust. 5–7, art. 80 ust. 1 i ust. 2 pkt 1, 2, 4 i 5 oraz ust. 3 i 5 oraz art. 81 ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio.

7. Członkowie komisji odwoławczej składają pisemne oświadczenia, że nie pozostają z żadnym ze zdających, którzy wnieśli odwołania od uchwał o wynikach egzaminu komorniczego, w stosunku, o którym mowa w art. 81 ust. 1, w terminie 7 dni od dnia wpłynięcia odwołania.

8. Oświadczenie, o którym mowa w ust. 7, składane jest pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia. Składający oświadczenie jest obowiązany do zawarcia w nim klauzuli o następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.”. Klauzula ta zastępuje pouczenie organu uprawnionego do odebrania oświadczenia o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Art. 127. 1. Do zadań komisji odwoławczej należy rozpatrywanie odwołań od wyników egzaminu komorniczego.

2. Uchwały komisji odwoławczej są podejmowane większością 2/3 głosów w obecności co najmniej połowy członków komisji odwoławczej.

3. Od uchwały komisji odwoławczej służy skarga do sądu administracyjnego.

4. Do postępowania przed komisją odwoławczą stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego.

5. Obsługę administracyjno-biurową komisji odwoławczej zapewnia Minister Sprawiedliwości.

Art. 128. Minister Sprawiedliwości, po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Komorniczej, określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) tryb i termin zgłaszania kandydatów na członków komisji odwoławczej,
- 2) termin powołania komisji odwoławczej,
- 3) wysokość wynagrodzenia przewodniczącego, zastępcy przewodniczącego i członków komisji odwoławczej,
- 4) tryb i sposób działania komisji odwoławczej,

5) sposób zorganizowania obsługi administracyjno-biurowej komisji odwoławczej

– uwzględniając konieczność prawidłowego i terminowego rozpoznawania odwołań, zapewnienia zachowania bezstronności pracy członków komisji odwoławczej oraz zakres i nakład pracy przewodniczącego, zastępcy przewodniczącego i członków komisji odwoławczej oraz tryb wypłacania ich wynagrodzeń.

Rozdział 7

Asesorzy

Art. 129. Na stanowisko asesora może zostać powołana osoba, która złożyła wniosek o powołanie na stanowisko asesora oraz:

- 1) uzyskała pozytywny wynik egzaminu komorniczego, oraz spełnia wymogi określone w art. 11 ust. 1 pkt 1–6 i 8 albo art. 11 ust. 1 pkt 1–6 oraz art. 11 ust. 4 lub
- 2) spełnia wymogi określone w art. 11 ust. 1 pkt 1–6 oraz art. 11 ust. 3.

Art. 130. 1. Wniosek o powołanie na stanowisko asesora składa się do prezesa właściwego sądu apelacyjnego.

2. Wniosek o powołanie na stanowisko asesora składa się w terminie 5 lat od dnia doręczenia kandydatowi na asesora uchwały o wyniku egzaminu komorniczego. Wymóg ten nie dotyczy osób, o których mowa w art. 11 ust. 3.

3. Do wniosku o powołanie na stanowisko asesora kandydat na asesora dołącza oświadczenie, że nie jest przeciwko niemu prowadzone postępowanie o przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub przestępstwo skarbowe oraz że nie toczyło się i nie toczy przeciwko niemu postępowanie dyscyplinarne. Przepis art. 13 ust. 4 stosuje się odpowiednio.

Art. 131. 1. Asesora powołuje, w określonej kancelarii, w drodze decyzji, prezes właściwego sądu apelacyjnego, po zasięgnięciu o kandydacie na asesora:

- 1) informacji z Krajowego Rejestru Karnego;
 - 2) opinii rady właściwej izby komorniczej.
2. Asesura komornicza trwa nie dłużej niż 6 lat od dnia pierwszego powołania na stanowisko asesora.
3. Rada izby komorniczej nie ma statusu strony w toczącym się postępowaniu administracyjnym.
4. Opinię, o której mowa w ust. 1 pkt 2, rada właściwej izby komorniczej przedstawia w terminie 21 dni od dnia otrzymania wniosku o wyrażenie opinii, wskazując w niej komornika, który zatrudni asesora.

Art. 132. Prezes właściwego sądu apelacyjnego odmawia powołania na stanowisko asesora osoby, która nie spełnia wymogów, o których mowa w art. 129, lub której wniosek o powołanie na stanowisko asesora został złożony po upływie terminu, o którym mowa w art. 130 ust. 2, lub gdy upłynął okres, o którym mowa w art. 131 ust. 2.

Art. 133. Prezes właściwego sądu apelacyjnego prowadzi i na bieżąco aktualizuje wykaz asesorów komorniczych zatrudnionych w obszarze właściwości podległego mu sądu.

Art. 134. 1. Komornik ma obowiązek zatrudnić w okresie 3 lat co najmniej jednego asesora.

2. Prezes właściwego sądu apelacyjnego może, po zasięgnięciu opinii prezesa właściwego sądu rejonowego i rady właściwej izby komorniczej, zwolnić komornika z obowiązku zatrudnienia asesora.

3. Rada właściwej izby komorniczej może zobowiązać komornika do zatrudnienia wskazanego asesora.

4. Prezes właściwego sądu apelacyjnego może, po zasięgnięciu opinii rady właściwej izby komorniczej, zobowiązać komornika do zatrudnienia wskazanego asesora, gdy:

- 1) komornik nie wypełnia obowiązku, o którym mowa w ust. 1, lub
- 2) powstanie zaległość, o której mowa w art. 10 ust. 4 pkt 1.

Art. 135. 1. W terminie 14 dni od dnia zawiadomienia przez prezesa właściwego sądu apelacyjnego o tym, że decyzja o powołaniu na stanowisko asesora jest ostateczna, asesor obowiązany jest zawrzeć umowę o pracę z komornikiem, o którym mowa w art. 131 ust. 4 albo art. 134 ust. 3 lub 4.

2. O zawarciu umowy o pracę asesor zawiadamia prezesa właściwego sądu rejonowego w terminie 7 dni od dnia zawarcia tej umowy.

3. O rozwiązaniu stosunku pracy z asesorem lub innych zdarzeniach skutkujących ustaniem zatrudnienia asesora komornik niezwłocznie zawiadamia prezesa właściwego sądu apelacyjnego.

Art. 136. 1. Prezes właściwego sądu rejonowego, w terminie 14 dni od dnia otrzymania zawiadomienia o zawarciu przez asesora umowy o pracę, odbiera od asesora ślubowanie według następującej roty:

„Ślubuję uroczyście jako asesor komorniczy powierzone mi obowiązki wypełniać zgodnie z prawem i sumieniem, dochować tajemnicy prawnie chronionej, w postępowaniu swym kierować się zasadami uczciwości, godności i honoru.”

2. Składający ślubowanie może dodać na końcu zwrot: „Tak mi dopomóż Bóg.”.

3. Prezes właściwego sądu rejonowego zawiadamia prezesa właściwego sądu apelacyjnego o odebraniu od asesora ślubowania.

4. Z dniem złożenia ślubowania asesor uzyskuje prawo wykonywania czynności, o których mowa w art. 138.

Art. 137. Jeżeli asesor odmówi złożenia ślubowania lub z własnej winy niełoży go we wskazanym terminie, powołanie traci moc. Okoliczność tę stwierdza prezes właściwego sądu apelacyjnego.

Art. 138. 1. W ramach asesury komorniczej asesor, na zlecenie komornika, może:

- 1) wykonywać czynności, o których mowa w art. 98 ust. 1–3;
- 2) przeprowadzać egzekucję w sprawach o:
 - a) świadczenie pieniężne,
 - b) zabezpieczenie roszczenia pieniężnego– jeżeli w dniu zlecenia wartość egzekwowanego lub podlegającego zabezpieczeniu roszczenia nie przekracza kwoty 100 000 złotych, z wyłączeniem egzekucji z nieruchomości;
- 3) w obecności i za zgodą komornika uczestniczyć w czynnościach odbywających się poza kancelarią, w tym również podejmowanych w toku egzekucji świadczeń niepieniężnych.

2. W ramach czynności, o których mowa w ust. 1 pkt 2, asesorowi nie wolno:

- 1) dokonywać sprzedaży ruchomości, z wyjątkiem licytacji elektronicznej;
- 2) wydawać lub wykonywać orzeczeń o zastosowaniu środków przymusu;
- 3) sporządzać planu podziału sumy uzyskanej z egzekucji, o ile suma ta przekracza kwotę 25 000 złotych;
- 4) wydawać decyzji i podpisywać dokumentów dotyczących depozytu;
- 5) dokonywać czynności odbywających się poza kancelarią;
- 6) wydawać postanowień kończących postępowanie oraz w przedmiocie opłat egzekucyjnych;
- 7) dokonywać czynności związanych z nadaniem biegu skardze na czynność komornika, o których mowa w art. 767 § 5 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego, oraz w sprawach, w których przepisy o skardze na czynność komornika stosuje się odpowiednio.

3. Zakaz dokonywania czynności poza kancelarią nie wyklucza możliwości pisemnego upoważnienia asesora w konkretnej sprawie do:

- 1) samodzielnego ustalenia, czy dłużnik faktycznie zamieszkuje lub prowadzi działalność pod wskazanym adresem albo czy we wskazanym miejscu znajduje się majątek dłużnika,
- 2) wysłuchania dłużnika, żądania od dłużnika złożenia wykazu majątku oraz żądania wyjaśnień i informacji w trybie art. 761 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego,
- 3) zajęcia ruchomości – z zastrzeżeniem, że asesorowi nie wolno odebrać dozoru nad zajęтыми ruchomościami, a oznaczenia wartości zajętych ruchomości dokonuje komornik

– przy czym wymienione czynności nie mogą się wiązać z zastosowaniem środków przymusu oraz działaniami, o których mowa w art. 814 § 1 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego.

4. Komornik może zlecić asesorowi przeprowadzenie czynności, o których mowa w art. 3 ust. 3 pkt 3 i ust. 4.

Art. 139. 1. Zlecenie, o którym mowa w art. 138 ust. 1, komornik wystawia na piśmie i określa w nim sygnaturę sprawy, której zlecenie dotyczy.

2. Zlecenie do wykonywania innych czynności wystawia się na piśmie i określa w nim zakres czynności, do których asesor został upoważniony.

Art. 140. Komornik w każdym stanie sprawy ma obowiązek badania prawidłowości czynności podjętych przez asesora oraz, w przypadku stwierdzenia uchybień, podejmowania niezbędnych czynności – w zakresie przewidzianym przepisami prawa – mających na celu uchylenie lub zmianę wadliwie dokonanych czynności.

Art. 141. Prezes właściwego sądu rejonowego, prezes właściwego sądu okręgowego, prezes właściwego sądu apelacyjnego albo rada właściwej izby komorniczej, z urzędu lub na wniosek zainteresowanego, może skierować asesora na badanie przeprowadzane przez lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w celu ustalenia trwałej niezdolności do pełnienia obowiązków asesora. Koszty badania pokrywa podmiot kierujący na badanie.

Art. 142. 1. Prezes właściwego sądu apelacyjnego zawiesza asesora w czynnościach, jeżeli:

- 1) przeciwko asesorowi wszczęto postępowanie o umyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub umyślne przestępstwo skarbowe, z wyjątkiem przypadku, o którym mowa w ust. 2 pkt 3;
- 2) przy wszczęciu lub w toku postępowania o częściowe albo całkowite ubezwłasnowolnienie asesora ustanowiono doradcę tymczasowego.

2. Prezes właściwego sądu apelacyjnego, mając na względzie interes publiczny i dobro wymiaru sprawiedliwości, może zawiesić asesora w czynnościach, jeżeli:

- 1) wniósł o to sam asesor z powodu długotrwałej choroby lub innych ważnych przyczyn;
- 2) przeciwko asesorowi wszczęto postępowanie o nieumyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub nieumyślne przestępstwo skarbowe;
- 3) przeciwko asesorowi wniesiono akt oskarżenia w trybie art. 55 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego, w którym zarzucono mu popełnienie przestępstwa, o którym mowa w ust. 1 pkt 1;
- 4) wszczęto postępowanie w przedmiocie odwołania asesora z zajmowanego stanowiska;
- 5) przeciwko asesorowi wszczęto postępowanie dyscyplinarne, w którym zażądano orzeczenia kary skreślenia z wykazu asesorów komorniczych albo mimo braku wniosku orzeczono wobec niego taką karę.

3. Uprawnienie do zawieszenia asesora w czynnościach, w przypadkach, o których mowa w ust. 1 i 2, przysługuje również Ministrowi Sprawiedliwości.

Art. 143. Zawieszenie asesora w czynnościach ustaje z dniem:

- 1) prawomocnego zakończenia postępowania, o którym mowa w art. 142 ust. 1 pkt 1 i ust. 2 pkt 2, 3 i 5, chyba że zawieszenie zostało uchylone wcześniej;
- 2) oddalenia lub odrzucenia wniosku o ubezwłasnowolnienie albo umorzenia postępowania lub uchylenia postanowienia o ustanowieniu doradcy tymczasowego;
- 3) wskazanym we wniosku złożonym w tym przedmiocie przez asesora w przypadku, o którym mowa w art. 142 ust. 2 pkt 1;
- 4) oddalenia wniosku o odwołanie z zajmowanego stanowiska ostateczną decyzją, umorzenia postępowania, stwierdzenia braku podstaw do odwołania w postępowaniu wszczętym z urzędu, a w przypadku odwołania asesora ostateczną decyzją – z dniem upływu terminu do wniesienia skargi do sądu administracyjnego lub prawomocnego oddalenia skargi.

Art. 144. 1. Prezes właściwego sądu apelacyjnego z urzędu odwołuje, w drodze decyzji, asesora z zajmowanego stanowiska, jeżeli:

- 1) dopuścił się rażącego lub uporczywego naruszenia przepisów prawa;
- 2) ustało jego zatrudnienie w kancelarii;
- 3) z powodu choroby lub utraty sił został uznany przez lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych za całkowicie niezdolnego do pełnienia obowiązków asesora lub bez uzasadnionej przyczyny odmówił poddania się badaniu, o którym mowa w art. 141;
- 4) ukończył 65. rok życia;
- 5) upłynął okres, o którym mowa w art. 131 ust. 2.

2. Odwołanie asesora w przypadkach, o których mowa w ust. 1 pkt 1, następuje również na wniosek prezesa właściwego sądu okręgowego, prezesa właściwego sądu rejonowego lub sędziego wizytatora.

3. Uprawnienie do odwołania asesora w przypadkach, o których mowa w ust. 1 pkt 1, przysługuje również Ministrowi Sprawiedliwości.

4. Odwołanie asesora z zajmowanego stanowiska w przypadkach, o których mowa w ust. 1 pkt 1–3, następuje po uprzednim wysłuchaniu asesora, chyba że nie jest to możliwe, oraz zasięgnięciu opinii rady właściwej izby komorniczej. Rada właściwej izby komorniczej przedstawia opinię w terminie 21 dni od dnia otrzymania wniosku o wyrażenie opinii. Nieprzedstawienie opinii w powyższym terminie przez radę właściwej izby komorniczej nie stanowi przeszkody do odwołania asesora. Rada właściwej izby komorniczej nie ma statusu strony w postępowaniu administracyjnym.

Art. 145. Prezes właściwego sądu apelacyjnego może, w drodze decyzji, odwołać asesora z zajmowanego stanowiska w przypadku prawomocnego skazania za nieumyślne przestępstwo lub nieumyślne przestępstwo skarbowe, mając na uwadze interes publiczny i dobro wymiaru sprawiedliwości.

Art. 146. 1. Powołanie na stanowisko asesora wygasa z mocy prawa z dniem, w którym asesor:

- 1) zmarł;
- 2) zrezygnował z pełnienia obowiązków asesora;
- 3) został prawomocnie skazany za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe;
- 4) został prawomocnie ubezwłasnowolniony częściowo albo całkowicie;
- 5) został prawomocnie ukarany karą dyscyplinarną skreślenia z wykazu asesorów komorniczych.

2. O wygaśnięciu powołania na stanowisko asesora z mocy prawa prezes właściwego sądu apelacyjnego zawiadamia asesora, Ministra Sprawiedliwości, prezesa właściwego sądu rejonowego oraz radę właściwej izby komorniczej.

Art. 147. 1. Rezygnacja asesora następuje z dniem wskazanym w oświadczeniu o rezygnacji, przy czym dzień ten nie może przypadać wcześniej niż 2 tygodnie ani później niż miesiąc od dnia złożenia oświadczenia. W przypadku oznaczenia przez asesora dnia przypadającego wcześniej niż 2 tygodnie od dnia złożenia oświadczenia lub braku jego oznaczenia, rezygnacja staje się skuteczna z upływem 2 tygodni od dnia złożenia oświadczenia o rezygnacji. W przypadku oznaczenia dnia późniejszego niż miesiąc od dnia złożenia oświadczenia, rezygnacja staje się skuteczna z upływem miesiąca od dnia złożenia oświadczenia o rezygnacji.

2. O przyjęciu rezygnacji prezes właściwego sądu apelacyjnego niezwłocznie zawiadamia asesora, Ministra Sprawiedliwości, prezesa właściwego sądu rejonowego oraz radę właściwej izby komorniczej, informując jednocześnie o dniu, z którym rezygnacja staje się skuteczna.

3. W przypadku skutecznego uchylecia się przez asesora od skutków złożonego oświadczenia o rezygnacji, prezes właściwego sądu apelacyjnego niezwłocznie zawiadamia o tym fakcie asesora, Ministra Sprawiedliwości, prezesa właściwego sądu rejonowego oraz radę właściwej izby komorniczej.

Art. 148. 1. Osoba odwołana z zajmowanego stanowiska asesora z przyczyn, o których mowa w art. 144 ust. 1 pkt 1 i 2 oraz art. 145, lub której powołanie wygasło z mocy prawa z przyczyn, o których mowa w art. 146 ust. 1 pkt 2–5, może zostać ponownie powołana na to stanowisko, jeżeli spełnia wymagania określone w art. 129 i upłynął termin, o którym mowa w art. 226 ust. 4.

2. Jeżeli osoba, o której mowa w ust. 1, co najmniej przez 5 lat nie zajmowała stanowiska asesora, może zostać ponownie powołana na to stanowisko po złożeniu egzaminu komorniczego.

Rozdział 8

Koszty działalności egzekucyjnej komornika i zasady prowadzenia kancelarii

Art. 149. 1. Opłata egzekucyjna stanowi niepodatkową należność budżetową o charakterze publicznoprawnym pobieraną za czynności, o których mowa w art. 3 ust. 3 pkt 1 i 2, na zasadach określonych w ustawie z dnia 28 lutego 2018 r. o kosztach komorniczych (Dz. U. poz. 770).

2. Uzyskane opłaty egzekucyjne, po potrąceniu wynagrodzenia prowizyjnego komornika, stanowią dochód budżetu państwa i podlegają przekazaniu na rachunek, o którym mowa w art. 196 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2077 oraz z 2018 r. poz. 62), urzędu skarbowego właściwego ze względu na siedzibę kancelarii, w terminie do 5 dnia miesiąca kalendarzowego następującego po miesiącu, w którym zostały uzyskane.

3. Przez uzyskane opłaty egzekucyjne rozumie się opłaty faktycznie pobrane lub ściągnięte na podstawie przepisów ustawy z dnia 28 lutego 2018 r. o kosztach komorniczych.

4. Organem pierwszej instancji właściwym do wydawania decyzji w przedmiocie opłat egzekucyjnych podlegających przekazaniu zgodnie z ust. 2, jest naczelnik urzędu skarbowego właściwy ze względu na siedzibę kancelarii.

5. Komornik jest obowiązany złożyć do urzędu skarbowego, o którym mowa w ust. 2, miesięczną informację o uzyskanych opłatach egzekucyjnych oraz opłatach egzekucyjnych podlegających przekazaniu zgodnie z ust. 2, w terminie do

10 dnia miesiąca kalendarzowego następującego po miesiącu, w którym zostały uzyskane. Informacja ta stanowi dowód księgowy.

6. W przypadku uprawomocnienia się orzeczenia sądu skutkującego koniecznością zwrotu całości lub części uzyskanej opłaty egzekucyjnej, proporcjonalna część przekazanej opłaty egzekucyjnej stanowi nadpłatę w rozumieniu ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2017 r. poz. 201, z późn. zm.⁸⁾).

7. Minister Sprawiedliwości w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, wzór informacji o uzyskanych opłatach egzekucyjnych oraz opłatach egzekucyjnych podlegających przekazaniu zgodnie z ust. 2, mając na uwadze zapewnienie kompletności tej informacji oraz możliwość weryfikacji prawidłowości przekazywania opłat egzekucyjnych podlegających przekazaniu zgodnie z ust. 2.

Art. 150. 1. Komornikowi za pełnioną służbę przysługuje wynagrodzenie prowizyjne, proporcjonalne do wysokości uzyskanych opłat egzekucyjnych.

2. Komornikowi przysługuje wynagrodzenie prowizyjne w wysokości:

- 1) 99% uzyskanych opłat egzekucyjnych – od opłat egzekucyjnych, których łączna wysokość w danym roku kalendarzowym nie przekroczyła 500 000 złotych;
- 2) 95% uzyskanych opłat egzekucyjnych – od nadwyżki opłat egzekucyjnych przekraczającej 500 000 złotych w danym roku kalendarzowym – do wysokości 1 000 000 złotych;
- 3) 80% uzyskanych opłat egzekucyjnych – od nadwyżki opłat egzekucyjnych przekraczającej 1 000 000 złotych w danym roku kalendarzowym – do wysokości 1 500 000 złotych;
- 4) 70% uzyskanych opłat egzekucyjnych – od nadwyżki opłat egzekucyjnych przekraczającej 1 500 000 złotych w danym roku kalendarzowym – do wysokości 2 000 000 złotych;
- 5) 60% uzyskanych opłat egzekucyjnych – od nadwyżki opłat egzekucyjnych przekraczającej 2 000 000 złotych w danym roku kalendarzowym.

3. Wynagrodzenie prowizyjne komornik potrąca bezpośrednio z uzyskanych opłat egzekucyjnych.

4. Komornik przekazuje należne mu wynagrodzenie prowizyjne na odrębny rachunek bankowy służący pokryciu kosztów działalności egzekucyjnej, najpóźniej w terminie, o którym mowa w art. 149 ust. 2.

Art. 151. Powstanie obowiązku rozliczenia przez komornika podatków, w tym podatku od towarów i usług, lub innych niż opłata egzekucyjna należności publicznoprawnych nie stanowi podstawy do podwyższenia wynagrodzenia prowizyjnego.

Art. 152. 1. Koszty działalności egzekucyjnej komornika obejmują:

- 1) koszty osobowe i rzeczowe ponoszone w związku z prowadzoną działalnością egzekucyjną;
- 2) koszty ochrony zajętego mienia oraz ubezpieczenia mienia kancelarii i własnego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej;
- 3) koszty przejazdów w miejscowości będącej siedzibą komornika, obrotu pieniężnego oraz przewozu drobnych ruchomości niewymagających transportu specjalistycznego;
- 4) koszty korespondencji inne niż koszty doręczenia korespondencji w toku prowadzonego postępowania, o których mowa w art. 6 pkt 8 ustawy z dnia 28 lutego 2018 r. o kosztach komorniczych;
- 5) obowiązkowe opłaty na samorząd komorniczy ponoszone zgodnie z przepisami ustawy;
- 6) inne koszty niezbędne do wykonywania czynności egzekucyjnych oraz czynności przewidzianych przepisami ustawy, jeżeli nie są pokrywane w ramach wydatków gotówkowych w toku egzekucji, których zwrot należy się komornikowi na podstawie ustawy z dnia 28 lutego 2018 r. o kosztach komorniczych.

2. Koszty działalności egzekucyjnej komornik pokrywa z wynagrodzenia prowizyjnego oraz opłat komorniczych innych niż opłaty egzekucyjne.

Art. 153. 1. Komornik we własnym imieniu zawiera z osobami niezbędnymi do obsługi kancelarii, a także podmiotami niezbędnymi do ochrony mienia i pomocy w czynnościach terenowych, umowy o pracę, umowy o dzieło, umowy zlecenia lub umowy o świadczenie usług.

2. Komornik zatrudnia asesorów i aplikantów na podstawie umowy o pracę.

3. Za działania osób wymienionych w ust. 1 i 2 związane z postępowaniem egzekucyjnym komornik ponosi odpowiedzialność odszkodowawczą jak za działania własne.

⁸⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2017 r. poz. 648, 768, 935, 1428, 1537, 2169 i 2491 oraz z 2018 r. poz. 106, 138, 398, 650 i 723.

4. Skarb Państwa nie odpowiada za zobowiązania komornika wynikające z zatrudnienia osób, o których mowa w ust. 1 i 2, oraz kosztów jego działalności.

5. Komornik ma obowiązek bieżącego kontrolowania wykonywania przez osoby wymienione w ust. 1 i 2 powierzonych im zadań.

6. W przypadku objęcia kancelarii po komorniku odwołanym lub przeniesionym albo komorniku, którego powołanie wygasło z mocy prawa, komornik, który objął kancelarię, może rozwiązać umowę o pracę zawartą przez poprzednika z osobą zatrudnioną w tej kancelarii za jednomiesięcznym wypowiedzeniem.

Art. 154. 1. Ruchomości stanowiące wyposażenie kancelarii, do czasu zakończenia jej likwidacji, nie podlegają egzekucji.

2. Środki pieniężne wyegzekwowane w toku egzekucji oraz zaliczki na pokrycie wydatków gotówkowych w toku egzekucji, pobrane na podstawie ustawy z dnia 28 lutego 2018 r. o kosztach komorniczych, jak również uzyskane opłaty egzekucyjne, komornik przechowuje wyłącznie na wyodrębnionych, nieoprocentowanych rachunkach bankowych kancelarii. Rachunki te nie podlegają zajęciu. Komornik, zawierając umowę rachunku bankowego, informuje bank o przeznaczeniu tego rachunku.

3. Komornik niezwłocznie przekazuje prezesowi właściwego sądu rejonowego informację o zawartej umowie rachunku bankowego, o której mowa w ust. 2.

4. Komornik nie może bez zgody prezesa właściwego sądu rejonowego wypowiedzieć umowy rachunku bankowego, o którym mowa w ust. 2, a zawarta umowa nie ulega rozwiązaniu nawet w przypadku śmierci komornika.

5. Zastępca komornika może z mocy prawa samodzielnie dysponować środkami pieniężnymi zgromadzonymi na rachunku bankowym, o którym mowa w ust. 2.

6. Przepisów ust. 1–5 nie stosuje się do rachunku bankowego, o którym mowa w art. 150 ust. 4.

Art. 155. 1. Dla każdej sprawy z zakresu, o którym mowa w art. 3 ust. 3, komornik tworzy odrębne akta. Akta te są prowadzone i przechowywane w postaci elektronicznej.

2. Komornik zapewnia uczestnikom postępowania dostęp do akt w kancelarii oraz za pośrednictwem kont w systemie teleinformatycznym, o którym mowa w art. 158 ust. 1.

3. Na żądanie sądu i innych organów nadzoru komornik udostępnia akta w systemie teleinformatycznym, a gdy zachodzi taka potrzeba, przesyła także pomocniczy zbiór dokumentów.

Art. 156. Urządzenia ewidencyjne w postaci repertorium, wykazów i ksiąg pomocniczych prowadzi się systemem roczników i zamyka się w ostatnim dniu roku kalendarzowego, w którym zostały założone. Urządzenia ewidencyjne są prowadzone i przechowywane w postaci elektronicznej.

Art. 157. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, sposób i tryb prowadzenia oraz udostępniania uczestnikom postępowania oraz organom nadzoru dokumentacji, o której mowa w art. 155 ust. 1 i art. 156, mając na względzie zapewnienie bezpieczeństwa i ochrony danych w niej zawartych, jak również sprawne funkcjonowanie systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 158 ust. 1.

Art. 158. 1. Minister Sprawiedliwości tworzy system teleinformatyczny, w którym jest prowadzona i przechowywana dokumentacja, o której mowa w art. 155 ust. 1 i art. 156, jak również wykonuje zadania polegające na projektowaniu, wdrażaniu, eksploatacji, integracji, rozwoju i udostępnianiu tego systemu, zabezpieczeniu danych osobowych przetwarzanych w tym systemie oraz zapewnieniu możliwości wymiany danych między użytkownikami systemu, a w szczególności:

- 1) administruje systemem teleinformatycznym zapewniającym komornikom możliwość przechowywania i zabezpieczania akt spraw prowadzonych w postaci elektronicznej i udostępnia ten system komornikom;
- 2) administruje systemem teleinformatycznym zapewniającym komornikom możliwość prowadzenia urzędzeń ewidencyjnych, o których mowa w art. 156, lub dokumentacji księgowej w postaci elektronicznej i udostępnia ten system komornikom;
- 3) umożliwia identyfikację uczestników postępowań egzekucyjnych i zabezpieczających i ich pełnomocników w systemie teleinformatycznym;
- 4) umożliwia dostęp do systemu teleinformatycznego sądom, organom nadzoru administracyjnego oraz nadzoru wewnętrznego samorządu komorniczego na zasadach przewidzianych w ustawie.

2. Minister Sprawiedliwości przetwarza dane stron, pełnomocników uczestników postępowań egzekucyjnych i zabezpieczających oraz innych osób uczestniczących w tych postępowaniach, zawarte w systemie teleinformatycznym oraz systemach teleinformatycznych obsługujących kancelarie, w zakresie niezbędnym do realizacji zadań wymienionych w ust. 1.

3. Minister Sprawiedliwości jest administratorem systemu teleinformatycznego służącego do przetwarzania danych osobowych zawartych w dokumentacji, o której mowa w art. 155 ust. 1 i art. 156. Do przetwarzania danych osobowych, o których mowa w ust. 1, nie stosuje się przepisu art. 40 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2016 r. poz. 922 oraz z 2018 r. poz. 138 i 723).

Art. 159. 1. Minister Sprawiedliwości, jako administrator systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 158 ust. 1, nie ma swobodnego dostępu do informacji w nim zawartych, w tym do danych osobowych.

2. Komornik na żądanie Ministra Sprawiedliwości, na zasadach przewidzianych w ustawie, udostępnia zawarte w systemie akta spraw, urzędzenia ewidencyjne lub dokumentację księgową w celu umożliwienia Ministrowi Sprawiedliwości realizacji zadań w ramach nadzoru administracyjnego.

Art. 160. 1. Pochodzący od komornika dokument uzyskany z systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 158 ust. 1, ma moc dokumentu wydanego przez komornika, o ile ma cechy umożliwiające jego weryfikację w tym systemie.

2. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, cechy umożliwiające weryfikację istnienia i treści dokumentu w systemie teleinformatycznym, o którym mowa w art. 158 ust. 1, mając na względzie minimalne wymagania dla systemów teleinformatycznych oraz potrzebę ochrony praw osób uczestniczących w postępowaniach egzekucyjnych.

Art. 161. 1. Minister Sprawiedliwości może, w drodze decyzji, przyznać Skarbowi Państwa uprawnienia wynikające z autorskich praw majątkowych do programu komputerowego obsługującego komornicze systemy informatyczne, zwanego dalej „programem komputerowym”, w zakresie niezbędnym do wykonywania zadań komorników.

2. Decyzja, o której mowa w ust. 1, może zostać wydana, jeżeli zagrożona jest sprawność działania lub ciągłość funkcjonowania programu komputerowego lub systemu teleinformatycznego wykorzystującego program komputerowy, lub jeżeli zapewnienia ich sprawności działania lub ciągłości funkcjonowania wymaga ważny interes państwa lub dobro wymiaru sprawiedliwości, a porozumienie w tym zakresie z osobą, której przysługują autorskie prawa majątkowe do programu komputerowego, napotyka przeszkody.

3. W decyzji, o której mowa w ust. 1, określa się:

- 1) zakres uprawnień, które mogą obejmować:
 - a) korzystanie z programu komputerowego,
 - b) trwale lub czasowe zwielokrotnienie programu komputerowego w całości lub części jakimikolwiek środkami i w jakiegokolwiek formie,
 - c) tłumaczenie, przystosowywanie, zmiany układu programu komputerowego lub wprowadzanie w nim jakichkolwiek innych zmian,
 - d) rozpowszechnianie, w tym użyczenie lub najem, programu komputerowego lub jego kopii,
 - e) zwielokrotnianie kodu lub tłumaczenie jego formy;
- 2) czas korzystania z uprawnień nie dłuższy niż 20 lat.

4. W decyzji, o której mowa w ust. 1, Minister Sprawiedliwości może nałożyć na osobę, której przysługują autorskie prawa majątkowe do programu komputerowego, obowiązek wydania dokumentacji i kodów źródłowych tego programu, w tym bibliotek i instrukcji niezbędnych do osiągnięcia kodu wynikowego. W takim przypadku decyzja może określać format i formę przekazania dokumentacji i kodów źródłowych.

5. Decyzji, o której mowa w ust. 1, może zostać nadany rygor natychmiastowej wykonalności.

Art. 162. 1. Minister Sprawiedliwości określa, w drodze decyzji, po zasięgnięciu opinii biegłego, wysokość wynagrodzenia należnego osobie, której przysługują autorskie prawa majątkowe do programu komputerowego, stanowiącego ekwiwalent nabytych przez Skarb Państwa, na podstawie decyzji, o której mowa w art. 161 ust. 1, uprawnień wynikających z autorskich praw majątkowych do tego programu.

2. Od decyzji, o której mowa w ust. 1, przysługuje odwołanie do sądu powszechnego.

3. Wynagrodzenie, o którym mowa w ust. 1, wyczerpuje wszelkie roszczenia osoby, której przysługują autorskie prawa majątkowe do programu komputerowego, względem Skarbu Państwa wynikające z przeniesienia na rzecz Skarbu Państwa uprawnień określonych w decyzji, o której mowa w art. 161 ust. 1.

Art. 163. Dokumentację, o której mowa w art. 155 ust. 1 i art. 156, związaną z prowadzeniem kancelarii prowadzoną w postaci papierowej, jak również nośniki danych, na których utrwalono dokumentację w postaci elektronicznej, przechowuje się w siedzibie kancelarii.

Art. 164. 1. Akta spraw, w których postępowanie zostało zakończone, oraz zamknięte urzędenia ewidencyjne przechowuje Krajowa Rada Komornicza przez okres konieczny ze względu na rodzaj i charakter sprawy, terminy przedawnienia, interesy osób biorących udział w postępowaniu oraz znaczenie materiałów zawartych w aktach jako źródło informacji. Do przechowywania akt spraw i urzędzeń ewidencyjnych stosuje się odpowiednio przepisy art. 34 ust. 1 i art. 35 ust. 3 ustawy z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach (Dz. U. z 2018 r. poz. 217, 357, 398 i 650).

2. Krajowa Rada Komornicza określa, w drodze uchwały, wysokość ponoszonych przez komorników zryczałtowanych opłat za przechowywanie akt spraw i urzędzeń ewidencyjnych, o których mowa w ust. 1, mając na względzie konieczność pokrycia wyłącznie rzeczywistych kosztów z tym związanych. Środki pochodzące z opłat stanowią odrębny fundusz pozostający w dyspozycji Krajowej Rady Komorniczej.

3. Kontrolę postępowania z aktami spraw i urzędzeniami ewidencyjnymi przechowywanymi przez Krajową Radę Komorniczną sprawuje archiwum państwowe wskazane przez Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych.

4. Po okresie przechowywania przez Krajową Radę Komorniczną akta spraw oraz urzędenia ewidencyjne, o których mowa w ust. 1, stanowiące materiały archiwalne przekazuje się do właściwych archiwów państwowych wskazanych, w drodze zarządzenia, przez prezesa właściwego sądu rejonowego. Akta spraw oraz urzędenia ewidencyjne niestanowiące materiałów archiwalnych za zgodą dyrektora właściwego archiwum państwowego podlegają zniszczeniu.

5. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy sposób, tryb i terminy przechowywania i przekazywania akt spraw oraz urzędzeń ewidencyjnych, o których mowa w ust. 1, a także sposób i tryb ich niszczenia po upływie okresu przechowywania, uwzględniając w szczególności rodzaje spraw i urzędzeń ewidencyjnych oraz właściwe zabezpieczenie przed dostępem osób nieuprawnionych, utratą lub zniszczeniem oraz tworzenie, ewidencjonowanie i przechowywanie dokumentacji w różnej postaci, w tym elektronicznej.

Rozdział 9

Nadzór nad komornikami

Art. 165. 1. Nadzór nad komornikami obejmuje nadzór judykacyjny, nadzór administracyjny oraz nadzór wewnętrzny samorządu komorniczego.

2. Nadzór administracyjny nie może wkraczać w działania wchodzące w zakres nadzoru judykacyjnego.

Art. 166. 1. W ramach nadzoru judykacyjnego komornik przy wykonywaniu czynności podlega orzeczeniom sądu, w tym wydanym w trybie art. 759 § 2 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego.

2. W przypadku stwierdzenia oczywistego naruszenia prawa przez komornika sąd sygnalizuje ten fakt prezesowi właściwego sądu rejonowego.

3. Odpisy zarządzeń wydanych w trybie art. 759 § 2 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego sąd przesyła prezesowi właściwego sądu rejonowego. W przypadku stwierdzenia uchybień mniejszej wagi lub jeżeli wydane zarządzenia dotyczą kwestii organizacyjno-technicznych przepisu zdania pierwszego nie stosuje się.

4. Sąd, rozpoznając sprawę w ramach nadzoru judykacyjnego, w przypadku stwierdzenia rażącej obrazy przepisów, niezależnie od innych uprawnień, wytyka uchybienie komornikowi. Przed wytknięciem uchybienia sąd poucza komornika o możliwości złożenia na piśmie wyjaśnień w terminie 7 dni. Wytknięcie uchybienia wymaga uzasadnienia. W przypadku gdy uchybienie wytknął sąd rejonowy, a sprawa, w której wytknięto uchybienie, była przedmiotem postępowania odwoławczego, sąd okręgowy może z urzędu zmienić treść wytknięcia lub je uchylić.

5. Uprawnienie, o którym mowa w ust. 4, nie przysługuje referendarzowi sądowemu orzekającemu na podstawie art. 759 § 1¹ ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego. Dostrzegając potrzebę wytknięcia uchybienia komornikowi, referendarz sądowy przekazuje sprawę sądowi.

6. Odpis postanowienia, zawierającego wytknięcie uchybienia, przesyła się prezesowi właściwego sądu rejonowego, radzie właściwej izby komorniczej, Krajowej Radzie Komorniczej oraz Ministrowi Sprawiedliwości. Do odpisu postanowienia dołącza się także złożone przez komornika wyjaśnienia. Odpis postanowienia wraz z wyjaśnieniami Minister Sprawiedliwości dołącza do akt osobowych komornika.

7. Minister Sprawiedliwości, na wniosek zainteresowanego, zarządza usunięcie z akt osobowych komornika dokumentów, o których mowa w ust. 6, po upływie 5 lat od dnia wytknięcia uchybienia. Jeżeli jednak przed upływem tego okresu nastąpiło kolejne wytknięcie uchybienia, dopuszczalne jest tylko jednoczesne usunięcie wszystkich dokumentów.

8. O usunięciu z akt osobowych komornika dokumentów, o których mowa w ust. 6, Minister Sprawiedliwości zawiadamia Krajową Radę Komorniczną.

Art. 167. 1. Organami nadzoru administracyjnego są:

1) Minister Sprawiedliwości;

- 2) prezesi właściwych sądów apelacyjnych;
- 3) prezesi właściwych sądów okręgowych;
- 4) prezesi właściwych sądów rejonowych.

2. Prezesi właściwych sądów apelacyjnych, sądów okręgowych oraz sądów rejonowych, w ramach nadzoru administracyjnego, podejmują wszelkie niezbędne czynności pozwalające zapewnić prawidłowość działania komorników, których kancelarie mają siedziby na obszarze ich właściwości.

3. Organy nadzoru administracyjnego mogą żądać od organów samorządu komorniczego informacji na temat członków samorządu komorniczego w zakresie niezbędnym do realizowania ustawowych zadań.

Art. 168. 1. Czynności w ramach sprawowanego nadzoru administracyjnego są podejmowane w formie:

- 1) kontroli kancelarii;
- 2) wizytacji kancelarii, obejmującej pełną działalność kancelarii;
- 3) lustracji kancelarii, obejmującej wybrane zagadnienia z działalności kancelarii;
- 4) żądania przedstawienia akt sprawy wraz z wyjaśnieniami w celu zbadania toku postępowania;
- 5) żądania przedstawienia urządzeń ewidencyjnych lub dokumentacji księgowej wraz z wyjaśnieniami;
- 6) żądania przedstawienia dokumentów dotyczących funkcjonowania kancelarii, w szczególności zawieranych przez komornika umów, w zakresie, w jakim jest to niezbędne dla weryfikacji prawidłowości rozliczania zaliczek na wydatki, o których mowa w odrębnych przepisach.

2. Przedstawienie dokumentacji, o której mowa w ust. 1 pkt 4 i 5, odbywa się przez przesłanie kopii w postaci elektronicznej albo udostępnienie w systemie teleinformatycznym.

3. Minister Sprawiedliwości może, w drodze zarządzenia, uchylić lub zmienić zarządzenia nadzorcze prezesa właściwego sądu albo zalecenia powizytacyjne lub polustracyjne osób, o których mowa w art. 174 ust. 1, jeżeli naruszają one przepisy ustawy.

4. Zarządzenia, o których mowa w ust. 3, nie mogą dotyczyć przepisów, których stosowanie podlega kognicji sądu sprawowanej w ramach nadzoru judykacyjnego.

5. W przypadku stwierdzenia uchybień w działaniu komornika kwalifikujących się zarówno jako rażące lub uporczywe naruszenie prawa, o którym mowa w art. 19 ust. 2, oraz jako przewinienie dyscyplinarne uzasadniające wydalenie ze służby komorniczej, prezes właściwego sądu występuje do Ministra Sprawiedliwości z wnioskiem, o którym mowa w art. 19 ust. 2.

Art. 169. 1. Osoby powołane do sprawowania nadzoru nad działalnością komorników oraz organy nadzoru administracyjnego w każdym czasie mają prawo wglądu w czynności komorników, mogą żądać przedstawienia akt, wyjaśnień oraz w przypadku stwierdzenia uchybień mogą wystąpić do sądu o wydanie zarządzenia w trybie art. 759 § 2 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego.

2. Osoby powołane do sprawowania nadzoru administracyjnego nad działalnością komorników nie mogą prowadzić zajęć w ramach szkoleń organizowanych przez organy samorządu komorniczego lub podmioty, których organem założycielskim, właścicielem albo udziałowcem jest samorząd komorniczy.

Art. 170. 1. Organy nadzoru administracyjnego, sędzia wizytator lub upoważniony sędzia mogą żądać od komornika wyjaśnień w zakresie stosowanych praktyk orzeczniczych, egzekucyjnych oraz dotyczących czynności, o których mowa w art. 3 ust. 4. Komornik udziela wyjaśnień w terminie 7 dni od dnia ich zażądania.

2. Podmioty, o których mowa w ust. 1, mogą dokonywać samodzielnych ocen i ustaleń dotyczących działalności komornika albo asesora, w tym również dotyczących czynności egzekucyjnych, w zakresie niezbędnym do stwierdzenia, czy zachodzą podstawy do wszczęcia postępowania dyscyplinarnego, zawieszenia w czynnościach lub odwołania komornika albo asesora z zajmowanego stanowiska oraz w zakresie niezbędnym do stwierdzenia, czy działanie komornika lub asesora stanowiło rażące lub uporczywe naruszenie przepisów prawa.

Art. 171. Nadzór zwierzchni nad działalnością komorników sprawuje Minister Sprawiedliwości.

Art. 172. 1. Nadzór zwierzchni nad działalnością komorników Minister Sprawiedliwości sprawuje we własnym zakresie oraz za pośrednictwem prezesów właściwych sądów rejonowych, prezesów właściwych sądów okręgowych, prezesów właściwych sądów apelacyjnych, sędziów wizytatorów oraz osób, o których mowa w ust. 3.

2. Uprawnienia nadzorcze Ministra Sprawiedliwości nad działalnością komorników obejmują:

- 1) zawieszenie komornika w czynnościach;
- 2) odwołanie komornika z zajmowanego stanowiska;

- 3) wszczynanie postępowań dyscyplinarnych;
- 4) podejmowanie lub zlecanie innym organom nadzoru administracyjnego podjęcia czynności, o których mowa w art. 168 ust. 1;
- 5) zawieszenie asesora lub aplikanta w czynnościach;
- 6) inne środki określone w przepisach prawa.

3. Czynności w sprawach odwołania komornika z zajmowanego stanowiska z przyczyn, o których mowa w art. 19 ust. 2 pkt 1–4, oraz sprawach dyscyplinarnych są podejmowane przez sędziów i referendarzy sądowych delegowanych do Ministerstwa Sprawiedliwości w trybie art. 77 § 1 pkt 2 i art. 151a § 5 pkt 2 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2018 r. poz. 23, 3, 5, 106 i 138) oraz prokuratorów delegowanych do Ministerstwa Sprawiedliwości w trybie art. 106 § 1 ustawy z dnia 28 stycznia 2016 r. – Prawo o prokuraturze (Dz. U. z 2017 r. poz. 1767 oraz z 2018 r. poz. 5).

4. Wgląd do akt spraw egzekucyjnych udostępnianych Ministrowi Sprawiedliwości mają wyłącznie osoby, o których mowa w ust. 3.

Art. 173. 1. Nadzór zwierzchni nad działalnością komorników w zakresie kontroli finansowej Minister Sprawiedliwości sprawuje przez podległe mu służby oraz upoważnione osoby i instytucje.

2. O terminie kontroli finansowej kancelarii zleconej przez Ministra Sprawiedliwości zawiadamia się naczelnika urzędu skarbowego właściwego ze względu na siedzibę kancelarii, który upoważnia swojego pracownika do udziału w tej kontroli.

3. Udział pracownika, o którym mowa w ust. 2, polega na zbadaniu prawidłowości rozliczania przez komornika uzyskanych opłat egzekucyjnych.

Art. 174. 1. Organy nadzoru administracyjnego, z wyłączeniem prezesa właściwego sądu rejonowego, mogą w każdym czasie zlecić sędziemu wizytatorowi przeprowadzenie wizytacji lub lustracji w określonej kancelarii lub zbadanie toku postępowania w konkretnej sprawie.

2. W uzasadnionych przypadkach organy nadzoru administracyjnego mogą zlecić osobie upoważnionej, wyspecjalizowanej instytucji lub jednostce organizacyjnej przeprowadzenie lustracji w zakresie kontroli finansowej i księgowej.

Art. 175. 1. Nadzór administracyjny jest sprawowany w pierwszej kolejności przez prezesa właściwego sądu rejonowego (nadzór odpowiedzialny). Nadzór odpowiedzialny polega na:

- 1) ocenie szybkości, sprawności i rzetelności postępowania przez badanie, czy w konkretnych sprawach nie zachodzi nieuzasadniona przewlekłość w podejmowaniu czynności;
- 2) kontrolowaniu prawidłowości prowadzenia biurowości i rachunkowości kancelarii, zwłaszcza w zakresie ustalenia, czy nie wystąpiły niedobory finansowe;
- 3) badaniu kultury pracy, w tym przestrzegania wyznaczonych terminów czynności i przyjmowania interesantów oraz utrzymywania kancelarii na poziomie odpowiednim do godności urzędu i posiadanych środków;
- 4) badaniu dopuszczalności przyjmowania przez komornika spraw z wyboru wierzyciela;
- 5) badaniu prawidłowości powierzania czynności asesorum;
- 6) gromadzeniu i analizowaniu informacji o sygnalizacjach naruszeń prawa, o których mowa w art. 166 ust. 2, oraz wytknięciach uchybień, o których mowa w art. 166 ust. 4;
- 7) badaniu, czy pobierane przez komornika należności są zgodne z obowiązującymi przepisami prawa;
- 8) podejmowaniu decyzji w przedmiocie wyrażenia zgody, o której mowa w art. 40 ust. 2;
- 9) stosowaniu innych środków prawnych określonych w przepisach prawa.

2. Uprawnienia nadzorcze prezesa właściwego sądu rejonowego obejmują:

- 1) zawiadamianie sądu o potrzebie wydania komornikowi zarządzeń w trybie art. 759 § 2 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego;
- 2) badanie prawidłowości realizacji zarządzeń sądu wydanych w trybie art. 759 § 2 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego;
- 3) występowanie do Ministra Sprawiedliwości z wnioskiem o odwołanie komornika z zajmowanego stanowiska;
- 4) wszczynanie postępowań dyscyplinarnych;
- 5) kierowanie komorników i asesorów na badania lekarskie, o których mowa w art. 26 i art. 141;
- 6) odsuwanie komorników od czynności;

- 7) rozpoznawanie skarg dotyczących działalności komorników, niestanowiących przedmiotu rozpoznania sądu w trybie art. 767 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego;
- 8) analizowanie sprawozdań, o których mowa w art. 186 ust. 1.

Art. 176. 1. W zakresie nadzoru odpowiedzialnego prezes właściwego sądu rejonowego, w razie potrzeby, nie rzadziej jednak niż raz na 2 lata, przeprowadza kontrolę kancelarii osobiście lub przez wyznaczonego sędziego wykazującego szczególną znajomość spraw z zakresu postępowania egzekucyjnego i przy pomocy księgowego, a w zakresie kontroli finansowej – przez upoważnioną osobę lub wyspecjalizowaną instytucję.

2. Komornika, którego kancelaria ma być poddana okresowej kontroli, zawiadamia się o jej terminie, co najmniej na 3 dni przed jej rozpoczęciem. W pozostałych przypadkach komornik nie jest zawiadamiany o terminie kontroli.

3. W ramach prowadzonej kontroli prezes właściwego sądu rejonowego jest uprawniony do żądania od komornika wyjaśnień oraz wydawania zarządzeń, których nieprzestrzeganie może stanowić podstawę wszczęcia postępowania dyscyplinarnego lub odwołania komornika z zajmowanego stanowiska.

4. W uzasadnionych przypadkach prezes właściwego sądu rejonowego może zlecić przeprowadzenie kontroli, o której mowa w ust. 1, biegłemu rewidentowi, specjalście z danej dziedziny lub innej wyspecjalizowanej instytucji. W tym celu prezes sądu może wystąpić do Ministra Sprawiedliwości z wnioskiem o przyznanie niezbędnych środków na pokrycie przewidzianych kosztów kontroli.

5. Prezes właściwego sądu rejonowego informuje naczelnika urzędu skarbowego właściwego ze względu na siedzibę kancelarii o kontroli kancelarii, co najmniej na 7 dni roboczych przed dniem jej rozpoczęcia. W przypadku kontroli doraźnej termin ten może ulec skróceniu. Upoważniony pracownik urzędu skarbowego może wziąć udział w tej kontroli. Do udziału upoważnionego pracownika urzędu skarbowego w kontroli przepis art. 173 ust. 3 stosuje się odpowiednio.

6. Jeżeli zachodzi konieczność przeprowadzenia kontroli, o której mowa w ust. 1, a prezes właściwego sądu rejonowego nie jest w stanie wyznaczyć sędziego wykazującego szczególną znajomość spraw z zakresu postępowania egzekucyjnego spośród sędziów podległego mu sądu, prezes właściwego sądu rejonowego występuje do prezesa właściwego sądu okręgowego o wyznaczenie sędziego wizytatora, który przeprowadzi kontrolę kancelarii. W uzasadnionych przypadkach prezes właściwego sądu rejonowego może również wystąpić do prezesa właściwego sądu okręgowego o wyznaczenie inspektora do spraw biurowości celem przeprowadzenia kontroli kancelarii w stosownym zakresie.

Art. 177. W przypadku bardzo dobrych wyników poprzedniej kontroli kancelarii, wykonania zarządzeń pokontrolnych i niebudzących zastrzeżeń wyników nadzoru judykacyjnego w danym roku prezes właściwego sądu okręgowego, na wniosek prezesa właściwego sądu rejonowego, może zarządzić odstąpienie od przeprowadzenia kolejnej kontroli. W takim przypadku prezes właściwego sądu rejonowego sporządza sprawozdanie z wyników nadzoru administracyjnego, a kolejna kontrola kancelarii odbywa się najpóźniej po upływie 3 lat od poprzedniej.

Art. 178. Minister Sprawiedliwości, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych, określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy tryb przeprowadzania kontroli, o których mowa w art. 173 ust. 2 i art. 176 ust. 1, w tym składy zespołów do ich przeprowadzania, formularze protokołu wyników kontroli i sprawozdania z wyników nadzoru administracyjnego, biorąc pod uwagę potrzebę efektywnego wykonywania uprawnień nadzorczych.

Art. 179. Prezes właściwego sądu rejonowego w terminie 30 dni rozpatruje skargi na komornika niestanowiące przedmiotu rozpoznania sądu w trybie art. 767 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego. Skargi stanowiące przedmiot rozpoznania sądu prezes niezwłocznie przekazuje właściwemu komornikowi.

Art. 180. 1. Prezes właściwego sądu rejonowego składa corocznie prezesowi właściwego sądu okręgowego, w terminie do końca marca kolejnego roku kalendarzowego, sprawozdanie obejmujące informacje, o których mowa w art. 175 ust. 1 pkt 6.

2. Prezes właściwego sądu okręgowego przekazuje corocznie Ministrowi Sprawiedliwości, w terminie do końca czerwca kolejnego roku kalendarzowego, zbiorcze dane obejmujące informacje, o których mowa w art. 175 ust. 1 pkt 6.

Art. 181. Uprawnienia nadzorcze prezesa właściwego sądu okręgowego obejmują:

- 1) wszczynanie postępowań dyscyplinarnych;
- 2) zlecanie przeprowadzenia wizytacji lub lustracji kancelarii;
- 3) kierowanie komorników i asesorów na badania lekarskie, o których mowa w art. 26 i art. 141;
- 4) występowanie do Ministra Sprawiedliwości z wnioskiem o odwołanie komornika z zajmowanego stanowiska;
- 5) stosowanie innych środków prawnych określonych w przepisach prawa.

Art. 182. Uprawnienia nadzorcze prezesa właściwego sądu apelacyjnego obejmują:

- 1) wszczynanie postępowań dyscyplinarnych;

- 2) zlecenie przeprowadzenia wizytacji lub lustracji kancelarii;
- 3) zawieszanie asesorów w czynnościach;
- 4) podejmowanie czynności związanych z odwołaniem asesora z zajmowanego stanowiska, w szczególności w przypadku uporczywego lub rażącego naruszenia przepisów prawa;
- 5) zawieszanie aplikantów w czynnościach;
- 6) podejmowanie czynności związanych ze skreśleniem aplikanta z listy aplikantów komorniczych;
- 7) podejmowanie, w przypadkach, o których mowa w ustawie, decyzji w przedmiocie zastępstwa komornika;
- 8) podejmowanie decyzji związanych z zatrudnianiem przez komorników aplikantów i asesorów;
- 9) kierowanie komorników i asesorów na badania lekarskie, o których mowa w art. 26 i art. 141;
- 10) występowanie do Ministra Sprawiedliwości z wnioskiem o odwołanie komornika z zajmowanego stanowiska;
- 11) analizowanie sprawozdań, o których mowa w art. 186 ust. 1;
- 12) stosowanie innych środków prawnych określonych w przepisach prawa.

Art. 183. 1. W ramach zlecenia, o którym mowa w art. 174 ust. 1, sędziemu wizytatorowi przysługują uprawnienia do:

- 1) przeprowadzania wizytacji lub lustracji kancelarii;
- 2) kontrolowania realizacji zaleceń powizytacyjnych;
- 3) kontrolowania wykonania zarządzeń wydanych w trybie art. 759 § 2 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego;
- 4) podjęcia czynności, o których mowa w art. 168 ust. 1 pkt 4–6;
- 5) wydawania wiążących zaleceń w zakresie stosowanych przez komornika praktyk;
- 6) stosowania innych środków prawnych określonych w przepisach prawa.

2. W ramach wykonywanych obowiązków sędziemu wizytatorowi przysługuje uprawnienie do wszczynania postępowań dyscyplinarnych.

3. W przypadku stwierdzenia uchybień w działaniu komornika kwalifikujących się zarówno jako rażące lub uporczywe naruszenie prawa, o którym mowa w art. 19 ust. 2, oraz jako przewinienie dyscyplinarne uzasadniające wydalenie ze służby komorniczej, sędzia wizytator występuje do prezesa właściwego sądu okręgowego z informacją o istnieniu podstaw do złożenia wniosku, o którym mowa w art. 19 ust. 2.

Art. 184. Obowiązki sędziego wizytatora sprawującego nadzór nad komornikami w Ministerstwie Sprawiedliwości lub sądzie powszechnym może pełnić sędzia sądu rejonowego mający przynajmniej czteroletnie doświadczenie orzecznicze w sprawach egzekucyjnych.

Art. 185. 1. Wizytacji lub lustracji kancelarii nie może przeprowadzać sędzia wizytator będący małżonkiem, krewnym albo powinowatym nadzorowanego komornika lub pozostający z tym komornikiem w takim stosunku prawnym lub faktycznym, że może to budzić uzasadnione wątpliwości co do bezstronności sędziego wizytatora.

2. Ten sam sędzia wizytator nie może przeprowadzać dwóch kolejnych wizytacji tej samej kancelarii.

Art. 186. 1. Komornik jest obowiązany złożyć przed dniem 1 lutego każdego roku roczne sprawozdanie ze swojej działalności.

2. Sprawozdanie z działalności komornik składa prezesowi właściwego sądu apelacyjnego, a kopię tego sprawozdania przekazuje prezesowi właściwego sądu okręgowego, prezesowi właściwego sądu rejonowego oraz radzie właściwej izby komorniczej.

3. Minister Sprawiedliwości, po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Komorniczej, określi, w drodze rozporządzenia, zakres rocznego sprawozdania z działalności komornika, biorąc pod uwagę, że dane zawarte w sprawozdaniu powinny umożliwić efektywne wykonywanie uprawnień nadzorczych, jak również zapewnić możliwość oceny stanu egzekucji w obszarze właściwości sądu apelacyjnego, w szczególności pod kątem sprawności i skuteczności egzekucji oraz występujących tendencji w zakresie ruchu spraw prowadzonych przez komorników.

Art. 187. Minister Sprawiedliwości, po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Komorniczej, określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady prowadzenia biurowości, rachunkowości i ewidencji operacji finansowych kancelarii, uwzględniając potrzebę szczegółowej ewidencji spraw prowadzonych w kancelarii, uwidocznienia przebiegu czynności oraz zapewnienia przejrzystości i rzetelności wszystkich wpisów i operacji finansowych dokonywanych przez komornika, a także stworzenia możliwości kontroli poprawności i uczciwości dokonywanych operacji finansowych.

Art. 188. 1. Krajowa Rada Komornicza sprawuje nadzór nad komornikami niezależnie od nadzoru sprawowanego przez Ministra Sprawiedliwości i prezesów właściwych sądów.

2. Nadzór Krajowej Rady Komorniczej polega na:

- 1) ocenie szybkości, sprawności i rzetelności postępowania przez badanie, czy w konkretnych sprawach nie zachodzi nieuzasadniona przewlekłość w podejmowaniu czynności;
- 2) kontrolowaniu prawidłowości prowadzenia biurowości i rachunkowości kancelarii, zwłaszcza w zakresie ustalenia, czy nie wystąpiły niedobory finansowe;
- 3) badaniu kultury pracy, w tym przestrzegania wyznaczonych terminów czynności i przyjmowania interesantów oraz utrzymywania kancelarii na poziomie odpowiednim do godności urzędu i posiadanych środków;
- 4) badaniu dopuszczalności przyjmowania przez komornika spraw z wyboru wierzyciela;
- 5) badaniu prawidłowości powierzania czynności asesorum;
- 6) badaniu przestrzegania zasad etyki zawodowej przez członków samorządu komorniczego;
- 7) badaniu przestrzegania przez członków samorządu komorniczego obowiązujących uchwał organów samorządu.

3. Krajowa Rada Komornicza, sprawując nadzór nad komornikami, działa przez Prezesa Krajowej Rady Komorniczej oraz komorników wizytatorów.

4. W ramach sprawowanego nadzoru wewnętrznego samorządu komorniczego czynności są podejmowane w formie:

- 1) wizytacji, obejmującej pełną działalność kancelarii;
- 2) lustracji, obejmującej wybrane zagadnienia z działalności kancelarii;
- 3) żądania przedstawienia akt sprawy wraz z wyjaśnieniami;
- 4) żądania przedstawienia urzędów ewidencyjnych lub dokumentacji księgowej wraz z wyjaśnieniami.

5. Do sprawowania nadzoru w zakresie, o którym mowa w ust. 2 pkt 6 i 7, są upoważnione również rady właściwych izb komorniczych.

Art. 189. Czynności, o których mowa w art. 188 ust. 4, wykonuje we własnym zakresie rzecznik dyscyplinarny. W ramach wykonywanych obowiązków rzecznikowi dyscyplinarnemu przysługują uprawnienia, o których mowa w art. 170 ust. 2.

Art. 190. 1. Komorników wizytatorów działających przy danej izbie komorniczej powołuje spośród jej członków, w drodze uchwały, Krajowa Rada Komornicza na trzyletnią kadencję.

2. Krajowa Rada Komornicza ustala, w drodze uchwały, na wniosek rady właściwej izby komorniczej, liczbę komorników wizytatorów działających przy poszczególnych izbach komorniczych.

3. Krajowa Rada Komornicza przesyła Ministrowi Sprawiedliwości odpis uchwały, o której mowa w ust. 1, w terminie 7 dni od dnia jej podjęcia. Minister Sprawiedliwości, mając na względzie interes publiczny i dobro wymiaru sprawiedliwości, może w terminie 21 dni od dnia otrzymania uchwały wnieść sprzeciw. Na sprzeciw Ministra Sprawiedliwości skarga do sądu administracyjnego nie przysługuje.

Art. 191. 1. Komornikiem wizytatorem może zostać komornik posiadający co najmniej 5-letni staż nienagannej służby na stanowisku komornika, wobec którego nie toczy się postępowanie dyscyplinarne oraz który ukończył wyższe studia prawnicze w Rzeczypospolitej Polskiej i uzyskał tytuł magistra lub zagraniczne studia prawnicze uznane w Rzeczypospolitej Polskiej. W przypadku dwukrotnego wyknięcia uchybienia w trybie art. 166 ust. 4, komornik przez 4 lata od dnia wyknięcia ostatniego uchybienia nie może pełnić funkcji komornika wizytatora.

2. Komornikiem wizytatorem nie może zostać komornik, który w ciągu 4 lat przed powołaniem został odwołany ze składu komisji dyscyplinarnej z przyczyn, o których mowa w art. 232 ust. 1 pkt 3.

Art. 192. Powołanie na funkcję komornika wizytatora wygasa w przypadku:

- 1) śmierci;
- 2) wygaśnięcia powołania na stanowisko komornika z mocy prawa lub odwołania komornika z zajmowanego stanowiska;
- 3) zrzeczenia się funkcji;
- 4) upływu kadencji;
- 5) prawomocnego ukarania karą dyscyplinarną, o której mowa w art. 224 ust. 1 pkt 2–5;

6) dwukrotnego wytknięcia uchybienia w trybie art. 166 ust. 4.

Art. 193. 1. Wizytacji kancelarii mających siedzibę na obszarze danej izby komorniczej dokonują działający przy niej komornicy wizytatorzy. Przedmiotem wizytacji są zagadnienia, o których mowa w art. 188 ust. 2.

2. Wizytację kancelarii przeprowadza się co najmniej raz na 2 lata.

3. Harmonogram wizytacji kancelarii ustala, raz w roku, rada właściwej izby komorniczej.

4. Harmonogram wizytacji kancelarii rada właściwej izby komorniczej przesyła w terminie 14 dni od dnia jego ustalenia Krajowej Radzie Komorniczej.

5. W razie potrzeby Krajowa Rada Komornicza, rada właściwej izby komorniczej, rzecznik dyscyplinarny lub Minister Sprawiedliwości może zlecić komornikowi wizytatorowi wizytację lub lustrację określonej kancelarii.

6. Wizytacji lub lustracji kancelarii nie może przeprowadzać komornik wizytator będący małżonkiem, krewnym albo powinowatym nadzorowanego komornika lub pozostający z tym komornikiem w takim stosunku prawnym lub faktycznym, że może to budzić uzasadnione wątpliwości co do bezstronności komornika wizytatora.

7. Ten sam komornik wizytator nie może przeprowadzać dwóch kolejnych wizytacji tej samej kancelarii.

Art. 194. 1. Rada właściwej izby komorniczej przekazuje Krajowej Radzie Komorniczej po dwa egzemplarze protokołów wizytacji i poleceń powizytacyjnych oraz sprawozdania zbiorcze kancelarii, a także odpisy uchwał i protokołów walnych zgromadzeń izb komorniczych.

2. Rada właściwej izby komorniczej przekazuje prezesowi właściwego sądu okręgowego odpisy protokołów wizytacji i poleceń powizytacyjnych, o których mowa w ust. 1.

3. Polecenia powizytacyjne, o których mowa w ust. 1, i wnioski z wizytacji stanowią dla Krajowej Rady Komorniczej i rad izb komorniczych materiał do obowiązkowego, stałego szkolenia komorników i asesorów.

Rozdział 10

Samorząd komorniczy

Art. 195. 1. Komornicy i asesorzy tworzą samorząd komorniczy.

2. Do zadań samorządu komorniczego należy w szczególności:

- 1) wspieranie organów nadzoru administracyjnego w zakresie pieczy nad sumiennym pełnieniem służby przez komorników oraz należytym wykonywaniem obowiązków przez asesorów i aplikantów;
- 2) udział w zapewnianiu warunków do wykonywania ustawowych zadań komorników;
- 3) reprezentowanie komorników i asesorów;
- 4) doskonalenie zawodowe komorników i asesorów oraz udział w kształceniu aplikantów;
- 5) ustalanie i krzewienie zasad etyki zawodowej oraz dbałość o ich przestrzeganie;
- 6) prowadzenie badań w zakresie funkcjonowania egzekucji sądowej.

Art. 196. 1. Organami samorządu komorniczego są:

- 1) Krajowa Rada Komornicza;
- 2) Krajowa Komisja Rewizyjna;
- 3) izby komornicze.

2. Nie można łączyć członkostwa w pochodzących z wyboru organach samorządu komorniczego.

3. Krajowa Rada Komornicza i izby komornicze posiadają osobowość prawną.

4. Samorząd komorniczy i jego organy nie mogą prowadzić działalności gospodarczej ani posiadać w spółce prawa handlowego więcej niż 10% akcji lub udziałów przedstawiających więcej niż 10% kapitału zakładowego.

Art. 197. Krajowa Rada Komornicza jest reprezentantem samorządu komorniczego.

Art. 198. 1. Członków Krajowej Rady Komorniczej wybierają walne zgromadzenia izb komorniczych, po 4 z każdej izby komorniczej, przy czym jednego z nich wybiera się spośród asesorów.

2. Członkowie Krajowej Rady Komorniczej są powoływani na okres 3 lat, najwyżej na 2 kolejne kadencje, i nie mogą być ponownie powołani przed upływem 5 lat od dnia zakończenia pełnienia tej funkcji.

3. Kadencja asesora powołanego do Krajowej Rady Komorniczej wygasa również w przypadku skreślenia z wykazu asesorów komorniczych lub powołania na stanowisko komornika. Rozwiązanie z asesorem powołanym do Krajowej Rady Komorniczej stosunku pracy, o którym mowa w art. 135, wymaga uprzedniej zgody walnego zgromadzenia izby komorniczej, które dokonało jego wyboru.

Art. 199. Krajowa Rada Komornicza wybiera Prezesa Krajowej Rady Komorniczej i wiceprezesa Krajowej Rady Komorniczej spośród swoich członków będących komornikami w głosowaniu tajnym. Odpisy uchwał przesyła się Ministrowi Sprawiedliwości.

Art. 200. 1. Uchwały Krajowej Rady Komorniczej są wykonywane przez jej prezesa lub jej wyznaczonych członków.

2. Krajowa Rada Komornicza dokonuje na posiedzeniu podziału czynności między swoich członków oraz uchwała regulamin swojej pracy. Dokumenty te Krajowa Rada Komornicza doręcza Ministrowi Sprawiedliwości i radom izb komorniczych.

3. Oświadczenia woli w sprawach majątkowych Krajowa Rada Komornicza składa w formie uchwały.

4. Uchwały Krajowej Rady Komorniczej zapadają zwykłą większością głosów w obecności co najmniej połowy jej członków. W przypadku równej liczby głosów decyduje głos przewodniczącego posiedzenia.

Art. 201. Prezes Krajowej Rady Komorniczej reprezentuje ją na zewnątrz, kieruje jej pracami i przewodniczy na posiedzeniach. W przypadku nieobecności Prezesa Krajowej Rady Komorniczej jego obowiązki wykonuje wiceprezes Krajowej Rady Komorniczej.

Art. 202. 1. Do zakresu działania Krajowej Rady Komorniczej należy:

- 1) wyrażanie opinii w sprawach dotyczących biurowości i rachunkowości obowiązujących w kancelariach i innych sprawach dotyczących przepisów regulujących organizację i funkcjonowanie komorników;
- 2) wyrażanie opinii w sprawach zmian przepisów dotyczących egzekucji, wykonywania postanowienia o udzieleniu zabezpieczenia i funkcjonowania komorników;
- 3) wyrażanie opinii w sprawach przedstawianych przez Ministra Sprawiedliwości lub organy samorządu komorniczego;
- 4) uchwalanie, po zasięgnięciu opinii walnych zgromadzeń izb komorniczych, zasad etyki zawodowej;
- 5) współdziałanie w organizowaniu egzaminu komorniczego;
- 6) uchwalanie budżetu Krajowej Rady Komorniczej i określanie udziału poszczególnych izb komorniczych w pokrywaniu jej wydatków budżetowych;
- 7) ustalanie wysokości zryczałtowanych kosztów postępowania dyscyplinarnego prowadzonego przez rzecznika dyscyplinarnego i komisję dyscyplinarną;
- 8) wyznaczanie komorników wizytatorów działających przy poszczególnych izbach komorniczych;
- 9) przedstawianie Ministrowi Sprawiedliwości kandydatów na rzecznika dyscyplinarnego wraz z opinią o poszczególnych kandydatach;
- 10) opiniowanie kandydatów na zastępców rzecznika dyscyplinarnego;
- 11) uchwalanie regulaminu działania Krajowej Rady Komorniczej oraz ramowego regulaminu działania rad izb komorniczych, ze szczególnym uwzględnieniem procedury podejmowania uchwał oraz kwestii reprezentowania tych organów;
- 12) uchwalanie ramowego regulaminu obrad walnych zgromadzeń izb komorniczych;
- 13) współpraca z organizacjami komorników innych krajów;
- 14) wydawanie czasopisma zawodowego;
- 15) przechowywanie akt spraw, w których postępowanie zostało zakończone, oraz zamkniętych urzędzeń ewidencyjnych;
- 16) prowadzenie strony internetowej Krajowej Rady Komorniczej w celu zamieszczania wymaganych przez przepisy prawa ogłoszeń i informacji;
- 17) współpraca z sądem prowadzącym elektroniczne postępowanie upominawcze w zakresie prowadzenia i aktualizowania listy komorników, zasad potwierdzania danych do weryfikacji podpisu elektronicznego używanego przez komornika, umożliwiających dostęp do elektronicznych tytułów wykonawczych i ich weryfikację oraz sądami prowadzącymi postępowania wieczystoksięgowe w zakresie identyfikacji komorników;
- 18) współpraca z podmiotem prowadzącym system teleinformatyczny obsługujący zajęcie wierzytelności z rachunku bankowego;
- 19) utworzenie i prowadzenie systemu teleinformatycznego obsługującego elektroniczne licytacje publiczne;
- 20) wykonywanie innych czynności przewidzianych przepisami prawa.

2. Podjęcie uchwał w sprawach wymienionych w ust. 1 pkt 6, 11 i 12 wymaga zasięgnięcia opinii rad izb komorniczych.

3. Krajowa Rada Komornicza składa Ministrowi Sprawiedliwości raz w roku, w terminie do dnia 31 marca, informację o stanie egzekucji.

Art. 203. 1. Krajowa Rada Komornicza potwierdza dane do weryfikacji podpisu elektronicznego używanego przez komornika w postępowaniu egzekucyjnym.

2. Minister Sprawiedliwości, po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Komorniczej, określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe czynności Krajowej Rady Komorniczej umożliwiające komornikom prowadzenie egzekucji na podstawie elektronicznego tytułu wykonawczego oraz szczegółowe czynności komornika w egzekucji prowadzonej na podstawie elektronicznego tytułu wykonawczego, kierując się potrzebą przyspieszenia postępowania egzekucyjnego prowadzonego w tym trybie, oraz sposób wykonywania czynności przy użyciu systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 158 ust. 1, mając na względzie bezpieczeństwo posługiwania się dokumentami w postaci elektronicznej, dostępność akt egzekucyjnych dla stron postępowania egzekucyjnego, sprawność postępowania egzekucyjnego oraz zapewnienie możliwości jednoznacznej identyfikacji dłużnika.

Art. 204. 1. Krajowa Komisja Rewizyjna kontroluje działalność finansową Krajowej Rady Komorniczej.

2. Członków Krajowej Komisji Rewizyjnej wybierają spośród komorników walne zgromadzenia izb komorniczych, po 1 z każdej izby komorniczej.

3. Członkowie Krajowej Komisji Rewizyjnej są powoływani na okres 4 lat, najwyżej na 2 kolejne kadencje.

4. Przewodniczący Krajowej Komisji Rewizyjnej informuje Krajową Radę Komorniczą oraz rady izb komorniczych o wynikach przeprowadzonych kontroli oraz ma prawo uczestniczyć w posiedzeniach Krajowej Rady Komorniczej. W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości Przewodniczący Krajowej Komisji Rewizyjnej informuje również Ministra Sprawiedliwości.

Art. 205. 1. Izbę komorniczą tworzą komornicy prowadzący kancelarie w obszarze apelacji i asesorzy zatrudnieni w tych kancelariach.

2. Siedzibą izby komorniczej jest miejscowość, w której siedzibę ma sąd apelacyjny.

3. Członkostwo w izbie komorniczej powstaje z dniem złożenia przez komornika ślubowania i ustaje z dniem odwołania komornika z zajmowanego stanowiska albo wygaśnięcia powołania na stanowisko komornika z mocy prawa. Z dniem odwołania komornika z zajmowanego stanowiska albo wygaśnięcia powołania na stanowisko komornika z mocy prawa komornik przestaje pełnić wszelkie funkcje w organach samorządu komorniczego.

4. Przepis ust. 3 stosuje się odpowiednio do asesorów.

Art. 206. Organami izby komorniczej są:

- 1) walne zgromadzenie izby komorniczej;
- 2) rada izby komorniczej;
- 3) komisja rewizyjna.

Art. 207. 1. Walne zgromadzenia izby komorniczej dzielą się na zwyczajne i nadzwyczajne.

2. Zwyczajne walne zgromadzenie izby komorniczej zwołuje rada izby komorniczej w pierwszym kwartale każdego roku.

3. Nadzwyczajne walne zgromadzenie izby komorniczej jest zwoływane z inicjatywy Krajowej Rady Komorniczej, na podstawie uchwały rady izby komorniczej, na wniosek komisji rewizyjnej albo co najmniej 1/5 członków danej izby komorniczej.

4. W walnym zgromadzeniu izby komorniczej ma obowiązek uczestniczyć każdy członek danej izby komorniczej.

5. Asesorzy nie mogą brać udziału w głosowaniu w sprawach, o których mowa w art. 208 ust. 1 pkt 5 i 6.

6. W walnym zgromadzeniu izby komorniczej mają prawo uczestniczyć aplikanci, jednakże nie mogą brać udziału w głosowaniu.

Art. 208. 1. Do kompetencji walnego zgromadzenia izby komorniczej należy:

- 1) wybór przewodniczącego rady izby komorniczej spośród komorników;
- 2) wybór wiceprzewodniczącego oraz pozostałych członków rady izby komorniczej spośród komorników i asesorów;
- 3) wybór członków Krajowej Rady Komorniczej;

- 4) zatwierdzanie – po wysłuchaniu wniosków komisji rewizyjnej – rocznego sprawozdania przedstawianego przez radę izby komorniczej i zamknięcie okresu rachunkowego;
- 5) uchwalanie budżetu izby komorniczej;
- 6) ustalanie wysokości składek miesięcznych na potrzeby organów samorządu komorniczego;
- 7) uchwalanie składek na określone cele;
- 8) uchwalanie regulaminu działania rady izby komorniczej oraz regulaminu obrad walnego zgromadzenia izby komorniczej;
- 9) wyrażanie opinii o propozycjach Krajowej Rady Komorniczej dotyczących zasad etyki zawodowej;
- 10) wyrażanie opinii, na wniosek Ministra Sprawiedliwości, w innych sprawach dotyczących komorników.

2. Walne zgromadzenie izby komorniczej wybiera przewodniczącego zgromadzenia i uchwała regulamin swojego działania w głosowaniu jawnym.

3. Walne zgromadzenie izby komorniczej podejmuje uchwały w innych sprawach niż określone w ust. 2 w głosowaniu tajnym.

Art. 209. 1. Decyzje walnego zgromadzenia izby komorniczej zapadają w formie uchwał. Odpisy uchwał w sprawach, o których mowa w art. 208 ust. 1 pkt 1–3, przesyła się Ministrowi Sprawiedliwości.

2. Do ważności uchwał walnego zgromadzenia izby komorniczej wymagana jest obecność co najmniej połowy członków izby komorniczej. Uchwały są podejmowane zwykłą większością głosów.

3. W przypadku głosowania nad uchwałami w sprawach, o których mowa w art. 208 ust. 1 pkt 5 i 6, przy ustalaniu obecności członków i większości głosów nie uwzględnia się asesorów biorących udział w walnym zgromadzeniu izby komorniczej.

Art. 210. 1. Rada izby komorniczej działa w siedzibie izby komorniczej i składa się z:

- 1) 7 członków – w izbach liczących do 150 komorników,
- 2) 9 członków – w izbach liczących powyżej 150 komorników

– w tym z przewodniczącego i wiceprzewodniczącego rady izby komorniczej.

2. Rada izby komorniczej na posiedzeniu dokonuje podziału czynności między swoich członków oraz uchwała regulamin swojej pracy. Dokumenty te rada izby komorniczej doręcza wszystkim członkom danej izby komorniczej i Krajowej Radzie Komorniczej.

3. Członkowie rady izby komorniczej są powoływani na okres 3 lat, najwyżej na 2 kolejne kadencje, i nie mogą być ponownie powołani przed upływem 5 lat od dnia zakończenia pełnienia tej funkcji.

4. W skład rady izby komorniczej wchodzi jeden asesor. Przepis art. 198 ust. 3 stosuje się odpowiednio.

Art. 211. 1. Rada izby komorniczej reprezentuje izbę komorniczą.

2. Przewodniczący rady izby komorniczej reprezentuje ją na zewnątrz, kieruje jej pracami i przewodniczy na posiedzeniach. W przypadku nieobecności przewodniczącego rady izby komorniczej, jego obowiązki wykonuje wiceprzewodniczący rady izby komorniczej.

3. Uchwały rady izby komorniczej są wykonywane przez przewodniczącego rady izby komorniczej lub wyznaczonych członków.

4. Oświadczenia woli w sprawach majątkowych rada izby komorniczej składa w formie uchwały.

5. Uchwały rady izby komorniczej zapadają zwykłą większością głosów w obecności co najmniej połowy jej członków. W przypadku równej liczby głosów decyduje głos przewodniczącego posiedzenia.

Art. 212. 1. Do zakresu działania rady izby komorniczej należy:

- 1) wyrażanie opinii w sprawie powoływania i odwoływania komorników i asesorów;
- 2) nadzór nad przestrzeganiem przez komorników i asesorów powagi i godności zawodu;
- 3) zlecanie komornikom wizytatorom dokonania wizytacji określonej kancelarii;
- 4) organizowanie doskonalenia zawodowego komorników i asesorów;
- 5) organizowanie szkolenia aplikantów;
- 6) zarząd majątkiem izby komorniczej;

- 7) zwoływanie walnych zgromadzeń izby komorniczej oraz wykonywanie uchwał tych zgromadzeń;
- 8) prowadzenie listy aplikantów komorniczych;
- 9) prowadzenie rejestrów komorników i asesorów oraz rejestru kancelarii i ich siedzib w obrębie danej izby komorniczej oraz zamieszczanie ich na stronie internetowej izby komorniczej;
- 10) wykonywanie innych czynności przewidzianych przepisami prawa i wynikających z podjętych uchwał.

2. Rada izby komorniczej przedstawia corocznie Krajowej Radzie Komorniczej informacje o liście i rejestrach, o których mowa w ust. 1 pkt 8 i 9.

Art. 213. 1. Komisja rewizyjna działająca w izbie komorniczej kontroluje działalność finansową rady izby komorniczej.

2. Przewodniczącego i czterech członków komisji rewizyjnej wybiera spośród komorników walne zgromadzenie izby komorniczej.

3. Członkowie komisji rewizyjnej są powoływani na okres 4 lat, najwyżej na 2 kolejne kadencje, i nie mogą być ponownie powołani przed upływem 5 lat od dnia zakończenia pełnienia tej funkcji.

4. Przewodniczący komisji rewizyjnej informuje Krajową Radę Komorniczą oraz radę izby komorniczej o wynikach przeprowadzonych kontroli oraz ma prawo uczestniczyć w posiedzeniach rady izby komorniczej.

Art. 214. 1. Nadzór zwierzchni nad samorządem komorniczym sprawuje Minister Sprawiedliwości.

2. Krajowa Rada Komornicza przekazuje Ministrowi Sprawiedliwości odpisy podejmowanych uchwał i protokołów posiedzeń oraz sprawozdanie roczne wraz z bilansem – w terminie 14 dni od dnia ich podjęcia lub sporządzenia.

3. Rada izby komorniczej przekazuje Ministrowi Sprawiedliwości odpisy podejmowanych uchwał i protokołów walnego zgromadzenia izby komorniczej, a także odpisy własnych uchwał i protokołów oraz sprawozdanie roczne wraz z bilansem, w terminie 14 dni od dnia ich otrzymania, podjęcia lub sporządzenia.

4. Obowiązek, o którym mowa w ust. 2 i 3, nie dotyczy uchwał o charakterze personalnym, chyba że obowiązek ich przekazania Ministrowi Sprawiedliwości wynika z przepisów ustawy.

5. Minister Sprawiedliwości może zażądać, w razie potrzeby, od Prezesa Krajowej Rady Komorniczej i rad izb komorniczych również innych dokumentów niż określone w ust. 2 i 3.

6. Organy samorządu komorniczego udzielają na żądanie Ministra Sprawiedliwości niezbędnych informacji dotyczących funkcjonowania samorządu komorniczego.

7. Minister Sprawiedliwości może zwrócić się do Krajowej Rady Komorniczej o podjęcie uchwały w sprawie należącej do zakresu jej właściwości. Uchwała Krajowej Rady Komorniczej jest podejmowana w terminie 2 miesięcy od dnia otrzymania wniosku.

Art. 215. 1. Minister Sprawiedliwości może zwrócić się do Sądu Najwyższego z wnioskiem o uchylenie sprzecznej z prawem uchwały organu samorządu komorniczego w terminie 6 miesięcy od dnia jej otrzymania.

2. Sąd Najwyższy oddala skargę lub uchyla zaskarżoną uchwałę i, w razie potrzeby, przekazuje sprawę do ponownego rozpoznania właściwemu organowi samorządu komorniczego ze wskazaniem co do sposobu jej załatwienia.

Art. 216. Krajowa Rada Komornicza na podstawie informacji przekazywanych przez rady izb komorniczych prowadzi w systemie teleinformatycznym listę komorników, listę zastępców komorników, wykaz asesorów komorniczych oraz listę aplikantów komorniczych.

Art. 217. Lista komorników zawiera następujące dane dotyczące komorników:

- 1) imię i nazwisko;
- 2) numer Powszechnego Elektronicznego Systemu Ewidencji Ludności (PESEL);
- 3) numer identyfikacji podatkowej;
- 4) nazwę sądu, przy którym działa komornik, i numer porządkowy kancelarii;
- 5) oznaczenie izby komorniczej, do której należy komornik;
- 6) datę wydania i numer decyzji o powołaniu na stanowisko komornika;
- 7) datę złożenia ślubowania;
- 8) datę wydania i numer decyzji o odwołaniu komornika z zajmowanego stanowiska;

- 9) datę zwolnienia stanowiska komornika;
- 10) datę wydania i numer postanowienia o zawieszeniu w czynnościach lub zarządzenia o odsunięciu od wykonywania czynności;
- 11) datę ustania zawieszenia w czynnościach;
- 12) datę wydania i numer zarządzenia o wyznaczeniu zastępcy danego komornika;
- 13) imię i nazwisko zastępcy komornika oraz zajmowane przez zastępcę stanowisko;
- 14) czas trwania zastępstwa komornika;
- 15) informacje o pełnieniu przez komornika obowiązków zastępcy innego komornika.

Art. 218. Lista zastępców komorników zawiera następujące dane:

- 1) imię i nazwisko zastępcy komornika oraz zajmowane przez zastępcę stanowisko;
- 2) datę wydania i numer zarządzenia o wyznaczeniu zastępcy komornika;
- 3) imię i nazwisko zastępowanego komornika;
- 4) czas trwania zastępstwa komornika.

Art. 219. Wykaz asesorów komorniczych zawiera następujące dane dotyczące asesorów:

- 1) imię i nazwisko;
- 2) numer PESEL;
- 3) oznaczenie izby komorniczej, do której należy asesor;
- 4) datę wydania i numer decyzji o powołaniu na stanowisko asesora;
- 5) datę złożenia ślubowania;
- 6) datę wydania i numer decyzji o odwołaniu asesora z zajmowanego stanowiska;
- 7) datę zwolnienia stanowiska asesora;
- 8) datę wydania i numer postanowienia o zawieszeniu w czynnościach lub zarządzenia o odsunięciu od wykonywania czynności;
- 9) datę ustania zawieszenia w czynnościach;
- 10) oznaczenie kancelarii, w której asesor jest zatrudniony;
- 11) informacje o pełnieniu przez danego asesora obowiązków zastępcy komornika.

Art. 220. Lista aplikantów komorniczych zawiera następujące dane dotyczące aplikantów:

- 1) imię i nazwisko;
- 2) numer PESEL;
- 3) datę złożenia ślubowania;
- 4) datę wydania i numer postanowienia o zawieszeniu w czynnościach;
- 5) datę ustania zawieszenia w czynnościach;
- 6) datę podjęcia i numer uchwały w sprawie wpisu na listę aplikantów komorniczych;
- 7) datę wpisu na listę aplikantów komorniczych;
- 8) datę rozpoczęcia aplikacji;
- 9) datę i numer decyzji lub uchwały o skreśleniu z listy aplikantów komorniczych albo wydaleniu z aplikacji;
- 10) datę skreślenia z listy aplikantów komorniczych;
- 11) oznaczenie kancelarii, w której aplikant jest zatrudniony.

Art. 221. 1. Krajowa Rada Komornicza na podstawie informacji przekazanych przez komisję dyscyplinarną oraz informacji przekazanych w trybie art. 166 ust. 6 ujawnia na liście komorników dane o niezatartych karach dyscyplinarnych oraz pozostających w aktach osobowych komornika odpisach postanowień zawierających wytknięcie uchybienia udzielonych w trybie art. 166 ust. 4.

2. Krajowa Rada Komornicza zapewnia sądom prowadzącym postępowania wieczystoksięgowe dostęp do list oraz wykazu, o których mowa w art. 217–219, za pośrednictwem systemu teleinformatycznego w celu automatycznej weryfikacji komorników, zastępców komorników oraz asesorów.

3. Krajowa Rada Komornicza zapewnia Ministrowi Sprawiedliwości dostęp do list oraz wykazu, o których mowa w art. 217–220, za pośrednictwem systemu teleinformatycznego.

4. Rada izby komorniczej przekazuje niezwłocznie Krajowej Radzie Komorniczej aktualne informacje, o których mowa w art. 216.

Rozdział 11

Odpowiedzialność dyscyplinarna

Art. 222. Komornik odpowiada dyscyplinarnie za następujące zawinione działania lub zaniechania (przewinienia dyscyplinarne):

- 1) naruszenie powagi lub godności urzędu albo inne uchybienie zasadom etyki zawodowej;
- 2) niewykonanie zaleceń powizytacyjnych, polustracyjnych lub pokontrolnych, jak też zarządzeń organów nadzoru administracyjnego;
- 3) wydatkowanie środków podlegających dokumentacji na działalność niezgodną z ich przeznaczeniem;
- 4) podejmowanie czynności z nieuzasadnioną zwłoką;
- 5) naruszenie właściwości określonej w art. 9 i art. 10, w szczególności zasad przyjmowania spraw z wyboru wierzyciela;
- 6) niepodjęcie lub nieterminowe podjęcie czynności, o których mowa w art. 767 § 5 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego;
- 7) brak nadzoru nad zatrudnionymi asesorami i aplikantami oraz innymi osobami, o których mowa w art. 153 ust. 1;
- 8) pozyskiwanie informacji z naruszeniem art. 761 § 1 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego;
- 9) naruszenie zasad korzystania z prawa do nieobecności, usprawiedliwiania tych nieobecności albo korzystania z wyznaczonego zastępcy komornika określonych w art. 39–41 i art. 43;
- 10) odmowę podjęcia obowiązków zastępcy komornika w przypadkach, o których mowa w art. 43 ust. 6 i art. 45 ust. 5;
- 11) inną niż wymienione w pkt 1–10 rażącą lub uporczywą obrazę przepisów prawa.

Art. 223. 1. W zakresie nieuregulowanym w ustawie do odpowiedzialności dyscyplinarnej komornika stosuje się odpowiednio przepisy rozdziałów I–III ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. z 2017 r. poz. 2204 oraz z 2018 r. poz. 20, 305 i 663).

2. Do postępowania dyscyplinarnego w zakresie nieuregulowanym w ustawie stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego.

Art. 224. 1. Karami dyscyplinarnymi są:

- 1) upomnienie;
- 2) nagana;
- 3) kara pieniężna w wysokości od 5000 złotych do 100 000 złotych;
- 4) zakaz przyjmowania spraw z wyboru wierzyciela na okres od roku do 3 lat;
- 5) kara zawieszenia komornika w czynnościach na okres od 6 miesięcy do 3 lat;
- 6) wydalenie ze służby komorniczej.

2. Komisja dyscyplinarna może orzec o podaniu treści prawomocnego orzeczenia dyscyplinarnego do publicznej wiadomości w określony sposób, jeżeli uzna to za celowe ze względu na okoliczności sprawy. Podanie treści prawomocnego orzeczenia dyscyplinarnego do publicznej wiadomości następuje na koszt ukaranego.

3. Wymierzenie kary, o której mowa w ust. 1 pkt 2–5, pociąga za sobą utratę przez ukaranego funkcji pełnionych w organach samorządu komorniczego oraz komisji dyscyplinarnej, a także utratę biernego prawa wyborczego do organów samorządu komorniczego i komisji dyscyplinarnej na okres 3 lat od dnia uprawomocnienia się orzeczenia dyscyplinarnego.

4. Wymierzenie kary określonej w ust. 1 pkt 6 pociąga za sobą utratę możliwości ponownego powołania ukaranego na stanowisko komornika.

5. Obok kary dyscyplinarnej, o której mowa w ust. 1 pkt 1–5, można orzec dodatkowo obowiązek przeproszenia pokrzywdzonego. Orzekając ten obowiązek, komisja dyscyplinarna określa sposób jego wykonania, odpowiedni ze względu na okoliczności sprawy.

6. Ukazanie karą, o której mowa w ust. 1 pkt 1, ulega zatarciu po upływie 3 lat od dnia uprawomocnienia się orzeczenia dyscyplinarnego.

7. Ukazanie karą, o której mowa w ust. 1 pkt 2, ulega zatarciu po upływie 5 lat od dnia uprawomocnienia się orzeczenia dyscyplinarnego.

8. Ukazanie karą, o której mowa w ust. 1 pkt 3–5, ulega zatarciu po upływie 5 lat od dnia wykonania kary.

9. Jeżeli w okresach, o których mowa w ust. 6–8, nastąpi ukaranie za popełnienie innego przewinienia dyscyplinarnego, zatarcie ukarania następuje z upływem terminu zatarcia ostatniego ukarania.

10. Z chwilą zatarcia ukarania usuwa się z akt osobowych dokumenty dotyczące ukarania.

Art. 225. Do aplikantów i asesorów stosuje się odpowiednio przepisy o odpowiedzialności dyscyplinarnej komorników oraz przepisy art. 18 ust. 3–6, chyba że ustawa stanowi inaczej.

Art. 226. 1. Karami dyscyplinarnymi dla aplikantów i asesorów są:

- 1) upomnienie;
- 2) nagana;
- 3) kara pieniężna w wysokości od 2500 złotych do 35 000 złotych;
- 4) wydalenie z aplikacji albo skreślenie z wykazu asesorów komorniczych.

2. Ukazany karą nagany lub karą pieniężną nie może być powołany na stanowisko komornika w ciągu roku od dnia uprawomocnienia się orzeczenia dyscyplinarnego.

3. Ukazany karą wydalenia z aplikacji może ponownie przystąpić do egzaminu wstępnego nie wcześniej niż po upływie 5 lat od dnia uprawomocnienia się orzeczenia dyscyplinarnego.

4. Ukazany karą skreślenia z wykazu asesorów komorniczych może zostać ponownie powołany na stanowisko asesora po upływie 5 lat od dnia uprawomocnienia się orzeczenia dyscyplinarnego.

5. Obok kary dyscyplinarnej, o której mowa w ust. 1 pkt 1–3, można orzec dodatkowo obowiązek przeproszenia pokrzywdzonego. Orzekając ten obowiązek, komisja dyscyplinarna określa sposób jego wykonania, odpowiedni ze względu na okoliczności sprawy.

6. Wykonanie kar wobec aplikantów i asesorów należy odpowiednio do rady właściwej izby komorniczej oraz prezesa właściwego sądu apelacyjnego.

7. Ukazanie karami, o których mowa w ust. 1 pkt 4, ulega zatarciu po upływie 10 lat od dnia uprawomocnienia się orzeczenia dyscyplinarnego. W przypadkach, o których mowa w ust. 3 i 4, właściwy organ bada, czy fakt ukarania za przewinienie dyscyplinarne wyłącza możliwość uznania, że kandydat jest nieskazitelnego charakteru.

Art. 227. 1. Po upływie 5 lat od dnia popełnienia czynu nie można wszcząć postępowania dyscyplinarnego, a postępowanie wszczęte ulega umorzeniu. Jeżeli jednak czyn wyczerpuje znamiona przestępstwa, przedawnienie dyscyplinarne nie może nastąpić wcześniej niż przedawnienie przewidziane w ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny.

2. Bieg przedawnienia dyscyplinarnego przerywa wszczęcie dochodzenia dyscyplinarnego lub złożenie wniosku o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego.

3. Po każdym przerwaniu przedawnienia, biegnie ono na nowo.

Art. 228. 1. Wniosek o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego mogą złożyć Minister Sprawiedliwości, prezes właściwego sądu apelacyjnego, prezes właściwego sądu okręgowego, prezes właściwego sądu rejonowego, sędzia wizytator, organ samorządu komorniczego oraz komornik wizytator.

2. Złożenie wniosku, o którym mowa w ust. 1, wszczyna postępowanie przed komisją dyscyplinarną. Jeżeli wcześniej wszczęto postępowanie dyscyplinarne co do tego samego czynu obwinionego i postępowanie toczy się, komisja dyscyplinarna dołącza kolejny wniosek do tego postępowania w celu łącznego rozpoznania.

3. We wniosku, o którym mowa w ust. 1, oskarżyciel wskazuje wymiar kary, jakiego domaga się wobec obwinionego za łącznie zarzucane mu czyny.

Art. 229. Pełnomocnikami Ministra Sprawiedliwości w toczącym się postępowaniu dyscyplinarnym mogą być również prokurator, sędzia lub referendarz sądowy delegowani do Ministerstwa Sprawiedliwości.

Art. 230. Sprawy dyscyplinarne w pierwszej instancji rozpoznaje komisja dyscyplinarna.

Art. 231. 1. Krajowa Rada Komornicza powołuje członków komisji dyscyplinarnej w liczbie 33 spośród kandydatów zgłoszonych w liczbie 4 przez radę każdej izby komorniczej, spośród komorników będących członkami danej izby.

2. Członkiem komisji dyscyplinarnej może zostać komornik:

- 1) posiadający co najmniej 5-letni staż nienagannej służby na stanowisku komornika;
- 2) wobec którego nie toczy się postępowanie dyscyplinarne;
- 3) który ukończył wyższe studia prawnicze w Rzeczypospolitej Polskiej i uzyskał tytuł magistra prawa lub zagraniczne studia prawnicze uznane w Rzeczypospolitej Polskiej.

3. Członkiem komisji dyscyplinarnej nie może zostać komornik, który w okresie 4 lat przed dniem powołania został odwołany ze składu komisji dyscyplinarnej z przyczyn, o których mowa w art. 232 ust. 1 pkt 3, lub któremu w okresie 4 lat przed dniem powołania dwukrotnie wytknięto uchybienie w trybie art. 166 ust. 4.

4. Członek komisji dyscyplinarnej jest powoływany na okres 4 lat, najwyżej na dwie kolejne kadencje.

5. Komisja dyscyplinarna powołuje przewodniczącego i dwóch wiceprzewodniczących komisji dyscyplinarnej spośród swoich członków.

6. Krajowa Rada Komornicza może odwołać przewodniczącego lub wiceprzewodniczącego komisji dyscyplinarnej na wniosek co najmniej połowy składu komisji dyscyplinarnej lub co najmniej połowy składu Krajowej Rady Komorniczej.

7. Obsługę komisji dyscyplinarnej zapewnia Krajowa Rada Komornicza.

Art. 232. 1. Krajowa Rada Komornicza odwołuje członka komisji dyscyplinarnej przed upływem kadencji:

- 1) jeżeli zrzekł się funkcji członka komisji dyscyplinarnej – z dniem wskazanym w oświadczeniu o zrzeczeniu się funkcji;
- 2) w przypadku wygaśnięcia powołania na stanowisko komornika z mocy prawa lub odwołania komornika z zajmowanego stanowiska;
- 3) jeżeli był członkiem składów komisji dyscyplinarnej, w przypadku których sąd apelacyjny działający jako sąd odwoławczy w okresie 2 lat stwierdził co najmniej dwukrotnie oczywistą obrazę przepisów przy rozpoznawaniu sprawy, skutkującą wytknięciem uchybienia, chyba że w zgłoszonym zdaniu odrębnym wskazał na zaistnienie takiego uchybienia;
- 4) jeżeli dwukrotnie wytknięto mu uchybienie w trybie art. 166 ust. 4;
- 5) jeżeli został prawomocnie ukarany karą dyscyplinarną, o której mowa w art. 224 ust. 1 pkt 2–5.

2. W przypadku zawieszenia w czynnościach komornika członek komisji dyscyplinarnej podlega wyłączeniu od orzekania na czas trwania zawieszenia.

3. W przypadku upływu kadencji lub odwołania członka komisji dyscyplinarnej jej skład podlega uzupełnieniu na zasadach określonych w art. 231.

4. Po upływie kadencji członkowie komisji dyscyplinarnej pełnią swoje funkcje do zakończenia prowadzonego przez nich postępowania dyscyplinarnego, chyba że zachodzi konieczność prowadzenia postępowania dyscyplinarnego od początku.

Art. 233. 1. Członkowie komisji dyscyplinarnej są niezawiśli w zakresie orzekania.

2. Komisja dyscyplinarna rozpoznaje sprawy dyscyplinarne w składzie trzyosobowym.

3. Komisja dyscyplinarna we własnym zakresie dokonuje ustaleń, czy działanie komornika, asesora lub aplikanta nosiło znamiona przewinienia dyscyplinarnego. Ustalenia sądu poczynione w trybie nadzoru judykacyjnego są wiążące dla komisji dyscyplinarnej w zakresie, o którym mowa w art. 166 ust. 4.

Art. 234. 1. Pracami komisji dyscyplinarnej kieruje jej przewodniczący, który w szczególności wyznacza terminy posiedzeń i przedstawia akta sprawy sądowi odwoławczemu oraz podejmuje wszelkie niezbędne czynności organizacyjne zapobiegające przedawnieniu się czynu.

2. W przypadku nieobecności przewodniczącego komisji dyscyplinarnej jego obowiązki wykonuje wiceprzewodniczący komisji dyscyplinarnej.

Art. 235. 1. Stronami w postępowaniu dyscyplinarnym są podmiot, który złożył wniosek o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego, oskarżyciel, obwiniony i pokrzywdzony.

2. Oskarżycielem w postępowaniu dyscyplinarnym jest rzecznik dyscyplinarny. Niezależnie od działania rzecznika dyscyplinarnego, jako oskarżyciel w postępowaniu dyscyplinarnym może występować Minister Sprawiedliwości, prezes sądu, sędzia wizytator, organ samorządu komorniczego oraz komornik wizytator.

3. Obwinionym jest komornik, asesor albo aplikant, przeciwko któremu złożono wniosek o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego.

Art. 236. 1. Rzecznika dyscyplinarnego powołuje Minister Sprawiedliwości spośród 3 kandydatów przedstawionych przez Krajową Radę Komorniczą.

2. Rzecznik dyscyplinarny może wykonywać czynności przy pomocy swoich zastępców.

3. Minister Sprawiedliwości powołuje zastępców rzecznika dyscyplinarnego w liczbie nie większej niż 3 spośród kandydatów przedstawionych przez rzecznika dyscyplinarnego po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Komorniczej.

4. Kadencja rzecznika dyscyplinarnego i jego zastępców trwa 4 lata, licząc od dnia powołania.

5. Obsługę rzecznika dyscyplinarnego i jego zastępców zapewnia Krajowa Rada Komornicza.

6. Do odwołania rzecznika dyscyplinarnego i jego zastępców przepis art. 232 stosuje się odpowiednio, z zastrzeżeniem przepisów art. 237 ust. 3 i art. 238.

Art. 237. 1. Rzecznik dyscyplinarny składa Ministrowi Sprawiedliwości, w terminie do dnia 1 marca każdego roku, sprawozdanie ze swej działalności za rok poprzedni.

2. Minister Sprawiedliwości przyjmuje albo odrzuca sprawozdanie, o którym mowa w ust. 1, mając na względzie realizację ustawowych zadań rzecznika dyscyplinarnego.

3. W przypadku odrzucenia sprawozdania, o którym mowa w ust. 1, Minister Sprawiedliwości może odwołać rzecznika dyscyplinarnego przed upływem kadencji. W takim przypadku Minister Sprawiedliwości może odwołać również zastępców rzecznika dyscyplinarnego.

Art. 238. Niezależnie od przyczyn wskazanych w przepisach poprzedzających, na wniosek rzecznika dyscyplinarnego Minister Sprawiedliwości może odwołać jego zastępców.

Art. 239. 1. Obwiniony może korzystać z pomocy obrońcy, którym może być adwokat, radca prawny albo komornik.

2. Obwiniony może ustanowić najwyżej dwóch obrońców.

Art. 240. 1. Rzecznik dyscyplinarny wszczyna dochodzenie dyscyplinarne z urzędu albo na wniosek Ministra Sprawiedliwości, organu samorządu komorniczego lub komornika wizytatora.

2. Wniosek o wszczęcie dochodzenia dyscyplinarnego wiąże rzecznika dyscyplinarnego.

3. O wszczęciu dochodzenia dyscyplinarnego rzecznik dyscyplinarny zawiadamia podmiot, który złożył wniosek o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego, Ministra Sprawiedliwości, Krajową Radę Komorniczą oraz izbę komorniczą, której obwiniony jest członkiem. Jeżeli obwinionym jest aplikant albo asesor, o wszczęciu dochodzenia dyscyplinarnego rzecznik dyscyplinarny zawiadamia ponadto prezesa właściwego sądu apelacyjnego oraz komornika, który zatrudnia aplikanta albo asesora.

4. Jeżeli czyn, którego popełnienie zarzuca się obwinionemu, wyczerpuje znamiona przestępstwa ściganego z oskarżenia publicznego, rzecznik dyscyplinarny niezwłocznie zawiadamia prokuratora o podejrzeniu popełnienia przestępstwa.

Art. 241. 1. Za nieusprawiedliwione niestawiennictwo, odmowę złożenia zeznań lub przyrzeczenia sąd rejonowy właściwy według miejsca zamieszkania świadka lub biegłego nakłada, na wniosek oskarżyciela lub komisji dyscyplinarnej, karę pieniężną na świadka lub biegłego. O skutkach niestawiennictwa, odmowy złożenia zeznań lub przyrzeczenia należy pouczyć świadka lub biegłego przy wezwaniu do złożenia zeznań albo sporządzenia opinii.

2. Przymusowe sprowadzenie świadka zarządza, na wniosek komisji dyscyplinarnej lub oskarżyciela, sąd rejonowy właściwy według miejsca zamieszkania świadka.

Art. 242. 1. W przypadku wszczęcia dochodzenia dyscyplinarnego Minister Sprawiedliwości może w każdym czasie zawiesić komornika w czynnościach.

2. Na postanowienie Ministra Sprawiedliwości o zawieszeniu komornika w czynnościach przysługuje zażalenie. Przepisy art. 18 ust. 3–7 stosuje się.

3. Zawieszenie komornika w czynnościach ustaje z dniem prawomocnego zakończenia postępowania dyscyplinarnego, chyba że zostanie wcześniej uchylone.

4. W przypadku stwierdzenia podstaw do zawieszenia komornika w czynnościach, rzecznik dyscyplinarny zawiadamia Ministra Sprawiedliwości.

Art. 243. 1. Rzecznik dyscyplinarny po uznaniu, że dowody zebrane w dochodzeniu dyscyplinarnym są wystarczające do wszczęcia postępowania przed komisją dyscyplinarną, składa wniosek o ukaranie.

2. Złożenie wniosku o ukaranie przez rzecznika dyscyplinarnego wszczyna postępowanie przed komisją dyscyplinarną.

Art. 244. 1. Rzecznik dyscyplinarny umarza dochodzenie dyscyplinarne, jeżeli:

- 1) czynu nie popełniono albo czyn nie zawiera znamion przewinienia dyscyplinarnego;
- 2) postępowanie dyscyplinarne co do tego samego czynu zostało prawomocnie zakończone albo wcześniej wszczęte toczy się;
- 3) nastąpiło przedawnienie dyscyplinarne.

2. Odpis postanowienia o umorzeniu dochodzenia dyscyplinarnego doręcza się obwinionemu, podmiotowi, który złożył wniosek o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego, Ministrowi Sprawiedliwości, Prezesowi Krajowej Rady Komorniczej oraz izbie komorniczej, której obwiniony jest członkiem. Jeżeli obwinionym jest aplikant albo asesor, postanowienie o umorzeniu dochodzenia dyscyplinarnego rzecznik dyscyplinarny doręcza ponadto prezesowi właściwego sądu apelacyjnego oraz komornikowi, który zatrudnia aplikanta albo asesora.

3. Na postanowienie o umorzeniu dochodzenia dyscyplinarnego podmiotowi, o którym mowa w art. 240 ust. 1, oraz Prezesowi Krajowej Rady Komorniczej przysługuje zażalenie do sądu okręgowego właściwego według siedziby kancelarii obwinionego komornika lub siedziby kancelarii, w której obwiniony aplikant albo asesor był lub jest zatrudniony, w terminie 7 dni od dnia doręczenia odpisu postanowienia.

Art. 245. 1. Przewodniczący komisji dyscyplinarnej, w terminie 7 dni od dnia złożenia wniosku o ukaranie, wyznacza skład orzekający i przewodniczącego spośród jego członków oraz termin pierwszej rozprawy nie później jednak niż w terminie 30 dni od dnia wyznaczenia składu orzekającego.

2. Postępowanie przed komisją dyscyplinarną jest jawne.

3. Komisja dyscyplinarna rozpoznaje sprawy dyscyplinarne na rozprawie.

4. Wyznaczając termin rozprawy, przewodniczący komisji dyscyplinarnej wydaje niezbędne zarządzenia, w szczególności:

- 1) zawiadamia oskarżyciela, pokrzywdzonego i jego pełnomocnika oraz obwinionego i jego obrońcę o terminie rozprawy;
- 2) wzywa do stawienia obwinionego, świadków i biegłych;
- 3) zarządza dołączenie niezbędnych dokumentów.

5. Obwinionemu i jego obrońcy doręcza się, wraz z odpisem zarządzenia o terminie rozprawy, odpis wniosku o ukaranie z pouczeniem o prawie wniesienia na piśmie odpowiedzi na ten wniosek w terminie 7 dni od dnia jego doręczenia, z jednoczesnym poinformowaniem o skutkach doręczeń, o których mowa w art. 247 ust. 2.

Art. 246. 1. Komisja dyscyplinarna dąży do tego, aby sprawa została rozpoznana na pierwszej rozprawie.

2. Z ważnych powodów przewodniczący składu orzekającego może odroczyć rozprawę na czas nie dłuższy niż 30 dni.

3. Rozprawę odroczoną prowadzi się w dalszym ciągu, chyba że skład komisji dyscyplinarnej uległ zmianie.

4. Przewodniczący składu orzekającego podejmuje wszelkie niezbędne czynności organizacyjne zapobiegające przedawnieniu się czynu.

Art. 247. 1. Rozprawa przed komisją dyscyplinarną odbywa się bez względu na niestawiennictwo stron prawidłowo powiadomionych o terminie rozprawy, chyba że strona usprawiedliwi swoją nieobecność, przedkładając zaświadczenie lekarza sądowego o niemożności udziału w rozprawie i wniesie o jej odroczenie.

2. Obwinionemu komornikowi doręczeń dokonuje się również na adres prowadzonej przez niego kancelarii, a obwinionemu asesorowi i aplikantowi – również na adres kancelarii, w której są zatrudnieni, chyba że komornik, asesor lub aplikant wskażą inny adres do doręczeń.

3. Strony postępowania dyscyplinarnego, Minister Sprawiedliwości, Prezes Krajowej Rady Komorniczej oraz osoby przez nich upoważnione mogą zasięgać informacji o przebiegu oraz wyniku postępowania dyscyplinarnego, a także przeglądać akta sprawy i otrzymywać odpisy, kopie lub wyciągi z tych akt.

4. W toku postępowania dyscyplinarnego pisma, z wyjątkiem odpisu wniosku o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego, zawiadomienia o pierwszym terminie rozprawy, postanowienia o zawieszeniu w czynnościach oraz odpisu wyroku

wraz z uzasadnieniem, mogą być doręczane obwinionemu za pośrednictwem telefaksu lub poczty elektronicznej. W takim przypadku dowodem doręczenia jest potwierdzenie transmisji danych.

5. Protokół rozprawy spisuje komornik, asesor albo aplikant, wyznaczony przez przewodniczącego komisji dyscyplinarnej.

Art. 248. 1. Strona postępowania dyscyplinarnego lub Minister Sprawiedliwości może wnieść skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu prowadzonym przed komisją dyscyplinarną nastąpiło naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, jeżeli postępowanie zmierzające do wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie trwa dłużej niż to konieczne dla wyjaśnienia istotnych okoliczności faktycznych i prawnych.

2. Sądem właściwym do rozpoznania skargi, o której mowa w ust. 1, jest Sąd Okręgowy w Warszawie.

3. Sąd, o którym mowa w ust. 2, zawiadamia o toczącym się postępowaniu przewodniczącego komisji dyscyplinarnej, doręczając mu odpis skargi, o której mowa w ust. 1.

4. Przewodniczącemu komisji dyscyplinarnej, w przypadku zgłoszenia udziału w sprawie, przysługują prawa strony w zakresie rozpoznania skargi, o której mowa w ust. 1.

5. Uwzględniając skargę, o której mowa w ust. 1, sąd, na żądanie skarżącego, przyznaje mu od Krajowej Rady Komorniczej sumę pieniężną w wysokości od 2000 złotych do 20 000 złotych.

6. Odpis orzeczenia uwzględniającego skargę, o której mowa w ust. 1, sąd doręcza przewodniczącemu komisji dyscyplinarnej, Prezesowi Krajowej Rady Komorniczej oraz Ministrowi Sprawiedliwości.

7. W zakresie nieuregulowanym w ustawie do rozpoznania skargi, o której mowa w ust. 1, stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (Dz. U. z 2018 r. poz. 75).

Art. 249. Jeżeli obwiniony przyznaje się do popełnienia czynu podlegającego odpowiedzialności dyscyplinarnej, komisja dyscyplinarna, za zgodą stron, może nie przeprowadzać postępowania dowodowego lub przeprowadzić je częściowo.

Art. 250. 1. Komisja dyscyplinarna wymierza karę, przewidzianą w ustawie, według swojego uznania, bacząc, aby jej dolegliwość nie przekraczała stopnia winy obwinionego, uwzględniając stopień społecznej szkodliwości czynu oraz biorąc pod uwagę cele zapobiegawcze i wychowawcze, które kara ma osiągnąć w stosunku do obwinionego, a także potrzeby w zakresie kształtowania świadomości prawnej komorników, asesorów i aplikantów.

2. Wymierzając karę, komisja dyscyplinarna uwzględni w szczególności motywację i sposób zachowania się obwinionego, rodzaj i stopień naruszenia ciężących na nim obowiązków, rodzaj i rozmiar ujemnych następstw czynu, właściwości i warunki osobiste obwinionego oraz jego zachowanie się po popełnieniu czynu, a zwłaszcza starania o naprawienie szkody. Komisja dyscyplinarna z urzędu bierze pod uwagę wszystkie wymierzone obwinionemu i niezatarte kary dyscyplinarne, jak też niezatarte wytknięcia, o których mowa w art. 166 ust. 4.

Art. 251. 1. Komisja dyscyplinarna z urzędu sporządza uzasadnienie orzeczenia w terminie 21 dni od dnia jego ogłoszenia.

2. Uzasadnienie orzeczenia doręcza się z urzędu stronom, Ministrowi Sprawiedliwości i Prezesowi Krajowej Rady Komorniczej.

3. Uzasadnienia orzeczenia nie sporządza się z urzędu w sprawach, w których uwzględniono w całości wnioski o ukaranie, a obwiniony przyznał się do popełnienia czynu i za zgodą stron nie przeprowadzono postępowania dowodowego lub przeprowadzono je częściowo.

4. W przypadkach, o których mowa w ust. 3, uzasadnienie orzeczenia sporządza się wyłącznie na wniosek strony, Ministra Sprawiedliwości lub Prezesa Krajowej Rady Komorniczej, zgłoszony w terminie zawitym 7 dni od dnia doręczenia orzeczenia.

Art. 252. 1. Od orzeczeń i postanowień kończących postępowanie w sprawie przysługuje stronom, rzecznikowi dyscyplinarnemu, Ministrowi Sprawiedliwości i Prezesowi Krajowej Rady Komorniczej odwołanie do sądu apelacyjnego właściwego według siedziby kancelarii obwinionego komornika lub siedziby kancelarii, w której obwiniony aplikant albo asesor był lub jest zatrudniony, w terminie 21 dni od dnia doręczenia orzeczenia albo postanowienia, wraz z uzasadnieniem.

2. Odwołanie wnosi się za pośrednictwem komisji dyscyplinarnej, która wydała zaskarżone orzeczenie albo postanowienie. Komisja dyscyplinarna przekazuje odwołanie sądowi apelacyjnemu w terminie nie dłuższym niż 14 dni od dnia wpływu środka zaskarżenia.

3. Sąd apelacyjny rozpoznaje odwołanie na rozprawie w składzie trzech sędziów.

4. Orzeczenie wraz z uzasadnieniem doręcza się stronom, Ministrowi Sprawiedliwości oraz Krajowej Radzie Komorniczej. Jeżeli wobec obwinionego zażądano orzeczenia kary wydalenia ze służby komorniczej, kary wydalenia z aplikacji albo kary skreślenia z wykazu asesorów komorniczych albo mimo braku wniosku orzeczono wobec obwinionego taką karę, odpis orzeczenia wraz z uzasadnieniem doręcza się również Prokuratorowi Generalnemu i Rzecznikowi Praw Obywatelskich.

Art. 253. Kasację do Sądu Najwyższego od orzeczenia wydanego przez sąd apelacyjny może wnieść wyłącznie Prokurator Generalny i Rzecznik Praw Obywatelskich.

Art. 254. Kasacja może być wniesiona z powodu rażącego naruszenia prawa. Kasacja może być również wniesiona z powodu rażącej niewspółmierności kary dyscyplinarnej, jeżeli wobec obwinionego zażądano orzeczenia kary wydalenia ze służby komorniczej, kary wydalenia z aplikacji albo kary skreślenia z wykazu asesorów komorniczych, albo mimo braku wniosku orzeczono wobec obwinionego taką karę.

Art. 255. 1. Kasację wnosi się do Sądu Najwyższego za pośrednictwem sądu apelacyjnego, w terminie 30 dni od dnia doręczenia orzeczenia wraz z uzasadnieniem.

2. Od kasacji nie uiszcza się opłaty sądowej.

3. Sąd Najwyższy rozpoznaje kasację na rozprawie w składzie trzech sędziów.

Art. 256. 1. Sąd apelacyjny działający jako sąd odwoławczy, w przypadku stwierdzenia przy rozpoznawaniu sprawy oczywistej obrazy przepisów, wytyka uchybienie danemu składowi komisji dyscyplinarnej. Przed wytknięciem uchybienia poucza się komorników będących członkami tego składu o możliwości złożenia na piśmie wyjaśnień w terminie 7 dni. Stwierdzenie oczywistej obrazy przepisów i wytknięcie uchybienia nie wpływają na rozstrzygnięcie sprawy.

2. O wytknięciu uchybienia sąd apelacyjny zawiadamia Ministra Sprawiedliwości oraz Prezesa Krajowej Rady Komorniczej.

3. Odpis postanowienia zawierającego wytknięcie uchybienia dołącza się do akt osobowych komorników, którzy orzekali w składzie komisji dyscyplinarnej, o którym mowa w ust. 1.

Art. 257. 1. Wygaśnięcie powołania na stanowisko komornika z mocy prawa na skutek rezygnacji z pełnienia obowiązków nie ma wpływu na bieg postępowania dyscyplinarnego.

2. W przypadku wydania przez Ministra Sprawiedliwości decyzji o odwołaniu komornika z zajmowanego stanowiska na podstawie art. 19 ust. 2, postępowania przeciwko temu komornikowi podlegają zawieszeniu.

3. W przypadku, o którym mowa w ust. 2, zawieszono postępowanie umarza się, jeżeli bezskutecznie upłynął termin do wniesienia skargi do sądu administracyjnego od ostatecznej decyzji Ministra Sprawiedliwości o odwołaniu komornika z zajmowanego stanowiska lub, w przypadku wniesienia takiej skargi, została ona prawomocnie odrzucona lub oddalona.

4. W przypadku odwołania asesora z zajmowanego stanowiska, skreślenia aplikanta z listy aplikantów komorniczych albo ukończenia aplikacji w toku postępowania dyscyplinarnego, przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio, przy czym odpis orzeczenia przesyła się prezesowi właściwego sądu apelacyjnego oraz radzie właściwej izby komorniczej, na obszarze których obwiniony ostatnio wykonywał swoje obowiązki.

5. Okoliczność, że w dniu orzekania obwiniony nie zajmuje już stanowiska komornika, nie stanowi przeszkody do orzeczenia wobec niego kary wydalenia ze służby komorniczej. Przepis stosuje się odpowiednio wobec asesorów i aplikantów, jeżeli zachodzą podstawy do orzeczenia kary wydalenia z aplikacji albo kary skreślenia z wykazu asesorów komorniczych.

Art. 258. 1. Odpis prawomocnego orzeczenia komisja dyscyplinarna doręcza Ministrowi Sprawiedliwości, Krajowej Radzie Komorniczej, prezesowi właściwego sądu rejonowego, prezesowi właściwego sądu okręgowego i radzie właściwej izby komorniczej. W przypadku asesora odpis prawomocnego orzeczenia przesyła się również prezesowi właściwego sądu apelacyjnego.

2. Odpis orzeczenia, o którym mowa w ust. 1, załącza się do akt osobowych komornika, asesora lub aplikanta.

3. Jeżeli obwiniony podjął pracę w urzędzie państwowym, sędzie, Prokuratorii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej, rozpoczął wykonywanie zawodu adwokata, radcy prawnego albo notariusza, komisja dyscyplinarna przesyła odpis orzeczenia odpowiednio temu urzędowi, Prezesowi Prokuratorii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej, Naczelnej Radzie Adwokackiej lub Krajowej Radzie Radców Prawnych albo Krajowej Radzie Notarialnej.

4. Komisja dyscyplinarna przechowuje akta postępowania dyscyplinarnego przez 15 lat, licząc od dnia uprawomocnienia się orzeczenia dyscyplinarnego.

5. W przypadku orzeczenia kary wydalenia ze służby komorniczej lub kary wydalenia z aplikacji albo kary skreślenia z wykazu asesorów komorniczych, akta postępowania dyscyplinarnego przechowuje się przez 50 lat, licząc od dnia uprawomocnienia się orzeczenia dyscyplinarnego.

Art. 259. 1. Koszty postępowania dyscyplinarnego mają charakter zryczałtowany.

2. Koszty postępowania dyscyplinarnego ponosi obwiniony w przypadku ukarania, a w pozostałych przypadkach Krajowa Rada Komornicza.

3. Wysokość kosztów postępowania dyscyplinarnego określi, w drodze uchwały, Krajowa Rada Komornicza, mając na względzie przeciętne koszty tego postępowania i ich zryczałtowany charakter.

Art. 260. 1. Wykonanie prawomocnego orzeczenia co do kary wydalenia ze służby komorniczej należy do Ministra Sprawiedliwości.

2. Wykonanie prawomocnego orzeczenia co do kary pieniężnej należy do Prezesa Krajowej Rady Komorniczej, wykonanie kary skreślenia asesora z wykazu asesorów komorniczych – do prezesa właściwego sądu apelacyjnego, a wykonanie pozostałych kar – do rady właściwej izby komorniczej.

3. Prawomocne orzeczenie co do kary pieniężnej oraz zasądzonych kosztów postępowania dyscyplinarnego stanowi tytuł egzekucyjny w rozumieniu art. 777 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego i po nadaniu mu klauzuli wykonalności przez sąd rejonowy właściwy ze względu na siedzibę kancelarii ukaranego komornika lub siedzibę kancelarii, w której ukarany aplikant albo asesor był lub jest zatrudniony, podlega wykonaniu w drodze egzekucji sądowej.

4. W postępowaniu egzekucyjnym, o którym mowa w ust. 3, czynności za wierzyciela podejmuje Prezes Krajowej Rady Komorniczej.

5. Wpływy z kar pieniężnych Krajowa Rada Komornicza przeznaczają wyłącznie na działalność związaną ze szkoleniem asesorów i aplikantów.

6. Wykonanie prawomocnego orzeczenia co do kary zakazu przyjmowania spraw z wyboru wierzyciela zaczyna się z dniem 1 stycznia roku następującego po roku, w którym uprawomocniło się orzeczenie o wymierzeniu tej kary. Karę tę orzeka się w pełnych latach.

7. Komornik, któremu prawomocnie wymierzono karę zakazu przyjmowania spraw z wyboru wierzyciela, w okresie jej obowiązywania odmawia przyjmowania spraw wskazanych w art. 10 ust. 1.

8. Kontrolę wykonania kary zakazu przyjmowania spraw z wyboru wierzyciela sprawuje prezes właściwego sądu rejonowego.

Rozdział 12

Zmiany w przepisach

Art. 261. W ustawie z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2018 r. poz. 155, z późn. zm.⁹⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 346:

a) po § 1 dodaje się § 1¹ w brzmieniu:

„§ 1¹. Sąd może uchylić rygor natychmiastowej wykonalności nadany wyrokowi zaocznemu, jeżeli pozwany wykaże, że odpis pozwu doręczono w trybie przewidzianym w art. 139 § 1 na inny adres aniżeli aktualne w dacie doręczenia miejsce zamieszkania pozwanego.”;

b) § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Postanowienie w przedmiocie zawieszenia lub uchylenia rygoru natychmiastowej wykonalności sąd może wydać na posiedzeniu niejawnym.”;

2) w art. 759:

a) § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Sąd wydaje z urzędu komornikowi zarządzenia zmierzające do zapewnienia należytego wykonania egzekucji oraz usuwa spostrzeżone uchybienia. Ocena prawna wyrażona przez sąd w ramach wydanych zarządzeń jest wiążąca dla komornika.”;

b) dodaje się § 3 w brzmieniu:

„§ 3. Sąd może zobowiązać komornika do składania sprawozdań z czynności podjętych w wyniku zarządzeń, o których mowa w § 2.”;

⁹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2017 r. poz. 2491 oraz z 2018 r. poz. 5, 138, 398, 416, 650, 730, 756 i 770.

3) w art. 760:

a) § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Wnioski i oświadczenia w postępowaniu egzekucyjnym składa się, według wyboru składającego, na piśmie albo ustnie do protokołu, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej. Jeżeli przepis szczególny tak stanowi albo dokonano wyboru wnoszenia pism za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, wnioski i oświadczenia składa się wyłącznie za pośrednictwem systemu teleinformatycznego.”

b) po § 1 dodaje się § 1¹ w brzmieniu:

„§ 1¹. Komornik niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 7 dni od dnia otrzymania wniosku, podejmuje niezbędne czynności.”;

4) w art. 761:

a) § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Organ egzekucyjny może żądać od uczestników postępowania złożenia wyjaśnień.”,

b) po § 1 dodaje się § 1¹ w brzmieniu:

„§ 1¹. Organ egzekucyjny może żądać od:

- 1) organów administracji publicznej,
- 2) podmiotów wykonujących zadania z zakresu administracji publicznej,
- 3) organów podatkowych,
- 4) organów rentowych,
- 5) banków,
- 6) spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych,
- 7) zakładów ubezpieczeń lub zakładów reasekuracji,
- 8) podmiotów prowadzących rachunki papierów wartościowych, wymienionych w art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz. U. z 2017 r. poz. 1768, z późn. zm.¹⁰⁾),
- 9) spółdzielni mieszkaniowych,
- 10) wspólnot mieszkaniowych,
- 11) innych podmiotów zarządzających lokalami,
- 12) biur informacji gospodarczej,
- 13) innych instytucji i osób nieuczestniczących w postępowaniu

– informacji dotyczących stanu majątkowego dłużnika lub umożliwiających identyfikację składników jego majątku oraz danych adresowych jedynie w zakresie niezbędnym do zapewnienia prawidłowego toku postępowania.”,

c) po § 2 dodaje się § 2¹ i 2² w brzmieniu:

„§ 2¹. Informacji, o których mowa w § 1¹, udziela się w oparciu o dane przekazane przez organ egzekucyjny, w terminie przez niego wyznaczonym, o ile przepisy szczególne nie przewidują innego terminu.

§ 2². Jeżeli pozyskanie informacji, o których mowa w § 1¹, jest możliwe za pośrednictwem systemów teleinformatycznych funkcjonujących na podstawie przepisów odrębnych, komornik korzysta z tych systemów z wyłączeniem innych form komunikacji – na zasadach określonych w tych przepisach.”;

5) po art. 763 dodaje się art. 763¹–763³ w brzmieniu:

„Art. 763¹. Komornik poucza strony i uczestników postępowania występujących w sprawie bez adwokata, radcy prawnego, rzecznika patentowego lub radcy Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej o sposobie i terminie zaskarżenia czynności. Jeżeli osoby te nie są obecne, pouczenie następuje wraz z zawiadomieniem o dokonaniu czynności.

Art. 763². § 1. Wniosek o wyłączenie komornika zgłasza się na piśmie do komornika prowadzącego postępowanie, uprawdopodobniając przyczyny wyłączenia. Komornik w terminie 3 dni od dnia złożenia wniosku o wyłączenie przekazuje wniosek do sądu rejonowego właściwego ze względu na siedzibę kancelarii komornika, wraz z pisemnymi wyjaśnieniami.

§ 2. Sąd rejonowy właściwy ze względu na siedzibę kancelarii komornika rozpoznaje wniosek o wyłączenie komornika w terminie 7 dni od dnia przekazania wniosku.

§ 3. Postanowienie w przedmiocie wyłączenia komornika sąd wydaje na posiedzeniu niejawnym w składzie jednoosobowym. Na postanowienie zażalenie nie przysługuje.

¹⁰⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2017 r. poz. 2486 i 2491 oraz z 2018 r. poz. 106, 138, 650, 685 i 723.

§ 4. Przepisy § 1–3 stosuje się odpowiednio do zastępcy komornika oraz asesorów komorniczych, jeżeli osoby te prowadzą postępowanie lub dokonują określonych czynności w sprawie.

§ 5. Do czasu rozpoznania wniosku o wyłączenie komornik, którego dotyczy wniosek, może podejmować dalsze czynności, z wyjątkiem czynności, które pociągałyby za sobą nieodwracalne skutki, chyba że wniosek w sposób oczywisty zmierza jedynie do przedłużenia postępowania.

§ 6. W przypadku uwzględnienia wniosku o wyłączenie komornika, sąd wyznaczy innego komornika do dalszego prowadzenia postępowania, w miarę możliwości powierzając je komornikowi z tego samego rewiru, w którym ma siedzibę komornik wyłączony. W takim przypadku sąd może z urzędu uchylić w niezbędnym zakresie czynności dokonane po złożeniu wniosku.

§ 7. W zakresie nieuregulowanym w § 1–6 do wyłączenia komornika stosuje się odpowiednio przepisy o wyłączeniu sędziego.

Art. 763³. § 1. Komornik właściwy do prowadzenia egzekucji, zgodnie z przepisami niniejszego kodeksu, w chwili wszczęcia postępowania pozostaje właściwy do czasu jego zakończenia, choćby podstawy właściwości zmieniły się w toku sprawy.

§ 2. Jeżeli w toku egzekucji świadczeń alimentacyjnych dłużnik zmienił miejsce zamieszkania, przeprowadzając się na obszar właściwości innego sądu apelacyjnego, a dalsze prowadzenie egzekucji wiązałoby się z nadmiernymi kosztami, komornik może przekazać sprawę do komornika właściwości ogólnej dłużnika. Jeżeli w rewirze, do którego sprawa zostaje przekazana, działa więcej niż jeden komornik, komornik doręczając odpis postanowienia jednocześnie wzywa wierzyciela, aby w terminie 7 dni od dnia doręczenia wezwania wskazał komornika, któremu sprawa ma zostać przekazana. Jeżeli wierzyciel w powyższym terminie nie dokona wyboru komornika lub wskaże komornika, który nie jest właściwy, komornik przekazuje sprawę według własnego wyboru. Na wybór komornika z właściwego rewiru dłużnikowi skarga nie przysługuje.”;

6) w art. 765 po § 1 dodaje się § 1¹ i 1² w brzmieniu:

„§ 1¹. Policja udziela komornikowi, na jego wezwanie, pomocy przy czynnościach egzekucyjnych. W przypadku stwierdzenia okoliczności uzasadniających podejrzenie popełnienia przestępstwa, Policja niezwłocznie powiadamia prezesa właściwego sądu rejonowego i żąda od komornika wpisania zastrzeżeń do protokołu czynności.

§ 1². Otwarcia lub przeszukania mieszkania dłużnika komornik dokonuje wyłącznie w asyście Policji.”;

7) w art. 767:

a) § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Na czynności komornika przysługuje skarga do sądu rejonowego, jeżeli ustawa nie stanowi inaczej. Dotyczy to także zaniechania przez komornika dokonania czynności. Skargę rozpoznaje sąd właściwy ze względu na siedzibę kancelarii komornika.”;

b) po § 3 dodaje się § 3¹–3³ w brzmieniu:

„§ 3¹. Skarga może być wniesiona na urzędowym formularzu.

§ 3². Komornik doręcza urzędowy formularz skargi dłużnikowi przy pierwszej czynności egzekucyjnej oraz stronom i uczestnikom obecnym podczas czynności dokonywanej poza kancelarią, chyba że czynność ta podlega zaskarżeniu skargą w formie ustnej.

§ 3³. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, wzór i sposób udostępniania urzędowego formularza skargi, mając na względzie ustawowe wymagania przewidziane dla tego pisma, potrzebę zamieszczenia niezbędnych pouczeń co do sposobu wypełniania formularza, wnoszenia pisma i skutków niedostosowania go do ustawowych wymagań, a także konieczność bezpłatnego udostępniania formularzy w kancelariach komorniczych, siedzibach sądów oraz sieci Internet w formie pozwalającej na dogodną edycję treści formularza.”;

c) dodaje się § 6 w brzmieniu:

„§ 6. W przypadku stwierdzenia oczywistego naruszenia prawa przez komornika, sąd uwzględniając skargę, stosownie do okoliczności, może go obciążyć kosztami postępowania wywołanego skargą. Na postanowienie sądu przysługuje zażalenie stronom oraz komornikowi.”;

8) w art. 796:

a) § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Wniosek o wszczęcie egzekucji składa się stosownie do właściwości sądowi lub komornikowi. Wniosek składany komornikowi może być złożony na urzędowym formularzu.”;

b) dodaje się § 4 w brzmieniu:

„§ 4. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, wzór i sposób udostępniania urzędowego formularza wniosku o wszczęcie egzekucji, mając na względzie ustawowe wymagania przewidziane dla tego

pisma, potrzebę zamieszczenia niezbędnych pouczeń co do sposobu wypełniania formularza, wnoszenia pisma i skutków niedostosowania go do ustawowych wymagań, a także konieczność bezpłatnego udostępniania formularzy w kancelariach komorniczych, siedzibach sądów oraz sieci Internet w formie pozwalającej na dogodną edycję treści formularza.”;

9) art. 801–801² otrzymują brzmienie:

„Art. 801. § 1. Jeżeli wierzyciel albo sąd zarządzający z urzędu przeprowadzenie egzekucji albo uprawniony organ żądający przeprowadzenia egzekucji nie wskaże majątku pozwalającego na zaspokojenie świadczenia, komornik z urzędu:

- 1) ustala majątek dłużnika w zakresie znanym mu z innych prowadzonych postępowań albo na podstawie publicznie dostępnych źródeł informacji, albo rejestrów, do których ma dostęp drogą elektroniczną;
- 2) wzywa dłużnika do złożenia wykazu majątku.

§ 2. Jeżeli zachodzą wątpliwości, czy wniosek o podjęcie określonych czynności egzekucyjnych lub żądanie złożenia wyjaśnień lub udzielenia informacji w trybie art. 761 są niezbędne do zapewnienia prawidłowego toku egzekucji, lub zachodzą uzasadnione podstawy do przyjęcia, że zostały złożone wyłącznie w celu szykany dłużnika, komornik może zobowiązać wierzyciela do uzasadnienia wniosku pod rygorem obciążenia wierzyciela kosztem bezskutecznych czynności podjętych na jego skutek – niezależnie od wyniku sprawy.

§ 3. Komornik oddali wniosek, o którym mowa w § 2, jeżeli w świetle okoliczności sprawy lub innych prowadzonych przeciwko temu samemu dłużnikowi postępowań egzekucyjnych wysoce prawdopodobne jest, że wniosek nie przyczyni się do zapewnienia prawidłowego toku egzekucji, a zachodzą jednocześnie uzasadnione podstawy do przyjęcia, że został on złożony wyłącznie w celu szykany dłużnika.

§ 4. Jeżeli pomimo skierowania egzekucji do oznaczonych przez wierzyciela składników majątku dłużnika i podjęcia czynności przewidzianych w § 1 pkt 1 oraz odebrania od dłużnika wykazu majątku nie zdołano ustalić majątku dłużnika pozwalającego nawet na zaspokojenie kosztów egzekucyjnych, komornik wysłucha wierzyciela w sposób przewidziany w art. 827 § 1. W takim przypadku warunkiem żądania przez wierzyciela dalszego prowadzenia egzekucji jest zlecenie komornikowi poszukiwania majątku dłużnika.

Art. 801¹. § 1. Dłużnik składa komornikowi, na piśmie lub ustnie do protokołu, wykaz majątku wraz z oświadczeniem o jego prawdziwości i zupełności pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia. Wzywając dłużnika do złożenia wykazu majątku, komornik uprzedza go o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia oraz poucza, że w razie niezłożenia wykazu majątku wierzyciel może zlecić komornikowi poszukiwanie majątku dłużnika.

§ 2. Jeżeli dłużnik bez usprawiedliwionej przyczyny nie złoży wykazu majątku wraz z oświadczeniem o jego prawdziwości i zupełności albo nie udzieli odpowiedzi na zadane mu pytanie, komornik może ukarać go grzywną.

§ 3. Jeżeli dłużnik mimo ukarania go grzywną nie złożył wykazu majątku wraz z oświadczeniem o jego prawdziwości i zupełności, komornik właściwości ogólnej dłużnika na wniosek wierzyciela zwróci się do sądu o nakazanie przymusowego doprowadzenia dłużnika celem złożenia wykazu majątku wraz z oświadczeniem o jego prawdziwości i zupełności.

§ 4. Jeżeli postępowanie egzekucyjne prowadzone jest przez komornika niebędącego komornikiem właściwości ogólnej dłużnika, złożenie przez wierzyciela wniosku, o którym mowa w § 3, uważa się za żądanie przekazania sprawy komornikowi właściwości ogólnej. Wierzyciel może we wniosku wskazać komornika, któremu ma zostać przekazana sprawa. W przypadku braku wskazania przez wierzyciela komornika właściwego, komornik przekaze sprawę według własnego wyboru.

§ 5. Przepisy art. 916 § 3 oraz art. 919 stosuje się odpowiednio.

Art. 801². Wierzyciel może zlecić komornikowi poszukiwanie majątku dłużnika, jeżeli w drodze czynności przewidzianych w art. 801 § 1 pkt 1 nie zdołano ustalić majątku pozwalającego na zaspokojenie dochodzonego świadczenia. Poszukiwaniem majątku nie jest realizacja wniosków wierzyciela o zwrócenie się z żądaniem udzielenia informacji do podmiotów wymienionych w art. 761 § 1 pkt 1–6.”;

10) w art. 805:

- a) w § 1 dodaje się zdanie drugie w brzmieniu:

„Komornik poucza dłużnika również o treści przepisów działu V tytułu I części trzeciej oraz prawie i sposobie złożenia wniosku o ograniczenie egzekucji, a także o treści art. 52a i art. 54 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (Dz. U. z 2017 r. poz. 1876, z późn. zm.¹¹⁾) oraz art. 13g ustawy z dnia 5 listopada 2009 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2065, z późn. zm.¹²⁾) i sposobie realizacji uprawnień wynikających z tych przepisów.”;

¹¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2017 r. poz. 2361 i 2491 oraz z 2018 r. poz. 62, 106, 138, 650, 685 i 723.

¹²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2017 r. poz. 2486 i 2491 oraz z 2018 r. poz. 62, 106, 138, 650 i 723.

b) w § 1¹ wyrazy „art. 825 pkt 2” zastępuje się wyrazami „art. 824 § 1 pkt 5”;

11) po art. 809 dodaje się art. 809¹ w brzmieniu:

„Art. 809¹. § 1. Utrwalaniu za pomocą urządzenia rejestrującego obraz i dźwięk podlega przebieg następujących czynności egzekucyjnych dokonywanych przez komornika poza kancelarią:

- 1) z udziałem dłużnika zmierzające do ustalenia jego stanu majątkowego;
- 2) zajęcie ruchomości;
- 3) wykonanie postanowienia o oddaniu ruchomości pod dozór innej osobie niż dłużnik;
- 4) licytacja ruchomości z wyłączeniem licytacji elektronicznej;
- 5) licytacja nieruchomości, chyba że jej przebieg jest utrwalany w sposób określony w art. 972 § 2;
- 6) oględziny nieruchomości;
- 7) wprowadzenie w zarząd nieruchomości w trybie art. 933;
- 8) opróżnienie pomieszczeń z osób lub rzeczy;
- 9) wydanie ruchomości i nieruchomości;
- 10) wprowadzenie w posiadanie;
- 11) przymusowe otwarcie pomieszczenia;
- 12) przeszukanie mieszkania lub pomieszczenia gospodarczego dłużnika.

§ 2. Komornik utrwała przebieg czynności w trybie określonym w § 1, również gdy wniosek taki złoży co najmniej jedna ze stron postępowania.

§ 3. Komornik uprzedza osoby uczestniczące w czynności o utrwalaniu przebiegu czynności, o których mowa w § 1 i 2. Komornik przerywa utrwalanie przebiegu czynności w miejscu zamieszkania dłużnika lub osoby trzeciej, jeżeli dłużnik lub ta osoba sprzeciwiają się temu, o czym należy te osoby pouczyć. Na żądanie osoby, która sprzeciwiła się utrwalaniu czynności, komornik podejmuje utrwalanie czynności na nowo, o czym należy te osoby pouczyć.

§ 4. W przypadku utrwalania za pomocą urządzenia rejestrującego obraz i dźwięk przebiegu czynności, w protokole zamieszcza się poza elementami wymienionymi w art. 809 pkt 1, 2 i 4–7 jedynie zwięzłe sprawozdanie z przebiegu czynności. Powyższe nie zwalnia z obowiązku sporządzenia pełnego protokołu zajęcia.

§ 5. Komornik umożliwia stronom i uczestnikom postępowania zapoznanie się z zapisem obrazu i dźwięku w siedzibie kancelarii komorniczej. Stronom ani uczestnikom postępowania nie wydaje się zapisu obrazu i dźwięku.

§ 6. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, rodzaje urządzeń i środków technicznych służących do utrwalania obrazu i dźwięku, sposób przechowywania, odtwarzania i kopiowania zapisów oraz sposób zapoznania się z zapisem obrazu i dźwięku, mając na uwadze konieczność właściwego zabezpieczenia utrwalonego obrazu i dźwięku przed utratą, zniekształceniem lub nieuprawnionym ujawnieniem oraz zapewnienie ochrony praw osób uczestniczących w postępowaniu oraz osób trzecich, których wizerunek został utrwalony.”;

12) art. 810 otrzymuje brzmienie:

„Art. 810. § 1. Komornik może wykonywać czynności poza kancelarią komorniczą w dni robocze, w godzinach od siódmej do dwudziestej pierwszej. Na wykonanie czynności w dni ustawowo wolne od pracy lub godzinach nocnych jest wymagana zgoda prezesa właściwego sądu rejonowego.

§ 2. Czynności komornika rozpoczęte przed godziną dwudziestą pierwszą mogą być prowadzone w dalszym ciągu bez zgody, o której mowa w § 1, jeżeli ich przerwanie może znacznie utrudnić egzekucję. Przepisu zdania pierwszego nie stosuje się do czynności prowadzonych w miejscu zamieszkania dłużnika, chyba że jest to również miejsce prowadzenia przez niego działalności gospodarczej.”;

13) art. 820 otrzymuje brzmienie:

„Art. 820. Organ egzekucyjny zawiesza postępowanie na wniosek wierzyciela. Na wniosek dłużnika postępowanie ulega zawieszeniu, jeżeli sąd zawiesił natychmiastową wykonalność tytułu lub wstrzymał jego wykonanie albo dłużnik złożył zabezpieczenie konieczne według orzeczenia sądowego do zwolnienia go od egzekucji.”;

14) art. 821¹ otrzymuje brzmienie:

„Art. 821¹. Jeżeli egzekucja została skierowana do rachunku bankowego, wynagrodzenia za pracę lub innych praw majątkowych, z którymi związane jest prawo dłużnika do świadczeń okresowych, sąd na wniosek dłużnika może określić kwotę, jaką dłużnik może pobierać w okresie zawieszenia postępowania w celu zaspokajania bieżących potrzeb. Na postanowienie sądu określające kwotę, którą dłużnik może pobierać w celu zaspokajania bieżących potrzeb, wierzycielowi służy zażalenie.”;

- 15) w art. 824 w § 1 w pkt 4 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 5 i 6 w brzmieniu:
- „5) jeżeli prawomocnym orzeczeniem tytuł wykonawczy został pozbawiony wykonalności albo orzeczenie, na którym oparto klauzulę wykonalności, zostało uchylone lub utraciło moc;
 - 6) jeżeli egzekucję skierowano przeciwko osobie, która według klauzuli wykonalności nie jest dłużnikiem, i która sprzeciwiła się prowadzeniu egzekucji, albo jeżeli prowadzenie egzekucji pozostaje z innych powodów w oczywistej sprzeczności z treścią tytułu wykonawczego.”;
- 16) w art. 825 uchyla się pkt 2 i 3;
- 17) w art. 829:
- a) pkt 1 otrzymuje brzmienie:
 - „1) przedmioty urządzenia domowego niezbędne dla dłużnika i jego domowników, w szczególności lodówka, pralka, odkurzacz, piekarnik lub kuchenka mikrofalowa, płyta grzewcza służąca podgrzewaniu i przygotowywaniu posiłków, łóżka, stół i krzesła w liczbie niezbędnej dla dłużnika i jego domowników oraz po jednym źródle oświetlenia na izbę, chyba że są to przedmioty, których wartość znacznie przekracza przeciętną wartość nowych przedmiotów danego rodzaju;”;
 - b) po pkt 1 dodaje się pkt 1¹ w brzmieniu:
 - „1¹) pościel, bielizna i ubranie codzienne, w liczbie niezbędnej dla dłużnika i jego domowników, a także ubranie niezbędne do pełnienia służby lub wykonywania zawodu;”;
- 18) w art. 833:
- a) § 1¹ i § 2 otrzymują brzmienie:
 - „§ 1¹. Przepisy art. 87 i art. 87¹ Kodeksu pracy stosuje się odpowiednio do zasiłków dla bezrobotnych, dodatków aktywizacyjnych, stypendiów oraz dodatków szkoleniowych, wypłacanych na podstawie ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2017 r. poz. 1065, z późn. zm.¹³).
 - § 2. Przepisy art. 87 i art. 87¹ Kodeksu pracy stosuje się odpowiednio do uposażeń posłów i senatorów, należności członków rolniczych spółdzielni produkcyjnych i ich domowników z tytułu pracy w spółdzielni, wynagrodzeń członków spółdzielni pracy.”;
 - b) po § 2 dodaje się § 2¹ w brzmieniu:
 - „§ 2¹. Przepisy art. 87 i art. 87¹ Kodeksu pracy stosuje się odpowiednio do wszystkich świadczeń powtarzających się, których celem jest zapewnienie utrzymania albo stanowiących jedyne źródło dochodu dłużnika będącego osobą fizyczną.”;
 - c) § 3 otrzymuje brzmienie:
 - „§ 3. Ograniczeń przewidzianych w § 2 i 2¹ nie stosuje się do wierzytelności członków rolniczych spółdzielni produkcyjnych z tytułu udziału w dochodach spółdzielni przypadających im od wniesionych do spółdzielni wkładów.”;
- 19) w art. 844 § 1 otrzymuje brzmienie:
- „§ 1. Egzekucja z ruchomości należy do komornika ogólnej właściwości dłużnika. Jeżeli dłużnik nie ma miejsca zamieszkania, siedziby lub oddziału na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, do przeprowadzenia egzekucji właściwy jest komornik tego sądu, w którego okręgu znajdują się ruchomości.”;
- 20) w art. 845:
- a) § 2 otrzymuje brzmienie:
 - „§ 2. Zająć można ruchomości dłużnika będące w jego władaniu albo we władaniu samego wierzyciela, który do nich skierował egzekucję. Nie podlegają jednak zajęciu ruchomości, jeżeli z ujawnionych w sprawie okoliczności wynika, że nie stanowią one własności dłużnika. Ruchomości dłużnika będące we władaniu osoby trzeciej można zająć tylko wówczas, gdy osoba ta zgadza się na ich zajęcie albo przyznaje, że stanowią one własność dłużnika, oraz w przypadkach wskazanych w ustawie. Jednakże w razie zbiegu egzekucji sądowej i administracyjnej dopuszczalne jest zajęcie ruchomości na zasadach przewidzianych w przepisach o egzekucji administracyjnej.”;
 - b) § 2a oznacza się jako § 2¹,

¹³ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2017 r. poz. 1292, 1321, 1428, 1543, 2371 i 2494 oraz z 2018 r. poz. 107, 138, 650 i 730.

c) po § 2¹ dodaje się § 2²–2⁴ w brzmieniu:

„§ 2². Komornik umarza postępowanie w niezbędnym zakresie, jeżeli przedstawiono niebudzący wątpliwości dowód na piśmie, że zajęte ruchomości nie stanowią własności dłużnika. Nie dotyczy to sytuacji, w której sam dłużnik dokonał zbycia ruchomości na rzecz osoby trzeciej.

§ 2³. W przypadku złożenia przez osobę trzecią skargi na zajęcie, miesięczny termin do wniesienia powództwa, o którym mowa w art. 841 § 1, zaczyna biec dla tej osoby od dnia doręczenia jej postanowienia oddalającego skargę.

§ 2⁴. Tytuł wykonawczy wystawiony przeciwko osobie pozostającej w związku małżeńskim stanowi podstawę do zajęcia ruchomości wchodzącej w skład majątku wspólnego. Jeżeli zajęta ruchomość wchodzi w skład majątku wspólnego, dalsze czynności egzekucyjne dopuszczalne są na podstawie tytułu wykonawczego wystawionego przeciwko obojgu małżonkom.”;

21) w art. 847 § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Komornik dokonuje zajęcia przez wpisanie ruchomości do protokołu zajęcia. Odpis protokołu zajęcia należy doręczyć dłużnikowi i współwłaścicielom zajętej ruchomości, którzy nie są dłużnikami, jak również wierzycielowi, który nie był obecny przy zajęciu.”;

22) art. 853 otrzymuje brzmienie:

„Art. 853. § 1. Jeżeli przepis szczególny nie stanowi inaczej, komornik, dokonując zajęcia, szacuje wartość zajętych ruchomości i oznacza ją w protokole zajęcia.

§ 2. Zastrzeżenia do oszacowania wartości dokonanego przez komornika wnosi się komornikowi do protokołu przy zajęciu ruchomości, a gdyby nie było to możliwe – w terminie trzech dni od dnia doręczenia odpisu protokołu zajęcia. W razie wniesienia zastrzeżeń komornik zamieszcza w protokole zajęcia wzmiankę o ich treści i wyznacza biegłego.

§ 3. O sposobie i terminie wniesienia zastrzeżeń do oszacowania wartości komornik poucza strony, dokonując zajęcia, a jeżeli zajęcia dokonano pod nieobecność strony – przy doręczeniu protokołu zajęcia.

§ 4. Jeżeli komornik uzna, że w celu oszacowania wartości należy wezwać biegłego, albo wierzyciel lub dłużnik wniósł zastrzeżenia, oszacowania wartości dokonuje komornik na podstawie opinii biegłego przy samym zajęciu, a gdyby to nie było możliwe, w terminie późniejszym. Jeżeli wartość zajętej ruchomości według oceny komornika przekracza dwadzieścia pięć tysięcy złotych, komornik wzywa do oszacowania wartości biegłego.

§ 5. Jeżeli oszacowanie wartości zajętych ruchomości następuje po sporządzeniu protokołu zajęcia, komornik dokonuje tego oszacowania w drodze postanowienia.”;

23) w art. 855:

a) § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Zajęte ruchomości komornik pozostawia pod dozorem osoby, u której je zajął. Jedyne z ważnych przyczyn komornik może, w każdym stanie postępowania, oddać zajęte ruchomości pod dozór innej osobie, nie wyłączając wierzyciela, choćby to było połączone z koniecznością ich przeniesienia. Osoba ta pełni obowiązki dozorczy. Komornik doręcza jej protokół zajęcia. Dozorcą nie może być komornik ani osoba przez niego zatrudniona, ich małżonkowie, dzieci, rodzice ani rodzeństwo. Komornik nie może nawet z ważnych przyczyn odebrać dozoru, jeżeli koszty przeniesienia lub przechowywania rzeczy byłyby niewspółmiernie wysokie w stosunku do jej wartości.”;

b) po § 1 dodaje się § 1¹–1⁴ w brzmieniu:

„§ 1¹. Odebranie dozoru następuje w drodze postanowienia, którego uzasadnienie zawiera w szczególności wskazanie przyczyn odebrania dozoru.

§ 1². O odebraniu dozoru komornik niezwłocznie zawiadamia sąd właściwy ze względu na siedzibę kancelarii komornika, przesyłając odpis postanowienia, o którym mowa w § 1¹, oraz nośnik zawierający nagranie z przebiegu czynności.

§ 1³. W razie uchylecia postanowienia, o którym mowa w § 1¹, sąd może obciążyć komornika kosztami związanymi z nieuzasadnionym odebraniem dozoru. W takim przypadku sumę wydatków i wysokość wynagrodzenia ustala postanowieniem sąd.

§ 1⁴. W przypadkach uzasadniających odebranie dozoru, komornik może przejść pod osobisty dozór drobne ruchomości należące do dłużnika. W takim przypadku przepisu art. 858 nie stosuje się. Zajęte przedmioty przechowywane są w kancelarii komornika. Na polecenie sądu albo zgodne wezwanie obu stron komornik obowiązany jest wydać ruchomości uprawnionemu.”;

24) art. 864¹ otrzymuje brzmienie:

„Art. 864¹. Komornik może sprzedać ruchomości z wolnej ręki, jeżeli dłużnik wyraził na to zgodę i określił minimalną cenę zbycia. Sprzedaż może nastąpić, jeżeli żaden z wierzycieli prowadzących egzekucję nie sprzeciwił się

jej w terminie tygodnia, a w przypadku ruchomości wymienionych w art. 864 § 2 – w terminie trzech dni, od dnia zawiadomienia go przez komornika o zamiarze jej przeprowadzenia i minimalnej cenie zbycia określonej przez dłużnika.”;

25) w art. 867:

a) § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Zajęte ruchomości, niesprzedane według przepisów poprzedzających, z wyłączeniem przypadku, o którym mowa w art. 866¹, komornik sprzedaje w drodze licytacji publicznej.”;

b) § 3 otrzymuje brzmienie:

„§ 3. Obwieszczenie o licytacji komornik doręcza dłużnikowi najpóźniej na tydzień przed rozpoczęciem licytacji. W przypadkach określonych w art. 864 § 2 obwieszczenie to doręcza się dłużnikowi przed rozpoczęciem licytacji.”;

c) uchyla się § 4 i 5;

26) art. 879² otrzymuje brzmienie:

„Art. 879². § 1. Komornik dokonuje sprzedaży w drodze licytacji elektronicznej na wniosek wierzyciela złożony po dokonaniu zajęcia. Jeżeli ruchomość została zajęta na zaspokojenie kilku wierzytelności dochodzonych w różnych postępowaniach, o trybie sprzedaży ruchomości decyduje wierzyciel, na którego wniosek nastąpiło pierwsze zajęcie.

§ 2. W razie złożenia wniosku komornik oddaje zajęte ruchomości, co do których zajęcie uprawomocniło się, pod dozór innej osobie niż dłużnik, chyba że dłużnik daje rękojmię należytego sprawowania dozoru albo dozór taki został już ustanowiony, albo ruchomość została złożona do depozytu sądowego lub oddana na przechowanie właściwej instytucji. Przepisu art. 855 § 1² nie stosuje się. W przypadku odebrania dozoru, początek licytacji nie może przypadać wcześniej niż po upływie dwóch tygodni od dnia odebrania dozoru.”;

27) w art. 879⁶ § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Komornik wyznacza termin rozpoczęcia i zakończenia licytacji elektronicznej w taki sposób, aby czas jej trwania wynosił co najmniej siedem dni, a jej zakończenie przypadało w godzinach urzędowania sądu rejonowego, przy którym działa komornik. W przypadku ruchomości wymienionych w art. 864 § 2 czas trwania licytacji wynosi co najmniej dwa dni.”;

28) w art. 913:

a) po § 1 dodaje się § 1¹ w brzmieniu:

„§ 1¹. Dłużnik składa wykaz, o którym mowa w § 1, pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia, o czym sąd poucza go przed odebraniem wykazu.”;

b) dodaje się § 3 w brzmieniu:

„§ 3. Komornik poucza wierzyciela występującego w sprawie bez adwokata, radcy prawnego, rzecznika patentowego lub radcy Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej o prawie i sposobie złożenia wniosku o wyjawienie majątku dłużnika, o którym mowa w § 1. Równocześnie z pouczeniem wierzyciela komornik poucza dłużnika występującego w sprawie bez adwokata, radcy prawnego, rzecznika patentowego lub radcy Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej o skutkach wyjawienia majątku, w szczególności o treści art. 55 pkt 3 ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym (Dz. U. z 2017 r. poz. 700, 1089 i 1133 oraz z 2018 r. poz. 398 i 650).”;

29) w art. 916 dodaje się § 3 w brzmieniu:

„§ 3. Jeżeli dłużnikiem jest osoba prawna lub jednostka organizacyjna, o której mowa w art. 64 § 1¹, środkom przymusu podlegają osoby uprawnione do działania w jej imieniu.”;

30) art. 921¹ otrzymuje brzmienie:

„Art. 921¹. O wszczęciu i ukończeniu egzekucji komornik zawiadamia sąd właściwy ze względu na miejsce położenia nieruchomości.”;

31) w art. 945 § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Komornik wzywa ponadto przez obwieszczenie publiczne w budynku sądowym i lokalu wójta (burmistrza, prezydenta miasta) oraz na stronie internetowej Krajowej Rady Komorniczej uczestników, o których nie ma wiadomości, oraz inne osoby, które roszczą sobie prawa do nieruchomości i przedmiotów razem z nią zajętych, aby przed ukończeniem opisu i oszacowania zgłosiły swoje prawa.”;

32) w art. 955 § 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„§ 1. Obwieszczenie o licytacji należy co najmniej dwa tygodnie przed jej terminem ogłosić publicznie na stronie internetowej oraz tablicy ogłoszeń sądu sprawującego nadzór nad egzekucją z nieruchomości, w lokalu organu gminy właściwego ze względu na miejsce położenia nieruchomości oraz na stronie internetowej Krajowej Rady Komorniczej.

§ 2. Na wniosek i koszt strony komornik może zarządzić ogłoszenie również w inny wskazany przez nią sposób, w szczególności w dzienniku poczytnym w danej miejscowości.”;

33) art. 956 otrzymuje brzmienie:

„Art. 956. Jeżeli egzekucja dotyczy jednej lub kilku nieruchomości położonych w różnych okręgach sądowych, obwieszczenie ogłasza się publicznie we wszystkich właściwych sądach.”;

34) w art. 972 dotychczasową treść oznacza się jako § 1 i dodaje się § 2 w brzmieniu:

„§ 2. Przebieg licytacji sąd utrwała również za pomocą urządzenia rejestrującego dźwięk albo obraz i dźwięk.”;

35) art. 987 otrzymuje brzmienie:

„Art. 987. Po zamknięciu przetargu sąd w osobie sędziego albo referendarz sądowy, pod którego nadzorem odbywa się licytacja, wydaje na posiedzeniu jawnym postanowienie co do przybicia na rzecz licytanta, który zaofiarował najwyższą cenę, po wysłuchaniu tak jego, jak i obecnych uczestników.”;

36) w art. 1003 § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Na podstawie samego postanowienia o przysądzeniu własności wykreśla się wszystkie hipoteki obciążające nieruchomość, jeżeli w postanowieniu stwierdzono złożenie całej ceny nabycia na rachunek depozytowy Ministra Finansów.”;

37) art. 1019 otrzymuje brzmienie:

„Art. 1019. Obwieszczenie o licytacji należy co najmniej dwa tygodnie przed jej terminem ogłosić publicznie na stronie internetowej oraz tablicy ogłoszeń sądu, a także na stronie internetowej Krajowej Rady Komorniczej, jak również przesłać terenowym organom administracji morskiej właściwym dla portu, w którym statek się znajduje, oraz dla portu macierzystego statku w celu wywieszenia w tych portach. Komornik może zamieścić obwieszczenie o licytacji także w dzienniku poczytnym w danej miejscowości.”;

38) w art. 1027 § 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„§ 1. Odpis planu podziału doręcza się dłużnikowi, osobom uczestniczącym w podziale oraz innym osobom, które zgłosiły swój udział, a ich należności nie zostały uwzględnione w podziale.

§ 2. Zarzuty przeciwko planowi podziału wnosi się do organu egzekucyjnego, który go sporządził, w terminie dwóch tygodni od dnia doręczenia tego planu.”;

39) w art. 1083 dodaje się § 4 i 5 w brzmieniu:

„§ 4. Dłużnik może żądać zawieszenia postępowania egzekucyjnego co do świadczeń alimentacyjnych wymagalnych w przyszłości, jeżeli uiszczy wszystkie świadczenia wymagalne i złoży na rachunek depozytowy Ministra Finansów sumę równą sumie świadczeń alimentacyjnych za sześć miesięcy, z równoczesnym umocowaniem komornika do podejmowania tej sumy. Komornik skorzysta z tego umocowania, gdy stwierdzi, że dłużnik popadł w zwłokę z uiszczeniem świadczeń wymagalnych, równocześnie z urzędu podejmując postępowanie.

§ 5. Zawieszenie postępowania egzekucyjnego w przypadku, o którym mowa w § 4, nie wyłącza możliwości podejmowania przez komornika czynności mających na celu wykonanie w przyszłości tytułu wykonawczego, w tym zajęcia majątku dłużnika. Sąd na wniosek dłużnika może, po wysłuchaniu stron, uchylić dokonane zajęcia. Na postanowienie sądu przysługuje zażalenie.”.

Art. 262. W ustawie z dnia 13 października 1995 r. o zasadach ewidencji i identyfikacji podatników i płatników (Dz. U. z 2017 r. poz. 869 i 2491 oraz z 2018 r. poz. 106 i 650) w art. 15 w ust. 2 pkt 1c otrzymuje brzmienie:

„1c) komornikom sądowym i organom egzekucyjnym wymienionym w odrębnych przepisach – w związku z prowadzonym postępowaniem egzekucyjnym lub zabezpieczającym albo wykonywaniem postanowienia o zabezpieczeniu spadku lub ze sporządzaniem spisu inwentarza;”.

Art. 263. W ustawie z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (Dz. U. z 2018 r. poz. 755, 650 i 685) w art. 28b pkt 11 otrzymuje brzmienie:

„11) komornika sądowego – w związku z toczącym się postępowaniem egzekucyjnym lub zabezpieczającym w sprawie roszczeń wobec podmiotu będącego stroną umowy lub innej czynności prawnej objętej tajemnicą służbową albo wykonywaniem postanowienia o zabezpieczeniu spadku lub ze sporządzaniem spisu inwentarza dotyczących spadku po takim podmiocie – w zakresie informacji dotyczących tego podmiotu;”.

Art. 264. W ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2017 r. poz. 1904, z późn. zm.¹⁴⁾) w art. 21 § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Prokurator zawiadamia również o wszczęciu postępowania przeciw funkcjonariuszom publicznym. W odniesieniu do wszczęcia postępowania przeciw komornikom sądowym, asesorum komorniczym i aplikantom komorniczym prokurator zawiadamia Ministra Sprawiedliwości, prezesa sądu apelacyjnego oraz prezesa sądu rejonowego właściwych ze względu na siedzibę kancelarii komorniczej. Prokurator zawiadamia o wszczęciu postępowania przeciw innym osobom, o których mowa w § 1 – jeżeli wymaga tego ważny interes publiczny.”

Art. 265. W ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2017 r. poz. 201, z późn. zm.¹⁵⁾) w art. 299 w § 3 pkt 8 otrzymuje brzmienie:

„8) komornikom sądowym w związku z toczącym się postępowaniem egzekucyjnym lub zabezpieczającym albo wykonywaniem postanowienia o zabezpieczeniu spadku lub ze sporządzaniem spisu inwentarza oraz administracyjnym organom egzekucyjnym w związku z toczącym się postępowaniem egzekucyjnym lub zabezpieczającym;”

Art. 266. W ustawie z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1778, z późn. zm.¹⁶⁾) w art. 50:

1) ust. 10 otrzymuje brzmienie:

„10. Dane zgromadzone na kontaktach, o których mowa w ust. 3, udostępnia się komornikom sądowym, w zakresie niezbędnym do prowadzenia postępowania egzekucyjnego lub zabezpieczającego albo wykonywania postanowienia o zabezpieczeniu spadku lub sporządzania spisu inwentarza, odpłatnie, chyba że przepisy odrębne stanowią inaczej;”

2) po ust. 10ac dodaje się ust. 10ad w brzmieniu:

„10ad. Udostępnienie danych, o których mowa w ust. 10, następuje w terminie 7 dni od dnia otrzymania wniosku komornika sądowego.”

Art. 267. W ustawie z dnia 10 września 1999 r. – Kodeks karny skarbowy (Dz. U. z 2017 r. poz. 2226 oraz z 2018 r. poz. 201) po art. 57 dodaje się art. 57a i art. 57b w brzmieniu:

„Art. 57a. § 1. Komornik sądowy, który wbrew obowiązkowi, o którym mowa w art. 149 ust. 2 ustawy z dnia 22 marca 2018 r. o komornikach sądowych (Dz. U. poz. 771), nie przekazuje na rachunek właściwego urzędu skarbowego podlegających przekazaniu opłat egzekucyjnych albo przekazuje je w niewłaściwej wysokości,

podlega karze grzywny do 720 stawek dziennych albo karze pozbawienia wolności, albo obu tym karom łącznie.

§ 2. Jeżeli kwota należności, o których mowa w § 1, jest małej wartości, sprawca czynu zabronionego określonego w § 1

podlega karze grzywny do 720 stawek dziennych.

§ 3. Jeżeli kwota należności, o których mowa w § 1, nie przekracza ustawowego progu, sprawca czynu zabronionego określonego w § 1

podlega karze grzywny za wykroczenie skarbowe.

Art. 57b. § 1. Komornik sądowy, który wbrew obowiązkowi nie składa właściwemu naczelnikowi urzędu skarbowego informacji, o której mowa w art. 149 ust. 5 ustawy z dnia 22 marca 2018 r. o komornikach sądowych, albo składa ją po terminie lub podaje w niej dane niezgodne ze stanem rzeczywistym,

podlega karze grzywny do 720 stawek dziennych.

§ 2. W wypadku mniejszej wagi sprawca czynu zabronionego określonego w § 1

podlega karze grzywny za wykroczenie skarbowe.”

Art. 268. W ustawie z dnia 26 października 2000 r. o giełdach towarowych (Dz. U. z 2018 r. poz. 622 i 685) w art. 54 w ust. 1 pkt 8 otrzymuje brzmienie:

„8) komornika sądowego – w związku z toczącym się postępowaniem egzekucyjnym lub zabezpieczającym albo wykonywaniem postanowienia o zabezpieczeniu spadku lub ze sporządzaniem spisu inwentarza;”

¹⁴⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2017 r. poz. 2405 oraz z 2018 r. poz. 5, 106, 138, 201 i 730.

¹⁵⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2017 r. poz. 648, 768, 935, 1428, 1537, 2169 i 2491 oraz z 2018 r. poz. 106, 138, 398, 650 i 723.

¹⁶⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2018 r. poz. 106, 138, 357, 398, 650, 697 i 730.

Art. 269. W ustawie z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2018 r. poz. 23, 3, 5, 106 i 138) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 12:

a) w § 1a w pkt 4 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 5 w brzmieniu:

„5) egzekucyjny – do rozpoznawania spraw:

- a) o nadanie klauzuli wykonalności tytułom egzekucyjnym, o których mowa w art. 777 § 1 pkt 3–6 oraz art. 781 § 2 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2018 r. poz. 155, z późn. zm.¹⁷⁾), w tym również w przypadkach, o których mowa w art. 778¹, art. 787, art. 787¹, art. 788 i art. 789 tej ustawy, o ile nadanie klauzuli wykonalności nie należy do właściwości sądów gospodarczych,
- b) o nadanie klauzuli wykonalności tytułowi egzekucyjnemu, którym jest wydane w wydziale egzekucyjnym orzeczenie sądu albo referendarza sądowego prawomocne lub podlegające natychmiastowemu wykonaniu,
- c) ze skarg na czynności komornika sądowego wnoszonych na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego oraz spraw, w których przepisy te stosuje się odpowiednio,
- d) w trybie art. 759 § 2 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego,
- e) o wyłączenie komornika sądowego,
- f) o ustanowienie kuratora w postępowaniu egzekucyjnym,
- g) o wydanie zaświadczenia dla tytułów egzekucyjnych, o których mowa w art. 795¹ § 2 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego,
- h) w trybie art. 801¹ § 2, art. 807 § 1, art. 813, art. 820² i art. 821¹ ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego,
- i) w trybie art. 1153¹⁶ i art. 1153¹⁸ ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego,
- j) o których mowa w tytułach II i III części trzeciej ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego, w zakresie zastrzeżonym dla kompetencji sądu, z wyłączeniem spraw z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego oraz spraw o wyjawienie majątku,
- k) o zwolnienie od kosztów sądowych przed wszczęciem postępowania w sprawach, o których mowa w przepisach poprzedzających, oraz zwolnienie od kosztów komorniczych.”

b) § 1b otrzymuje brzmienie:

„1b. Rozpoznawanie spraw z zakresu prawa pracy lub ubezpieczeń społecznych, spraw gospodarczych oraz innych spraw z zakresu prawa gospodarczego i cywilnego należących do sądu gospodarczego na podstawie odrębnych ustaw, spraw, o których mowa w § 1a pkt 5, lub prowadzenie ksiąg wieczystych, należących do właściwości sądu rejonowego, w którym nie utworzono wydziału do tych spraw, Minister Sprawiedliwości przekazuje innemu sądowi rejonowemu, w trybie określonym w art. 20.”;

2) w art. 19:

a) § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Minister Sprawiedliwości tworzy i znosi wydziały oraz wydziały i ośrodki zamiejscowe sądów w drodze zarządzenia, mając na względzie potrzebę zapewnienia racjonalnej organizacji sądownictwa, w szczególności przez dostosowanie liczby, rodzaju i wielkości wydziałów do obciążenia wpływem spraw, właściwą skalę etatyzacji, ekonomię postępowania sądowego oraz konieczność prawidłowego wykonywania czynności nadzorczych, w celu zagwarantowania realizacji prawa obywatela do rozpoznania jego sprawy w rozsądnym terminie; w zarządzeniu o utworzeniu wydziału oraz wydziału lub ośrodka zamiejscowego należy określić jego siedzibę, obszar właściwości oraz zakres spraw przekazanych do rozpoznawania.”;

b) po § 1 dodaje się § 1a w brzmieniu:

„§ 1a. Przy tworzeniu wydziałów egzekucyjnych uwzględnia się ponadto konieczność prawidłowego i sprawnego wykonywania nadzoru judykacyjnego nad komornikami sądowymi, mając na względzie w szczególności:

- 1) wpływ spraw, o których mowa w art. 12 § 1a pkt 5;
- 2) liczbę komorników sądowych, którzy podlegaliby nadzorowi judykacyjnemu utworzonego wydziału;

¹⁷⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2017 r. poz. 2491 oraz z 2018 r. poz. 5, 138, 398, 416, 650, 730, 756, 770 i 771.

- 3) liczbę spraw prowadzonych przez komorników sądowych, którzy podlegaliby nadzorowi judykacyjnemu utworzonego wydziału.”;
- 3) w art. 20 w pkt 9 dodaje się przecinek i dodaje się pkt 10 w brzmieniu:
„10) może przekazać jednemu sądowi rejonowemu rozpoznanie spraw, o których mowa w art. 12 § 1a pkt 5, z właściwości lub części obszarów właściwości innych sądów rejonowych”;
- 4) w art. 27 dodaje się § 7 w brzmieniu:
„§ 7. Prezes sądu rejonowego może być odwołany także przez Ministra Sprawiedliwości w przypadku rażącego niewywiązywania się z obowiązków służbowych w zakresie nadzoru nad komornikami sądowymi działającymi przy tym sędzie. Przepisy § 2–5 stosuje się odpowiednio.”.

Art. 270. W ustawie z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi (Dz. U. z 2018 r. poz. 56, z 2017 r. poz. 2491 oraz z 2018 r. poz. 106, 138, 650 i 685) w art. 281 w ust. 1 pkt 10 otrzymuje brzmienie:

- „10) komornika sądowego w związku z toczącym się postępowaniem egzekucyjnym lub zabezpieczającym albo wykonywaniem postanowienia o zabezpieczeniu spadku lub ze sporządzaniem spisu inwentarza, jeżeli są niezbędne w tym postępowaniu;”.

Art. 271. W ustawie z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1938, z późn. zm.¹⁸⁾) w art. 188 ust. 5a otrzymuje brzmienie:

„5a. Informacje i dane zgromadzone w Funduszu udostępnia się:

- 1) nieodpłatnie organom egzekucyjnym określonym w art. 19 i art. 20 ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2017 r. poz. 1201, 1475, 1954 i 2491 oraz z 2018 r. poz. 138 i 398) – w zakresie niezbędnym do prowadzenia postępowania egzekucyjnego;
- 2) odpłatnie komornikom sądowym – w zakresie niezbędnym do prowadzenia postępowania egzekucyjnego lub zabezpieczającego albo wykonywania postanowienia o zabezpieczeniu spadku lub sporządzania spisu inwentarza.”.

Art. 272. W ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz. U. z 2017 r. poz. 1768, z późn. zm.¹⁹⁾) w art. 149 pkt 9 otrzymuje brzmienie:

- „9) komornika sądowego w związku z toczącym się postępowaniem zabezpieczającym lub egzekucyjnym w sprawie roszczeń wobec podmiotu będącego stroną umowy lub innej czynności prawnej objętej tajemnicą zawodową albo wykonywaniem postanowienia o zabezpieczeniu spadku lub ze sporządzaniem spisu inwentarza dotyczących spadku po takim podmiocie – w zakresie informacji dotyczących tego podmiotu;”.

Art. 273. W ustawie z dnia 5 listopada 2009 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2065, z późn. zm.²⁰⁾) w art. 9f w ust. 1 pkt 15 otrzymuje brzmienie:

- „15) na żądanie komornika sądowego w związku z toczącym się postępowaniem egzekucyjnym lub zabezpieczającym albo wykonywaniem postanowienia o zabezpieczeniu spadku lub ze sporządzaniem spisu inwentarza;”.

Art. 274. W ustawie z dnia 4 marca 2010 r. o świadczeniu usług na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2016 r. poz. 893 i 1948 oraz z 2017 r. poz. 60 i 1089) w art. 3 w ust. 1 pkt 12 otrzymuje brzmienie:

- „12) ustawie z dnia 22 marca 2018 r. o komornikach sądowych (Dz. U. poz. 771);”.

Art. 275. W ustawie z dnia 9 kwietnia 2010 r. o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych (Dz. U. z 2018 r. poz. 470, 650, 723 i 730) w art. 25 w ust. 1 pkt 15 otrzymuje brzmienie:

- „15) komornicy sądowi – w związku z prowadzonymi przez nich postępowaniami egzekucyjnymi lub zabezpieczającymi albo wykonywaniem postanowienia o zabezpieczeniu spadku lub ze sporządzaniem spisu inwentarza;”.

¹⁸⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2017 r. poz. 2110, 2217, 2361 i 2434 oraz z 2018 r. poz. 107, 138, 650, 697 i 730.

¹⁹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2017 r. poz. 2486 i 2491 oraz z 2018 r. poz. 106, 138, 650, 685 i 723.

²⁰⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2017 r. poz. 2486 i 2491 oraz z 2018 r. poz. 62, 106, 138, 650 i 723.

Art. 276. W ustawie z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności (Dz. U. z 2017 r. poz. 657 i 2286 oraz z 2018 r. poz. 138, 696 i 730) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 46 w ust. 1 pkt 3 otrzymuje brzmienie:
 - „3) komornikom sądowym – wyłącznie w zakresie niezbędnym do prowadzenia przez nich postępowania egzekucyjnego lub zabezpieczającego albo wykonywania postanowienia o zabezpieczeniu spadku lub sporządzania spisu inwentarza;”;
- 2) w art. 47:
 - a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Podmiotom, o których mowa w art. 46 ust. 2, udostępnia się dane jednostkowe, na ich wniosek złożony w formie pisemnej lub dokumentu elektronicznego przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej, na zasadach określonych w ustawie z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne. Dane te są przekazywane, w zależności od żądania wnioskodawcy, w formie pisemnej lub dokumentu elektronicznego przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej, na zasadach określonych w ustawie z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne.”;
 - b) po ust. 3 dodaje się ust. 3a w brzmieniu:

„3a. Organ, który otrzymał wniosek w formie, o której mowa w ust. 1, skierowany przez podmiot zobowiązany na podstawie art. 48 ust. 1 do korzystania z urządzeń teletransmisji danych, odmawia, w drodze postanowienia, wszczęcia postępowania.”;
- 3) w art. 48 dotychczasową treść oznacza się jako ust. 1 i dodaje się ust. 2 w brzmieniu:
 - „2. Podmiotom, o których mowa w art. 46 ust. 1, udostępnia się dane na zasadach określonych w art. 47, jeżeli w roku poprzedzającym złożenie wniosku wnioskowały o udostępnienie danych z rejestru PESEL albo rejestru mieszkańców w liczbie nieprzekraczającej trzystu danych jednostkowych.”;
- 4) w art. 49 ust. 1 otrzymuje brzmienie:
 - „1. Podmiotom, o których mowa w art. 46 ust. 1, udostępnia się za pomocą urządzeń teletransmisji danych, w drodze weryfikacji, dane zawarte w rejestrze PESEL. Warunkiem udostępniania danych w tym trybie jest złożenie jednorazowego wniosku, spełnienie łącznie warunków określonych w art. 48 ust. 1 oraz uzyskanie zgody wydanej na podstawie art. 51 ust. 2 pkt 1.”;
- 5) w art. 51:
 - a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. W sprawach o udostępnianie danych za pomocą urządzeń teletransmisji danych, o których mowa w art. 48 ust. 1, właściwy organ w drodze decyzji administracyjnej:

 - 1) wyraża zgodę na udostępnianie danych za pomocą urządzeń teletransmisji danych, po spełnieniu warunków określonych w art. 48 ust. 1;
 - 2) odmawia wyrażenia zgody na udostępnianie danych za pomocą urządzeń teletransmisji danych albo cofa zgodę na ich udostępnianie za pomocą urządzeń teletransmisji danych, jeżeli nie zostały spełnione warunki określone w art. 48 ust. 1.”;
 - b) w ust. 2 pkt 1 i 2 otrzymują brzmienie:
 - „1) wyraża zgodę na udostępnianie danych w drodze weryfikacji, po spełnieniu warunków określonych w art. 46 ust. 2 pkt 1 oraz art. 48 ust. 1;
 - 2) odmawia wyrażenia zgody na udostępnianie danych w drodze weryfikacji danych albo cofa zgodę na ich udostępnianie w drodze weryfikacji, jeżeli nie zostały spełnione warunki określone w art. 46 ust. 2 pkt 1 lub art. 48 ust. 1.”;
- 6) w art. 52:
 - a) pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) wzór uproszczonego wniosku o udostępnianie danych z rejestru mieszkańców oraz rejestru PESEL, o którym mowa w art. 48 ust. 1.”;
 - b) część wspólna otrzymuje brzmienie:

„– uwzględniając konieczność wykazania przez podmioty, o których mowa w art. 46 ust. 2 pkt 1, interesu prawnego w uzyskaniu danych oraz warunki, o których mowa w art. 48 ust. 1, a także konieczność opracowania wzorów wniosku, o którym mowa w pkt 1, w formie graficznej i elektronicznej.”;

7) w art. 57:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Minister właściwy do spraw informatyzacji może przeprowadzać kontrolę podmiotów, które korzystają z dostępu do danych za pomocą udostępniania danych w drodze weryfikacji, w zakresie spełniania przez te podmioty warunków, o których mowa w art. 46 ust. 2 pkt 1 lub art. 48 ust. 1.”,

b) ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Podmiot kontrolowany w zakresie spełnienia warunków, o których mowa w art. 46 ust. 2 pkt 1 lub art. 48 ust. 1, jest obowiązany udostępnić dokumenty i urządzenia, o których mowa w ust. 4, oraz zapewnić warunki i środki niezbędne do przeprowadzenia kontroli, w tym swobodny dostęp do pomieszczeń.”;

8) w art. 58 część wspólna otrzymuje brzmienie:

„– biorąc pod uwagę wymagania, o których mowa w art. 46 ust. 2 pkt 1 i art. 48 ust. 1.”.

Art. 277. W ustawie z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz. U. z 2017 r. poz. 2206 i 2282 oraz z 2018 r. poz. 107 i 138) w art. 450 w ust. 2 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) komornikom sądowym – w zakresie niezbędnym do prowadzenia przez nich postępowania egzekucyjnego lub zabezpieczającego albo wykonywania postanowienia o zabezpieczeniu spadku lub sporządzania spisu inwentarza;”.

Art. 278. W ustawie z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Dz. U. z 2017 r. poz. 1170, z późn. zm.²¹⁾) w art. 35 w ust. 2 pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) komornika sądowego, w związku z toczącym się postępowaniem egzekucyjnym lub zabezpieczającym albo wykonywaniem postanowienia o zabezpieczeniu spadku lub ze sporządzaniem spisu inwentarza;”.

Art. 279. W ustawie z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (Dz. U. z 2018 r. poz. 5 i 650) w art. 27 w § 1 w pkt 1 w lit. b w tiret siódmym średnik zastępuje się przecinkiem i dodaje się tiret ósme w brzmieniu:

„– z dnia 22 marca 2018 r. o komornikach sądowych (Dz. U. poz. 771);”.

Rozdział 13

Przepisy przejściowe i dostosowujące

Art. 280. 1. Komornicy powołani przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stają się z dniem jej wejścia w życie komornikami w rozumieniu niniejszej ustawy w dotychczasowych siedzibach kancelarii.

2. Asesorzy komorniczy powołani przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stają się z dniem jej wejścia w życie asesorami w rozumieniu niniejszej ustawy.

3. Osoby będące aplikantami komorniczymi w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy stają się z tym dniem aplikantami w rozumieniu niniejszej ustawy.

Art. 281. Powołanie na stanowisko komornika osób, które przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy ukończyły 65 lat, wygasa z upływem 2 lat od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, nie później jednak niż z dniem ukończenia 70. roku życia.

Art. 282. Zastępstwo komornika ustanowione na dotychczasowych zasadach zachowuje ważność w okresie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 283. 1. Przepisów art. 149–151 nie stosuje się do opłat egzekucyjnych prawomocnie ustalonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy.

2. Opłaty, o których mowa w ust. 1, przypadają komornikowi, zastępcy komornika, komornikowi odwołanemu, komornikowi, którego powołanie na stanowisko komornika wygasło z mocy prawa, albo spadkobiercom zmarłego komornika zgodnie z dotychczasowymi przepisami.

Art. 284. Postępowania w sprawie likwidacji kancelarii wszczęte i niezakończone przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy są prowadzone na podstawie dotychczasowych przepisów.

Art. 285. Przepis art. 63 stosuje się również do umów o pracę na czas określony, trwających w dniu wejścia w życie ustawy z dnia 25 czerwca 2015 r. o zmianie ustawy – Kodeks pracy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1220).

²¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2017 r. poz. 1089, 1926, 2102 i 2486 oraz z 2018 r. poz. 8, 106, 650, 685 i 723.

Art. 286. Aplikacja rozpoczęta i niezakończona przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy odbywa się na dotychczasowych zasadach.

Art. 287. 1. Upoważnienia udzielone aplikantom na podstawie dotychczasowych przepisów tracą moc z dniem wejścia w życie niniejszej ustawy.

2. Zlecenia udzielone asesorum na podstawie dotychczasowych przepisów pozostają w mocy po dniu wejścia w życie niniejszej ustawy w zakresie, w jakim nie są sprzeczne z art. 138 i art. 139.

3. Czynności egzekucyjne dokonane zgodnie z dotychczasowymi przepisami przez asesorów lub aplikantów pozostają w mocy.

Art. 288. 1. W 2019 r. egzamin komorniczy odbywa się na dotychczasowych zasadach. Komisje do spraw przeprowadzenia egzaminu konkursowego i komorniczego oraz zespół do przygotowywania pytań testowych i zadań na egzaminy konkursowy i komorniczy powołane na podstawie przepisów dotychczasowych pozostają właściwe w sprawach egzaminu konkursowego i komorniczego w 2019 r.

2. Komisja egzaminacyjna II stopnia przy Ministrze Sprawiedliwości powołana na podstawie dotychczasowych przepisów pozostaje właściwa do rozpoznania odwołań od wyniku egzaminu komorniczego do czasu powołania komisji odwoławczej na podstawie przepisów niniejszej ustawy, nie dłużej jednak niż przez 6 miesięcy od dnia jej wejścia w życie.

Art. 289. Postępowania administracyjne wszczęte na podstawie ustawy uchylanej w art. 305 i niezakończone przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy są prowadzone na podstawie dotychczasowych przepisów, z tym że do tych postępowań stosuje się przepis art. 12 ust. 1.

Art. 290. 1. Postępowania dyscyplinarne wszczęte i niezakończone przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy są prowadzone na podstawie dotychczasowych przepisów, do czasu zakończenia postępowania przed komisją dyscyplinarną.

2. Termin do wniesienia odwołania od orzeczeń komisji dyscyplinarnej nieprawomocnych w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy wynosi 30 dni.

3. Odwołania, których termin wniesienia upływa po dniu wejścia w życie niniejszej ustawy, komisja dyscyplinarna przekazuje właściwemu sądowi apelacyjnemu.

4. Odwołania, których termin wniesienia upływa przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, podlegają rozpoznaniu przez właściwy sąd okręgowy.

Art. 291. 1. Rzecznik dyscyplinarny i jego zastępcy, powołani przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, pełnią swoje funkcje do dnia zakończenia kadencji.

2. Członkowie komisji dyscyplinarnej powołani przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy pełnią swoje funkcje do dnia zakończenia kadencji, jeżeli spełniają wymagania, o których mowa w art. 231 ust. 2 i 3. W przypadku gdy nie spełniają oni wymagań, o których mowa w art. 231 ust. 2 i 3, ich kadencja wygasa z dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, przy czym pełnią oni swoje funkcje do zakończenia prowadzonego postępowania dyscyplinarnego, chyba że zachodzi konieczność prowadzenia postępowania dyscyplinarnego od początku.

Art. 292. Komornicy wizytatorzy wyznaczeni przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy pełnią swoje funkcje przez rok od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, jeżeli spełniają wymagania, o których mowa w art. 191. W przypadku gdy nie spełniają oni wymagań, o których mowa w art. 191, przestają pełnić swoje funkcje z dniem wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 293. Władze i organy samorządu komorniczego wybrane zgodnie z dotychczasowymi przepisami pełnią swoje funkcje przez rok od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 294. W stosunku do osób zatrudnionych w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy na stanowisku asesora przepisu art. 144 ust. 1 pkt 5 nie stosuje się.

Art. 295. Do dnia 31 grudnia 2020 r. dokumentacja, o której mowa w art. 155 ust. 1 i art. 156, może być również tworzona, przetwarzana, przechowywana i udostępniana w postaci dotychczasowej.

Art. 296. Komornicy mogą przez rok od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy używać pieczęci spełniającej wymagania określone w dotychczasowych przepisach.

Art. 297. W przypadku przekazania jednemu sądowi rejonowemu rozpoznawania spraw egzekucyjnych z obszaru właściwości lub części obszarów właściwości innych sądów rejonowych, wszczęte i niezakończone postępowania toczące się

przed sądem rejonowym, w którym nie utworzono wydziału egzekucyjnego, a które należałyby do właściwości wydziałów egzekucyjnych:

- 1) są nadal prowadzone przez właściwy dotąd sąd rejonowy, o ile dotyczą spraw, o których mowa w art. 12 § 1a pkt 5 lit. a–e ustawy zmienianej w art. 269, oraz spraw w przedmiocie nadzoru nad egzekucją z nieruchomości, jeżeli w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy został już wyznaczony termin licytacji nieruchomości przypadający po dniu wejścia w życie niniejszej ustawy albo zamknięcie przetargu nastąpiło przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy;
- 2) zostaną przekazane do właściwych sądów, jeżeli dotyczą pozostałych, niewymienionych w pkt 1, spraw, które należą do właściwości wydziałów egzekucyjnych.

Art. 298. 1. Do postępowań wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy ustawy zmienianej w art. 261, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

2. Przepisy działu I tytułu II części trzeciej ustawy zmienianej w art. 261, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, stosuje się do egzekucji z ruchomości wszczętej po dniu wejścia w życie niniejszej ustawy.

3. Przepis art. 761 ustawy zmienianej w art. 261, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, stosuje się również do postępowań w przedmiocie zabezpieczenia spadku i sporządzenia spisu inwentarza, w tym postępowań mających na celu wykonanie postanowienia o zabezpieczeniu spadku i sporządzeniu spisu inwentarza, wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie ustawy z dnia 20 marca 2015 r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 539).

4. Do skarg na czynności komornika składanych po dniu wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepis art. 767 § 5 ustawy zmienianej w art. 261, z tym że skargi na czynność komornika dotyczące postępowań egzekucyjnych wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy komornik, w przypadku braku podstaw do ich uwzględnienia, przekazuje sądowi właściwemu zgodnie z przepisami dotychczasowymi.

5. Postanowienia o zastosowaniu aresztu wydane przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, na podstawie art. 801¹ § 2 ustawy zmienianej w art. 261 w brzmieniu dotychczasowym, nie podlegają wykonaniu.

6. Przepis art. 1003 § 2 ustawy zmienianej w art. 261, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, stosuje się do postanowień o przysądzeniu własności wydanych po dniu wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 299. 1. Do postępowań wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy ustawy zmienianej w art. 276 w brzmieniu dotychczasowym.

2. Podmiotom, o których mowa w art. 46 ust. 1 ustawy zmienianej w art. 276, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, którym do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy nie wydano decyzji o wyrażeniu zgody na udostępnianie danych za pomocą urządzeń teletransmisji danych, udostępnia się dane jednostkowe w sposób określony w art. 47 ustawy zmienianej w art. 276, w brzmieniu dotychczasowym, nie dłużej jednak niż przez 4 miesiące od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 300. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 17a ust. 3, art. 17b ust. 2, art. 17c ust. 2, art. 24 ust. 2, art. 29b ust. 13, art. 29l ust. 3, art. 31i, art. 37b ust. 4, art. 66 ust. 3 i art. 69 ustawy uchylanej w art. 305, zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 29 ust. 4, art. 37 ust. 4, art. 76 ust. 2, art. 87, art. 95 ust. 5, art. 103, art. 106 ust. 2, art. 107, art. 123, art. 128, art. 162 ust. 2, art. 164 ust. 5, art. 186 ust. 3, art. 187 i art. 203 ust. 2 niniejszej ustawy, jednak nie dłużej niż przez 12 miesięcy od dnia jej wejścia w życie.

Art. 301. 1. W terminie roku od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy Krajowa Rada Komornicza zakończy prowadzenie działalności gospodarczej.

2. W terminie roku od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy Krajowa Rada Komornicza oraz izby komornicze dokonają zbycia posiadanych akcji lub udziałów w spółkach prawa handlowego w zakresie, w jakim liczba posiadanych akcji lub procent udziałów przekraczają limity, o których mowa w art. 196 ust. 3.

3. W terminie roku od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy komornicy dostosują się do zakazów, o których mowa w art. 33 ust. 2 i 4 oraz art. 34 ust. 1 i 2. Przepis stosuje się odpowiednio do asesorów.

4. W terminie roku od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy komornicy dostosują urządzenia informatyczne kancelarii w celu umożliwienia należytego wywiązywania się z obowiązku, o którym mowa w art. 761 § 2² ustawy zmienianej w art. 261.

Art. 302. 1. W terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy prezesi właściwych sądów apelacyjnych oraz rady właściwych izb komorniczych przekażą prezesom właściwych sądów rejonowych informacje dotyczące dodatkowego zatrudnienia i innych zajęć oraz sposobów zarobkowania podejmowanych przez komorników.

2. W terminie miesiąca od dnia otrzymania informacji, o których mowa w ust. 1, prezes właściwego sądu rejonowego w stosunku do komornika wydaje decyzję o sprzeciwie wobec kontynuacji zatrudnienia na stanowisku dydaktycznym, naukowo-dydaktycznym lub naukowym w szkole wyższej, jeżeli uzna, że będzie ono przeszkadzało w pełnieniu obowiązków

komornika, oraz wobec kontynuacji innego zajęcia lub sposobu zarobkowania, które przeszkadzałyby w pełnieniu obowiązków komornika, mogło osłabiać zaufanie do jego bezstronności lub przynieść ujmę godności urzędu komornika. W decyzji należy określić datę, z jaką komornik winien zaprzestać zatrudnienia lub wykonywania innego zajęcia lub sposobu zarobkowania.

Art. 303. 1. Komornicy i asesory niespełniający wymogu, o którym mowa w art. 11 ust. 1 pkt 6, są obowiązani, w terminie 7 lat od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, ukończyć wyższe studia prawnicze w Rzeczypospolitej Polskiej i uzyskać tytuł magistra prawa lub zagraniczne studia prawnicze uznane w Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Osoby, o których mowa w ust. 1, mają obowiązek, najpóźniej z upływem wskazanego w tym przepisie terminu, poinformować Ministra Sprawiedliwości o spełnieniu wymogu uzupełnienia wykształcenia oraz dołączyć dokumenty potwierdzające tę okoliczność.

3. Powołanie na stanowisko komornika osób, które w terminie wskazanym w ust. 1 nie ukończą wyższych studiów prawniczych w Rzeczypospolitej Polskiej ani nie uzyskają tytułu magistra prawa lub zagranicznych studiów prawniczych uznanych w Rzeczypospolitej Polskiej, wygasa z mocy prawa z dniem upływu terminu, o którym mowa w ust. 1. Przepis art. 20 ust. 2 stosuje się.

4. Przepis ust. 3 stosuje się odpowiednio do asesorów.

Art. 304. 1. W terminie 18 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy komornicy złożą we właściwych sądach rejonowych wnioski o wykreślenie w księdze wieczystej wpisu o wszczęciu egzekucji lub usunięcie wniosku o wszczęcie egzekucji ze zbioru dokumentów również w zakończonych postępowaniach, w których ze względu na datę wszczęcia postępowania nie stosuje się przepisu art. 924 § 2 ustawy zmienianej w art. 261. Obowiązek poprawienia lub uzupełnienia wniosku spoczywa na komorniku.

2. Czynności, o których mowa w ust. 1, komornicy podejmują z urzędu w sprawach, w których egzekucję z nieruchomości zakończono nie wcześniej niż 6 lat przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy. W pozostałych sprawach komornicy podejmują czynności, o których mowa w ust. 1, na wniosek dłużnika albo wierzyciela wszczynającego egzekucję z tej samej nieruchomości.

3. W terminie do 15. dnia miesiąca następującego po upływie każdego półrocza komornicy przekazują prezesom właściwych sądów rejonowych sprawozdania półroczne z wykonania obowiązku, o którym mowa w ust. 1.

Rozdział 14

Przepisy końcowe

Art. 305. Traci moc ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji (Dz. U. z 2017 r. poz. 1277, 1343, 1452 i 1910 oraz z 2018 r. poz. 398).

Art. 306. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2019 r., z wyjątkiem art. 12 ust. 1 i art. 289, które wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej: *A. Duda*